

ДОКЛАД САМООЦЕНКА

ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ
НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ
2.1. ФИЛОЛОГИЯ

ПЛОВДИВ, 31 Януари 2013 г.

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“
ФИЛОЛОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

Утвърждавам:

Ректор:

(Проф. д-р Запрян Козлуджов)

ДОКЛАД САМООЦЕНКА

ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ **2.1. ФИЛОЛОГИЯ**

Шифър 2.1. от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, утвърден с Постановление № 125 от 24.06.2002 г. (*обн., ДВ, бр. 64 от 2.07.2002 г., в сила от 2.07.2002 г.; изм. с Решение № 10827 от 27.11.2003 г. на ВАС на РБ – бр. 106 от 5.12.2003 г., в сила от 5.12.2003 г.; изм., бр. 32 от 12.04.2005 г., доп., бр. 94 от 25.11.2005 г.*)

СПИСЪК НА АКРЕДИТИРАНИТЕ СПЕЦИАЛНОСТИ

- A1.1. ОКС „Бакалавър“: Българска филология
- A1.2. ОКС „Бакалавър“: Българска филология – задочно обучение
- A2. ОКС „Бакалавър“: Английска филология
- A3.1. ОКС „Бакалавър“: Руска филология
- A3.2. ОКС „Бакалавър“: Руска филология – задочно обучение
- A4. ОКС „Бакалавър“: Френска филология
- A5. ОКС „Бакалавър“: Приложна лингвистика (английски език с втори чужд език)
- A6. ОКС „Бакалавър“: Приложна лингвистика (немски език с втори чужд език)
- A7. ОКС „Бакалавър“: Приложна лингвистика (френски език с втори чужд език)
- A8. ОКС „Бакалавър“: Лингвистика с информационни технологии (английски език с втори чужд език)
- A9. ОКС „Магистър“: Славянска филология – чешки език, полски език, сръбски и хърватски език
- A10. ОКС „Магистър“: Балканистика
- A11. ОКС „Магистър“ след „бакалавър“: Актуална българистика
- A12. ОКС „Магистър“ след „бакалавър“: Актуална русистика
- A13. ОКС „Магистър“ след „бакалавър“: Лингвистика и превод (английски език)
- A14. ОКС „Магистър“ след „бакалавър“: Приложна лингвистика (испански език)

Декан:

(Доц. д-р Живко Иванов)

Докладът е изготвен от комисия в състав¹:

Председател: доц. д-р Петя Бъркалова

Членове: доц. д-р Константин Куцаров, гл. ас. д-р Таня Маджарова, гл. ас. д-р Димитър Кръстев, гл. ас. д-р Милена Стойкова, гл. ас. д-р Борян Янев, гл. ас. д-р Гергина Кръстева, гл. ас. д-р Златороса Неделчева-Белфанте, гл. ас. д-р Росица Декова, гл. ас. д-р Веселка Ненкова, гл. ас. Веселина Койнакова, гл. ас. Фани Бойкова, докторант Боряна Тенчева, Елизабет Аромова – студентка.

Докладът е приет на:

- ✓ Декански съвет на 10.12.2012 г.
- ✓ Факултетски съвет на Филологическия факултет на 10.12.2012 г.
- ✓ Академичен съвет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ на 17.12.2012 г.

ПЛОВДИВ, 31 Януари 2013 г.

¹ Приета с решение на ФС, **ПРОТОКОЛ №153** от 8.10.2012 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

УВОД	4
1. ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ	11
1.1. ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ СЕ ПРОВЕЖДА СПОРЕД ИЗИСКВАНИЯТА ПО ОБРАЗОВАТЕЛНО- КВАЛИФИКАЦИОННИ СТЕПЕНИ И СЪГЛАСНО С ОБРАЗОВАТЕЛНАТА МИСИЯ, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ВУ	11
1.2. ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ СЕ ОСЪЩЕСТВЯВА ОТ ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ С НЕОБХОДИМИЯ ПРОФИЛ И КВАЛИФИКАЦИЯ	31
1.3. ЗА ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ Е СЪЗДАДЕНА, ПОДДЪРЖА СЕ И СЕ РАЗВИВА МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКА И ИНФОРМАЦИОННА БАЗА, СПЕЦИАЛИЗИРАНА ЗА ОБУЧЕНИЕТО В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ.....	34
1.4. ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ ОТГОВАРЯ И СЕ ПРИДЪРЖА КЪМ СЪВРЕМЕННИТЕ МЕТОДИ НА ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА ИМ	43
1.5. ПОЛАГАТ СЕ СПЕЦИАЛНИ ГРИЖИ ЗА ВИСОКОТО КАЧЕСТВО НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ПРОФИЛИРАЩИТЕ ДИСЦИПЛИНИ.....	56
2.А. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ	59
2.1.А. В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ (СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ) СЕ ОРГАНИЗИРА, ПОДДЪРЖА И РАЗВИВА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ НА ПРЕПОДАВАТЕЛСКИЯ СЪСТАВ.....	60
2.2.А. В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ (СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ) СЕ ОРГАНИЗИРА, ПОДДЪРЖА И РАЗВИВА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ НА СТУДЕНТИ И ДОКТОРАНТИ.....	75
2.3.А. ВИСОКО КАЧЕСТВО НА ПУБЛИКАЦИИТЕ НА СТУДЕНТИТЕ, ДОКТОРАНТИТЕ И ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ	77
3. УПРАВЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС	80
3.1. ИМА ИЗГРАДЕНА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС И СВЪРЗАНАТА С НЕГО ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ	81
3.2. ИМА ИЗГРАДЕНА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ ОБУЧЕНИЕТО СТУДЕНТИ	90
4. КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА ОБУЧЕНИЕТО В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ (СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ)	95
4.1. НОВАТОРСКИ ПРАКТИКИ В ОБУЧЕНИЕТО.....	95
4.2. ПОЗНАВАНЕ НА КОНКУРЕНТНАТА СРЕДА НА ОБУЧЕНИЕТО В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ (СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ)	104
4.3. НАЦИОНАЛНИ И МЕЖДУНАРОДНИ ПОЗИЦИИ И ВЪЗМОЖНОСТИ	107

УВОД

ИСТОРИЯ И РАЗВИТИЕ НА НАПРАВЛЕНИЕТО

Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ наследява десетилетни традиции в града, поставени от Полувисшия институт за прогимназиални учители и Държавния университет (с агрономо-лесовъдски и медицински факултет).

С Указ на МНП от 1 юли 1961 г. се открива Висш педагогически институт за подготовка на учители по математика, физика, химия и биология. През 1972 г. Висшият педагогически институт се преобразува в **Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“**.

Днес Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ легитимира и защитава името си на университет, обучавайки студенти в повече от 70 специалности по природни, хуманитарни, обществени и икономически науки, структурирани в 9 факултета.

Специалността **Българска филология**, открита като първа хуманитарна специалност в Университета през 1973 година, дава тласък на развитието на пловдивската хуманитаристика. Днес, след почти четири десетилетия, повече от половината факултети са с хуманитарна насоченост, а от филологическото направление се отделиха и бяха обособени два факултета – Философско-историческият и Педагогическият.

В **Доклада самооценка** е направен преглед на сегашното състояние на професионалното направление 2.1. Филология, което продължава да се развива динамично. Информацията отбелязва най-важните моменти от богатата и разностранна дейност на Филологическия факултет, стреми се да отговори строго на критериите и изискванията, поставени от НАОА, както и да представи добри иновативни практики.

Поради обема и сложността на изготвяната информация и след консултации с експерти на НАОА в пълен вид е представена документацията в електронен вариант (освен препоръчаните документни и таблични формати предлагаме също презентации и портативни документни формати, които улесняват запознаването с твърде обширната информация).

След положително решение на **Академичния съвет от 17.12.2012 г.** и в съответствие с чл. 81. (2), б) на ЗВО Ректорът на Пловдивския университет депозира пред НАОА **Доклад самооценка** за програмна акредитация на професионално направление **2.1. Филология** към Филологическия факултет.

АКРЕДИТАЦИОННА ИСТОРИЯ

ПРЕДХОДНА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ

Филологическият факултет след 1990 г. се развива изключително динамично и през 2012 г. достига 32 бакалавърски специалности и 2 магистърски в редовно обучение, 4 бакалавърски програми в задочно обучение, 12 магистърски програми и 4 специализации. С решение на МС на 13.05.2004 г. беше създаден Философско-историческият факултет, а административното му формиране приключи със свикване на ОС и избор на ФС и декан на 15.11.2004 г. В периода 2003 – 2007 година Филологическият факултет откри две нови специалности в бакалавърска степен: „Английски език и френски език“ и „Български език и испански език“ (в рамките на двустранния договор за сътрудничество между Република България и Кралство Испания).

През 2006 г. факултетът внася заявление за програмна акредитация, която се провежда през ноември 2007 г. и завършва с оценка „Мн. добър“ на 23.01.2008 г. (Решение на НАОА).

САНК В РАМКТЕ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

С Решение №22 от 15.02.2010 г. (Протокол №29) Академичният съвет утвърждава Доклад самооценка за функционирането на вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав и Доклад самооценка за изпълнение на препоръките, направени от АС на НАОА при институционалната акредитация на ПУ „Паисий Хилендарс-

ки“, изготвени в отговор на писмо от ПК по САНК (изх. № 1264 от 12.12.2009 г.). В рамките на този доклад Филологическият факултет прилага своите отговори на направените при първата програмна акредитация препоръки.

САНК ПО НАПРАВЛЕНИЯ

РЕШЕНИЕ НА ПКХНИ ОТ 12.05.2011 Г. ПО СЛЕДАКРЕДИТАЦИОНЕН ДОКЛАД ЗА ПН 2.1. ФИЛОЛОГИЯ

Одобрява направените промени и препоръчва довършване на частичните действия по Препоръка №2¹: измененията в МП „Културни дейности в туризма“ с оглед на съответствието с направлението.

Филологическият факултет уведомява НАОА, че тази програма е **предложена за акредитация от други звена на университета** – Факултета по икономически и социални науки и Филиали Кърджали (Смолян), където програмата е включена в професионално направление 3.9. Туризъм.

САНК С ИСКАНЕ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА КАПАЦИТЕТА

Съгласно с чл. 83, ал. 6, от Закона за висшето образование и критериите на Националната агенция за оценяване и акредитация от 3.01.2008 г. Филологическият факултет поиска промяна на капацитета поради разкриването на голям брой специалности в ПН 2.1. Филология с представяне на доклад и приложения, отговарящи на изискванията на агенцията. На заседание от 2.03.2011 г. (Протокол №7) ПКХНИ е приела доклада по процедурата, изготвен от проф. д.ф.н. Василка Радева, и е провела гласуване в съответствие с чл. 12, ал. 10, от Правилника за дейността на НАОА. В резултат се изменя капацитетът на професионално направление 2.1. Филология в ПУ „Паисий Хилендарски“, Филологически факултет, определен с решение на ПКХНИ (Протокол №2 от 23.01.2008 г.), общо за направлението от 1960 студенти (1390 – за ОКС „Бакалавър“ в редовна и задочна форма на обучение, и 570 – за ОКС „Магистър“), на общо 2480 студенти в редовна и задочна форма на обучение (1910 – за ОКС „Бакалавър“, от които 1560 за редовно и 350 за задочно, а за ОКС „Магистър“ капацитетът остава без изменение – 570 студенти).

ДОКЛАД ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИ

ПРЕПОРЪКИ ОТ ПРЕДХОДНА АКРЕДИТАЦИЯ – 2008 ГОДИНА

Направени от НАОА с препис извлечение от Протокол от заседание №16 на Акредитационния съвет на НАОА, проведено на 12.05.2011 г. (С този протокол се прави преглед на изпълнението на акредитацията от 2008 година и степента на изпълнение на препоръките, направени към 2008 година).

Акредитационният съвет констатира, че Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ – Филологическият факултет, е изпълнил препоръки №1, №3 и №4 и частично препоръка №2, формулирани в решението на Постоянната комисия по хуманитарни науки и изкуства от 19.12.2007 г. (Протокол № 49) при програмна акредитация на професионално направление 2.1. Филология за образователно-квалификационните степени „Бакалавър“ и „Магистър“, на основание обща оценка „Много добър“.

Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ – Филологическият факултет, да изпълни цялостно препоръка №2 до началото на учебната 2011/2012 г.

– Препоръка № 2: „За да бъде открита предлаганата магистърска програма „Културни и социални дейности в туризма“, трябва да се реструктурира с оглед на обвързаността и с направление 2.1. Филология, а процентът на хабилитираните преподаватели на ОТД да се приведе към нормативните изисквания“. Срок за изпълнение: учебната 2009/2010 г.

[Отговор, Филологически факултет] От учебната 2011/2012 година магистърската програма „Културни и социални дейности в туризма“ се предлага от Факултета по икономически и социални науки и не е в разпореждане на Филологическия факултет.

ПРЕПОРЪКИ ОТ ПРЕДХОДНА АКРЕДИТАЦИЯ – 2011 ГОДИНА

Направени от НАОА с решение на ПКХНИ от 8.02.2011 г. (уведомително писмо от 29.03.2011 г.) по повод на доклад за разширение на капацитета в резултат на откриване на нови специалности в ПН 2.1. Филология.

¹ ПРЕПОРЪКА НА НАОА, САНК, 12.05.2011 г.: Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ – Филологическият факултет, да изпълни цялостно препоръка № 2 до началото на учебната 2011/2012.

Мотивирани отговори:

1. [Заклучение на НАОА] Исканият капацитет за обучение на студенти в професионално направление **2.1. Филология** е в рамките на утвърдения от НАОА (Рег. № 37/17.01.2007 г.) капацитет при институционалната акредитация на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. – *Не изисква отговор от доклада.*

2. [Заклучение на НАОА] Оценката „Много добър“, дадена при програмната акредитация, отразява и утвърждаването на Пловдивския университет като средище за развитие на филологическата наука, нейното преподаване и усвояване. – *Не изисква отговор от доклада.*

3. [Препоръка на НАОА] Исканото увеличение на капацитета, добре мотивирано от състоянието на обучението в направление **2.1. Филология**, се отнася само до специалността **Приложна лингвистика** (ОКС „Бакалавър“), чийто прием започва след програмната акредитация [от 2008 г.]. Според обявените профили, които включват всички възможни комбинации от 2 и дори 3 езика, се обособяват повече от 20 модула, като три от тях се комбинират с информационни технологии. Ако занятията в тях са по отделни учебни програми, не е ясно как ще се осигурят с преподаватели и каква ще бъде тяхната натовареност.

[Отговор, Филологически факултет] Към специалностите от **Приложна лингвистика** и **Лингвистика с ИТ** има подчертан интерес от страна на кандидат-студентите. След четиригодишния курс на обучение те завършват с овладени **два езика** на равнище С1. В нито една програма няма обучение по 3 (три) езика.

Учебните планове и учебните програми са унифицирани. Това позволява да се събират в една група за занятията по чужд език (I или II) според степента на владение на езика. Водещи езици са английски, испански, немски, руски. По тях студентите се обучават в самостоятелни групи. Като втори чужд език, например новогръцки, се комбинира с английски, немски, френски, руски. Броят на студентите може да варира и затова се налага събирането в една група.

С цел икономии във факултета не се допускат занятия в групи под 10 студенти. Същата схема се прилага и по отношение на немски, френски, руски, китайски, турски като втори чужд език. Организацията на учебния процес се осъществява от академични съветници. Към тях се обръщат студентите с въпроси, отнасящи се до обучението по специалностите от това направление.

В преподаването на чуждите езици участие вземат щатни и хонорувани преподаватели. Годишната им натовареност е в порядъка на 500 – 600 часа.

4. [Заклучение на НАОА] От прецизиране се нуждаят комбинации като руски език и западен език, английски и чужд език. На какво основание профилите „Английски език и физика“, „Български език и история“ се включват в специалността „Приложна лингвистика“?

[Отговор, Филологически факултет] Фактите са следните:

- Специалността „Английски език и физика“ е към **Факултета по физика и инженерни технологии** от учебната 2012/2013 година.
- Специалностите „Български език и история“ и „Руски език и западен език“ (английски, немски, френски) са от направление „**Педагогика на обучението по...**“. По никое време те не са били причислявани към **ПН 2.1. Филология**. Завършилите бакалавърската степен „Български език и история“ получават квалификация „Учител по български език и история“, а от специалността „Руски език и западен език“ – „Учител по руски език и по английски (немски, френски) език“.
- Горепосочените специалности не са включени в специалността „Приложна лингвистика“.

5. [Заклучение на НАОА] Необходимо е ясно диференциране на специалността „Приложна лингвистика“ както от „Педагогика на обучението по...“, така и от обучението по чужд език, и това да бъде отразено в учебните програми и планове.

[Отговор, Филологически факултет]

- Общи аспекти за специалностите „Приложна лингвистика“ и „Педагогика на обучението по български език и чужд език“ – приемният изпит е по един чужд език.

- За специалностите „Английски език и френски език“ и „Английски език и немски език“ приемните изпити са и по двата езика.
- От 2011/2012 година тези две специалности не се предлагат за прием и обучение.

Различия:

- В специалностите от направление „Педагогика на обучението по ...“ освен часовете по практически чужд език учебният план включва теоретични курсове по изучавания език (изучаваните езици), история на литературата, написана на този език; методика на обучението. Получаваната квалификация е за учител по български език и чужд език или по двата чужди езика.
- В специалността „Приложна лингвистика“ съгласно с учебните планове на Филологическия факултет учителска квалификация бакалаврите получават само по първия език. Затова по първия език има теоретични курсове и история на литературата, както и методика.

По втория език учебният план предвижда преди всичко неговото практическо овладяване. Теоретичният курс е в намален хорариум и не се изучава история на литературата.

6. [Заключение на НАОА] В справката за академичния състав преобладават преподаватели по практически чужд език (напр. за новогръцки, турски и испански), като голяма част от тях са хонорувани. Турският език например е включен в три профила, а е посочено само едно преподаване по съвременен турски език. Известно е, че лингвистиката изисква и предполага владеене на съответния език, но не се изчерпва само с това.

[Отговор, Филологически факултет] Новогръцки език, испански език и турски език се изучават в направление „Педагогика на обучението по...“ в специалностите „Български език и новогръцки език“ („Балканистика“), „Български език и испански език“, „Български език и турски език“. По всеки от посочените езици освен практически курс в учебните планове са включени теоретични курсове и история на литературата на съответния език. Завършилите получават квалификация „...и учител по новогръцки (испански, турски) език“. Към днешна дата има назначени асистенти по трите езика на ОТД, но предстои обявяване на нови конкурси за асистенти по трите езика. По силата на междудържавни договори и договори между Филологическия факултет и сродни факултети съответния чужд език преподават лектори, носители на езика. В специалността „Приложна лингвистика“ тези езици са със статут на втори език. От това следва, че теоретичният курс е в намален хорариум, няма история на съответната литература.

7. [Заключение на НАОА] По-целесъобразно е да се утвърдят и осигурят с преподаватели по теоретични курсове по лингвистика вече приетите студенти, след което да се откриват профили като английски и китайски, немски и китайски и пр.

[Отговор, Филологически факултет] По финансови причини не могат да бъдат спазени представените препоръки. Схемата е следната: преподаватели се назначават само за дисциплините от курса, до които е стигнал приемът и излиза на дневен ред реално обучение. Новите специалности се осигуряват с хонорувани преподаватели в зависимост от приема и неговата стабилност в първите две години. По китайски факултетът има подкрепата на Института „Ханбан“ (Китай), Института „Конфуций“ и китайското посолство ([Китайският посланик дари на ПУ „П. Хилендарски“ 1700 учебни пособия по китайски език](#)); турски преподаватели имаме чрез двустранни договори с Института „Юнуз Емре“, университетите в Анкара, Ескишехир и Одрин (двустранни договори), Университета Айдън („Еразъм“); въвеждането на италиански език бе предшествано от подкрепа на Италианското посолство и Италианския културен институт ([Писмо на Н. Пр. Стефано Бенацо; Италианският културен институт в Пловдив](#)); за изучаването на гръцкия език имаме подкрепата на гръцкото и кипърското посолства ([Република Кипър направи дарение](#)), както и достатъчен брой двустранни и „Еразъм“ договори.

Исканият капацитет за обучение на студенти в професионалното направление **2.1. ФИЛОЛОГИЯ** е в рамките на утвърдения от НАОА (Рег. № 37 / 17.01.2007 г.) капацитет при институционалната акредитация на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

1. Оценката „Много добър“, дадена при програмната акредитация, отразява и утвърждаването на Пловдивския университет като средище за развитие на филологическата наука, нейното преподаване и усвояване.

2. Исканото увеличаване на капацитета, добре мотивирано от състоянието на обучението в направление 2.1. Филология, се отнася само до специалността **Приложна лингвистика** с ОКС „Бакалавър“, чийто прием започва след програмната акредитация от 2008 година.

УВЕДОМЯВАНЕ НА НАОА ЗА НОВИ СПЕЦИАЛНОСТИ

Съгласно с изискванията на НАОА с писмено заявление с изх. №П-422/22.05.2012 г. през 2012 година уведомяваме за откриването на нови специалности в акредитираните професионални направления **1.3. Педагогика на обучението по...** и **2.1. Филология** в следакредитационния период както следва:

2.1. ФИЛОЛОГИЯ: Френска филология; Английски с втори чужд език (испански език; италиански език; китайски език; новогръцки език; руски език; турски език; френски език; Немски език с втори чужд език (английски език; испански език; китайски език; новогръцки език; руски език; турски език; френски език); Френски език с втори чужд език (английски език; испански език; немски език; новогръцки език); Лингвистика с информационни технологии (английски език с испански/френски/немски език).

Приложени бяха следните документи:

1. Приложение за приема по години, специалности и брой студенти.
2. Препис извлечения от протоколи на ФС и АС за приемане на учебната документация.
ПРОТОКОЛ №125 от 12.I.2009 г. (АС, Протокол № 19/ 19.I.2009 г.)
ПРОТОКОЛ №136 от 13.II.2010 г. (АС, Протокол № 37/ 20.II.2010 г.)
ПРОТОКОЛ №144 от 28.XI.2011 г. (АС, Протокол № 9/ 19.II.2010 г.)

НОРМАТИВНА БАЗА

АКАДЕМИЧНИ ПРОЦЕДУРИ

Документацията по представените специалности и **Докладът** като цяло, в съответствие с изискванията на ЗВО и Критериите на НАОА за програмна акредитация на професионално направление, са обсъдени и **приети на съответните равнища:**

- Учебните програми на дисциплините за проектираните ОКС са приети от катедрените съвети.
- Учебната документация по предлаганите ОКС е приета на катедрени съвети на катедри във ФФ, на ФС на ФФ и АС на ПУ.
- Докладът за програмна акредитация на професионално направление **2.1. Филология** е одобрен от Факултетния съвет на 10.12.2012 г. с Протокол №155.
- Докладът за програмна акредитация на професионално направление **2.1. Филология** е приет от Академичния съвет на ПУ на 17.12.2012 г. с Протокол №19.
- Автобиографиите на академичния състав в професионално направление 2.1. Филология са разработени по европейски изисквания и са публикувани в сайта на факултета, както и на специален електронен носител. (Разработени чрез модула на Europass – връзка в сайта на факултета: [Автобиография](#)).
- Учебните програми на дисциплините са публикувани в сайта на факултета ([връзка](#)).

ДЪРЖАВНА НОРМАТИВНА БАЗА

Докладът самооценка за програмна акредитация на професионално направление **2.1. Филология** към Филологическия факултет на ПУ е разработен в съответствие със следните законови и вътрешноуниверситетски нормативни документи:

- Закон за висше образование ([връзка](#))
- Правилник за устройството и дейността на ПУ ([връзка](#))
- Закон за развитието на академичния състав в Република България ([връзка](#));

- Правилник за развитието на академичния състав на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ ([връзка](#))
- Стратегия за развитие на ПУ (2011 – 2020) ([връзка](#))
- Наредба за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационни степени „бакалавър“, „магистър“ и „специалист“ (ДВ, бр. 76/2002 г.). ([връзка](#))
- Наредба за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища (ДВ, бр. 89/2004 г.). ([връзка](#))
- Класификатор на областите на висше образование и професионалните направления ([връзка](#))
- ИНСТРУКЦИЯ No 2 от 29 юли 1994 г. за изискванията за заемане на длъжността „учител“ или „възпитател“ съобразно придобитото образование, професионална квалификация и правоспособност (обн., ДВ, бр. 69 от 26 август 1994 г.; изм., ДВ, бр. 83 от 1994 г., бр. 103 от 1995 г., бр. 26 от 1996 г., бр.81 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 81 от 12 септември 2003 г.) ([връзка](#))

УНИВЕРСИТЕТСКА НОРМАТИВНА БАЗА

- [Стратегия за развитие на ПУ \(2011 – 2020 г.\)](#)
- [План-програма за развитие на ПУ \(2011 – 2012 г.\)](#)
- [Правилник за устройството и дейността на университета](#)
- [Правилник за атестиране на академичния състав на университета](#)
- [Правила за организация на учебния процес през учебната 2012/2013 г.](#)
- [Система за осигуряване, поддържане и развиване на качеството на обучението и на образователния продукт](#)
- [Етичен кодекс на работещите в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“](#)
- [Основни принципи за провеждане политиката на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ за превенция срещу корупция](#)
- [Система за финансово управление и контрол](#)
- [Правилник за развитието на академичния състав на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“](#)

ФАКУЛТЕТНИ НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ

- [Визия за хуманитарното образование през XXI век \(\[връзка\]\(#\)\)](#)
- [Пращка мрежа на деканите на хуманитарните факултети](#)
- [Програма за развитие на ФФ 2011 – 2015](#)
- [Европейска квалификационна рамка](#)
- [Национална квалификационна рамка](#)
- [Основна езикова рамка](#)
- [Стратегия за качеството \(Филологически факултет\)](#)
- [Длъжностни характеристики](#)
- [Факултетни специфични изисквания по ЗРАС](#)
- [Стандарт за магистърски програми](#)
- [Учебен процес](#)
- [Правила за учебния процес](#)
- [Правила за докторантското обучение](#)
- [Групов учебен план за докторанти](#)
- [Индивидуален план за учебна дейност](#)
- [Индивидуален план за научна дейност](#)

Гаранция за качеството на образованието в професионално направление **2.1. Филология** е съвременното равнище на разработената учебна документация, квалификацията на преподавателския състав, вътрешноуниверситетската нормативна документация, изградената системата за управление на образованието и научноизследователската (художествено-творческата) дейност, установените договорни отношения с наши и чужди институции и организации, материално-техническата и информационната база.

Учебната документация и преподавателският състав са представени и анализирани при съответните ОКС (А.1 – А.14).

Образователната и научноизследователската дейност се организира, реализира и контролира от изградената **система за управление на качеството** на основата на разработената **нормативна документация** в Университета и Факултета.

Материално-техническата и информационната база осигуряват условия за образователна и научноизследователска дейност. Филологическият факултет разполага с необходимата учебна база: зали за лекционна и семинарна работа; специализирани кабинети; компютърни зали; езикови центрове; библиотека; аудио-визуална и мултимедийна техника; непрекъснат 24-часов достъп до интернет, мрежови услуги.

Необходимата **материално-техническа и информационна база** е представена и анализирана в съответните ОКС (А.1 – А.14).

ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

Доклад самооценка (хартиен и електронен носител, стандартна уеб публикация, уеб публикация в системата КОМПАС.

Приложения – (електронен носител, стандартна уеб публикация, уеб публикация в системата КОМПАС)

УНИВЕРСИТЕТСКИ АВТОМАТИЗИРАНИ СИСТЕМИ

- UNIS – Университетска информационна система (статус и динамика на студенти)
- COMPASS – Автоматизирана система за оценяване и акредитация
- ISONI – Информационна система за обслужване на научни изследвания
- MOODLE – Университетска платформа за дистанционно обучение

ФАКУЛТЕТНИ БАЗИ ДАННИ

ФИЛОЛОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ :::::: Официален сайт <http://slovo.uni-plovdiv.bg>

Учебен отдел (за ФФ) – <http://studadmin.slovo.uni-plovdiv.bg/>

Факултетен сайт за кандидат-студенти – <http://ksk.slovo.uni-plovdiv.bg>

Катедрени сайтове

- Английска филология – <http://englishdept.slovo.uni-plovdiv.bg>
- Българска литература и теория на литературата – <http://bltl.slovo.uni-plovdiv.bg>
- Български език – <http://bgezik.slovo.uni-plovdiv.bg>
- История на литературата и сравнително литературознание – <http://complit.slovo.uni-plovdiv.bg>
- Романистика и германистика – <http://def.slovo.uni-plovdiv.bg>
- Общо езикознание и история на българския език – <http://linguistica.slovo.uni-plovdiv.bg>
- Руска филология – <http://rusfil.slovo.uni-plovdiv.bg>
- Славянска филология – <http://slavistica.slovo.uni-plovdiv.bg>

Центрове

- Руски културно-информационен център – <http://rumir.uni-plovdiv.bg/>
- Център за езици и межкултурна комуникация – <http://cllc.slovo.uni-plovdiv.bg/>
- Test DaF център (Център за сертификация на владенето на немски език) – <http://files.slovo.uni-plovdiv.bg/td/>

Библиотеки

- American corner (Американска библиотека и семинар) – <http://files.slovo.uni-plovdiv.bg/amcorner/>
- Библиотека по славистика с [каталог](#)

Проекти

- Проект „Вокал“ – <http://files.slovo.uni-plovdiv.bg/cllc/vocal.htm>
- Проект „Студенти по пътя на книгата“ – <http://bookproject.slovo.uni-plovdiv.bg/>
- Проект 250 години „История славянобългарска“ – <http://250.slovo.uni-plovdiv.bg/>
- Списание „Славянски диалози“ – <http://slavdial.slovo.uni-plovdiv.bg/>

1. ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

Образователната дейност е един от главните приоритети за Пловдивския университет и в частност за Филологическия факултет. В професионално направление **2.1. ФИЛОЛОГИЯ** е на лице стремежът тя да бъде поставена на европейско равнище. Предлаганото обучение предпоставя подготовката на висококвалифицирани, аналитично мислещи и креативни специалисти (бакалаври, магистри и доктори) и провежда конкурентоспособни и интердисциплинарни научни изследвания. Постоянното актуализиране на учебния процес е съобразено с потребностите на обществото, развитието на науката и е в синхрон с въвеждането на съвременни методи на обучение.

Основният принцип при разработването на учебната документация е обвързването на образователната мисия, цели и задачи на всяка специалност и образователно-квалификационна степен с адекватно учебно съдържание, отговарящо на духа на класическото университетско образование, съчетано с поглед върху потребностите на динамичния пазар и с натрупване на кредити. Един от основните критерии, прилагани при оценката на учебната документация за всяка специалност, е този за съответствието между образователните цели и задачи, публикувани в квалификационните характеристики на специалностите, от една страна, и учебното съдържание, методите на преподаване и спецификата на обучението, от друга.

Факултетът обучава студенти в ОКС „Бакалавър“ (4 години, 8 семестъра), редовна и задочна форма; ОКС „Магистър“ (5 години, 10 семестъра), редовна форма; ОКС „Магистър“ след бакалавър (2 – 4 семестъра), редовна и задочна форма.

Образователната дейност за осигуряване на образователно-квалификационната степен „бакалавър“ и „магистър“ по специалностите от ПН **2.1. ФИЛОЛОГИЯ** се организира въз основа на регламентираната учебна документация и осигурен преподавателски състав за обучение на студентите, съгласно европейското и националното законодателство и стратегията за развитие на университета.

Филологическият факултет изпълнява Програма за развитие [[Програма за развитие на ФФ 2011 – 2015](#)], основана на визията за хуманитарното образование през XXI век [[Програма за развитие на ФФ 2007 – 2011](#)], което има две основни задачи:

- Да отстоява със съвременни средства значимия факт, че българският език, книжовност и култура имат многовековно присъствие върху карта на Европа и света и са основен елемент на идентичността.
- Да прокара мост между старите и новите представи за мястото и ролята на езиците, литературите и културите за запазване на хуманитарната идея като основна платформа за споделяне на идентичности в глобализацията се съвременен свят.

1.1. ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ СЕ ПРОВЕЖДА СПОРЕД ИЗИСКВАНИЯТА ПО ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННИ СТЕПЕНИ И СЪГЛАСНО С ОБРАЗОВАТЕЛНАТА МИСИЯ, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ВУ

Мисията на Университета е:

- да реализира основните принципи на университетската идея – успешна социализация на младите хора, критическо обновяване и предаване на научни, културни и исторически традиции и създаване на модели на публично гражданско поведение;
- да пренесе и продължава във времето делото на своя патрон – преподобния Паисий Хилендарски, като утвърждава съзнание за национална идентичност и осигурява развитие на образователния, научния, културния и икономическия потенциал на България в интерес и полза на хората и обществото. Виж [Стратегия за развитие \(2011 – 2020 г.\)](#); [План-програма \(2011 – 2012 г.\)](#)

Мисията на Факултета е да се утвърди:

- като средище на ценни национални и регионални културни традиции, знания и памет;
- като отворен европейски хуманитарен център, средище на межкултурен диалог, кръстопът на езици, литератури и култури. Виж [Програма за развитие на ФФ 2011 – 2015](#)

Факултетът отстоява и заложената в Пражката декларация от 2009 г. позиция, че „отказът от образователната и социалната роля на обучението, свързана с *дискусиите за човека, миналото, настоящето и бъдещето му, и мястото му в света*, изглежда, е една от най-големите заплахи за образователните системи в зората на 21. век“ [[Пражка мрежа на деканите на хуманитарните факултети](#)].

Факултетът споделя мнението на Пражката мрежа на деканите на хуманитарни факултети, че работата на полето на хуманитаристиката се разбира като „**акт на творчество и умения, насочени към разбиране на света и човешката природа**“, затова образованието в областта на хуманитаристиката има стратегическо значение, то има „**незаменима, безценна и изключителна роля**“ за обществото, въпреки че през последните години сме свидетели на „**постепенна и систематична политика към образование и научни изследвания, изцяло подчинена на икономическа основа**“ [[Пражка мрежа на деканите на хуманитарните факултети](#)].

Официалният сайт на факултета [[Официален сайт](#)] съдържа или прави препратки към всички институционални текстове, всички обобщаващи годишни документи, учебна документация и извършващите се промени в нея. Чрез сайта става видимо развитието на факултета в 3 посоки:

1. колективното развитие на факултета в духа на визията и мисията;
2. индивидуалното развитие на преподавателите в духа на избраното поприще, видно от сайтовете на 8-те катедри [[Официални страници на катедрите](#)];
3. развитието на обществената значимост на факултета и разгръщането му към социалната среда и обществото като цяло [[Филологическият факултет в медиите](#)] и мнения на партньори и работодатели ([Пакет мнения на потребители – Bulwork; LinguaMundi; Народна библиотека „Иван Вазов“](#); [Силвия Банялиева \(базов учител\)](#); [Стефан Кралев \(учител\)](#)).

1.1.1. ИМА НЕОБХОДИМАТА УЧЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЯ ПО ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННИТЕ СТЕПЕНИ И ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ.

ИМА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЕНИЕ НА УЧЕБНАТА ДОКУМЕНТАЦИЯ ЗА ВСИЧКИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ СТЕПЕНИ И ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ

Учебната документация на Филологическия факултет се създава и поддържа в състояние на еластична стабилност с възможност за непрекъснато актуализиране и обновяване. В структурно отношение учебните планове са синхронизирани, за да позволяват сливане на специалности в общ поток заради произтичащите икономии на време, пространство, човешки и финансов ресурс. **Учебните планове** отразяват традиционните основи на класическото филологическо образование, издигнато чрез периодични анализи и умерени реформи до изискванията на днешното време, днешното общество и пазара на труда.

Учебните програми са под формата на ESTC документи и също подлежат на актуализиране и обновяване. Учебните програми се създават и развиват най-напред във и чрез катедрите. В духа на демократичното управление е да допуска обективен и надежден самоконтрол. Практиката показва, че повечето добри предложения за промени, актуализиране и осъвременяване на учебната документация идват от утвърдени и авторитетни специалисти, които са водещи фигури в първичните звена. Съчетанието от административен контрол и вътрешен самоконтрол дава началото на редица добри практики за управление на образователната дейност във факултета като цяло.

Съществуват и се спазват **процедури за анализ, оптимизиране и адаптиране на учебните планове и програми**. Промените в учебната документация преминават през три етапа на обсъждане – в катедрите, на Декански съвет (консултативен орган) и на Факултетен съвет. Това засяга както „спуснати“ идеи за промени, в хода на реформи и възникване на нови клаузи в ЗВО, така и възникнали в първичните звена предложения за промени.² Тези данни са налични от предложения на катедри [[Списък протоколи учебна документация – катедра АФ; катедра ИЛСЛ; катедра ОЕИБЕ, катедра РГ; катедра СФ](#)] и решения на Факултетния съвет [[Решения на ФФ 2007 – 2012](#)]).

Приети са правила за вътрешно и външно рецензиране на учебните планове за нови специалности. Факултетът разполага и с десетки отзиви на работодатели и партньори за качествата на учебната документация и приложимостта на получените знания и компетентности в отделни сфери.

Стандартите за разработване на учебна документация (учебни планове и учебни програми) включват стандарт на учебен план [[Стандарт на учебен план](#)] и стандарт на учебна програма [[Стандарт на учебна програма](#)].

Факултетът издава ежегодно учебните планове на специалностите в таблична версия в тираж 1100 броя – за всеки първокурсник, учебен администратор и преподавател.

В учебните планове и програми на факултета по традиция са заложили цивилизационни механизми (на тях в ново време обръща внимание Лисабонската стратегия), свързани с осъзнаване на грамотността (езикова и функционална) и на общи рамки, спазени в учебните програми:

- [Европейска квалификационна рамка](#)
- [Национална квалификационна рамка](#)
- [Основна езикова рамка](#)

Освен учебния план и учебната програма, персонален носител на образователния стандарт е и **отделният преподавател**. Чрез него студентите се насочват към Европейската рамка от компетентности, които задават перспективата за личностно, гражданско, социално изграждане и за подобряване на възможностите за заетост:

- Комуникативни умения на роден език
- Комуникативни умения на чужд език
- Математическа грамотност и базови познания в областта на науките и технологиите
- Дигитални компетентности
- Умения за самостоятелно учене и събиране на информация
- Граждански компетентности и умения за междуличностно общуване
- Предприемачество
- Културни компетентности – изразяване на идеи, творчество, емоционално и естетическо съпреживяване на света чрез музика, литература, пластични изкуства

Административният контрол по състоянието на учебната документация във Филологическия факултет се осъществява на място в катедрите от ръководителите на катедри; на факултетно равнище – от декана и зам.-декана по учебната дейност. При нужда се прави координация с началника на Учебния отдел и зам.-ректора по учебната дейност ([Правилник на ПУ, чл. 73, ал. 3, ал. 4](#)).

Длъжностните характеристики на упълномощените ръководители се намират в отдел „Управление на човешките ресурси“. Последната им актуализация приключи през втората половина на 2012 година и отрази промените в трудовото законодателство и функциите на длъжностите, продиктувани от промените в ЗРАС и правилниците за приложението му ([Длъжностни характеристики](#)).

² [Мнение](#) на докторант Милена Нецова за организацията на магистърските програми, отчетено в кампанията 2012 – 2013 година.

Учебната документация на всяка специалност от направление **2.1. ФИЛОЛОГИЯ** включва:

- Квалификационна характеристика

Вариант ECTS стандарт	Вариант кандидатстудентска информация
BA_anglicistika.doc	 Пловдивски университет "Паисий Хилендарски", Филологически факултет, БЪЛГАРИЯ 4000 Пловдив, ул. Цар Асен 24, ет.3, ст.325 тел.: +359 52 261 352 факс: +359 52 261 489 e-mail: ff@uni-plovdiv.bg ХАРАКТЕРИСТИКА НА СПЕЦИАЛНОСТИТЕ И СФЕРИ НА ПРИЛОЖЕНИЕ НА ПОЛУЧЕНАТА КВАЛИФИКАЦИЯ ФИЛОЛОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ Българска филология 1 Славянска филология (полски, чешки, сръбски и хърватски език) 2 Английска филология 2 Руска филология 3 Френска филология (НОВА) CLICK HERE Балканистика 4 Приложна лингвистика 5 Приложна лингвистика (Английски език с испански език); 5 Приложна лингвистика (Английски език с немски език); 5 Приложна лингвистика (Английски език с китайски език); 5 Приложна лингвистика (Английски език с италиански език - НОВА) 5 Приложна лингвистика (Френски език с испански език); 5 Приложна лингвистика (Френски език с английски език); 5 Приложна лингвистика (Немски език с испански език); 5 Приложна лингвистика (Немски език с китайски език) 5
BA_BF.doc	
BA_FF.doc	
BA_L&IT.doc	
BA_PL.doc	
BA_RF.doc	
MA_SF.doc	
MA_BALK.doc	
MA_AB.doc	
MA_AR.docx	
MA_LL.doc	
MA_PLisp.doc	

Квалификационни характеристики

- Резервен (mirror) адрес ([квалификационни характеристики](#))
- Учебен план; разпределение на дисциплините по семестри

[Учебни планове 2012 – 2013](#) за приети през 2012 г.

[Учебни планове 2012 – 2013](#) МП след ОКС Бакалавър

[Учебни планове 2011 – 2012](#) за приети през 2011 г.

[Учебни планове 2010 – 2011](#) за приети през 2010 г.

[Учебни планове 2009 – 2010](#) за приети през 2009 г.

[Учебни планове 2008 – 2009](#) за приети през 2008 г.

- Преподавателски състав, извеждащ обучението на студентите

[Общ академичен състав – ОТД](#)

[Допълващ академичен състав – ХОН](#)

- Преподавателски състав по дисциплини, специалности и курсове

- [Разписание, задочно обучение, 2012 – 2013 г. \(първи семестър\)](#)
- [Разписание, задочно обучение, 2012 – 2013 г. \(втори семестър\)](#)
- [Разписание, редовно обучение, 2012 – 2013 г. \(първи семестър\)](#)
- [Разписание, редовно обучение, 2012 – 2013 г. \(втори семестър\)](#)

- Учебни програми на задължителните и избираемите дисциплини

<http://web.uni-plovdiv.bg/marygud/kursove/> по катедри и преподаватели

1.1.1.1. СТАНДАРТИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА УЧЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЯ ЗА ОБУЧЕНИЕ В ЗАСТЪПЕНИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ СТЕПЕНИ – КВАЛИФИКАЦИОННИ ХАРАКТЕРИСТИКИ, УЧЕБНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ ПО ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННИТЕ СТЕПЕНИ, ЧИЕТО СЪДЪРЖАНИЕ И КАЧЕСТВО СА В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЦЕЛИТЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ

Цялата документация (учебни планове, квалификационни характеристики и учебни програми) периодично се анализира и се обновява, като се взема предвид мнението на обучаваните и потребителите на образователния продукт, проучвано чрез анкети. Филологическият факултет разпространява ежегодно учебните планове на специалностите сред първокурсници и преподаватели.

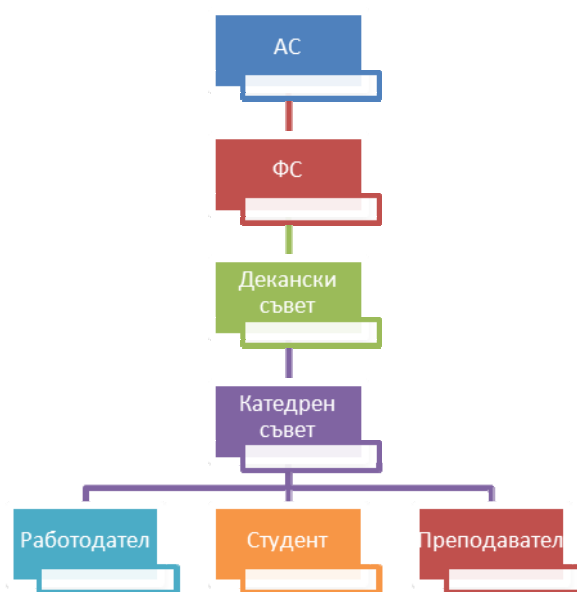
Стандартите за разработване на учебната документация в Пловдивския университет, включително и за специалностите от ПН Филология, са подчинени на [Закона за висшето обра-](#)

зование и [Правилника на ПУ](#), като се следват установените вътрешноуниверситетски правила за тяхното прилагане и добрите практики на факултета и партньорски факултети от страната и Европа.

От 2000 г. е въведена ECTS – европейската система за трансфер на кредити, както и практиката на входни и изходни студентски мобилности. Мобилности и трансфер на кредити се осъществяват в бакалавърската, магистърската и докторската степен.

Промените в учебната документация протичат по регламентирани и стриктно спазвани процедури за създаване и непрекъсната актуализация на учебните планове, програми и квалификационни характеристики. Всеки нов учебен план или промените в него се правят по предложение на катедрените съвети, обсъждат се на Факултетен съвет и се одобряват на Академичен съвет.

Ред и процедура за създаване и промяна на учебен план

Учебните програми се обсъждат и приемат на заседания на катедрите, които административат съответната специалност. Тези програми се съхраняват в архива на катедрите и при координатора, който е ангажиран със съответната специалност. В процедурите за изготвяне на учебната документация участват ефективно и представители на студентския актив на Филологическия факултет.

В университета е установен ред и стандартизирана форма за създаване, приемане и промяна в учебните програми по всички задължителни, избираеми и факултативни дисциплини, включени в учебните планове.

Учебните програми, с лекционните курсове, се предлагат от хабилитирани преподаватели (или доктори) в направление. Програмите се обсъждат на катедрен съвет и след като са одобрени чрез гласуване, ръководителят на катедрата внася предложение за обсъждане и гласуване във Факултетен съвет. Приетите с явно гласуване учебни програми се предоставят на студентите, изучаващи съответния курс, а пълният комплект учебна документация се съхранява в деканата на факултета.

Във Филологическия факултет се прилагат зададените в Правилника на университета правила за промени в учебната документация в духа на Програмата за повишаване на качеството на обучението в Пловдивския университет.

Извършените промени са два типа: еднократни и дългосрочни. Еднократните промени са по причина на инцидентни ситуации. Дългосрочните промени са свързани с оптимизации и обикновено отчитат резултатите от проведени анализи и обсъждания в катедрите. Дългосроч-

ните промени се утвърждават от Академичния съвет. Видно от протоколи на катедрите и решения на Факултетния съвет [[Решения на факултета 2007 – 2012](#)] и Академичния съвет [[Решения на Академичния съвет](#)].

В учебната документация за обучение има официално приети от ръководството на ВУ методически стандарти за учебна документация, квалификационни характеристики, учебни планове и програми.

Налице са разработени и приложени стандарти, съобразени с изискванията на европейската система за трансфер на кредити и българската нормативна уредба за висшето училище.

Цялата документация (учебни планове, квалификационни характеристики и учебни програми) се анализира периодично и се обновява, като се взема предвид и мнението на обучаващите и потребителите на образователния продукт, проучвано чрез система от обратни връзки и анкети.

[Стандарт за магистърски програми](#)

1.1.1.2. СЪОТНОШЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ, ИЗБИРАЕМИТЕ И ФАКУЛТАТИВНИТЕ ДИСЦИПЛИНИ

Наличието на трите вида дисциплини е изискване на ЗВО, чл. 41. (1) „Във висшето училище обучението се извършва по задължителни, избираеми и факултативни дисциплини“.

В официално приетата учебна документация за обучение са предвидени следните форми на планирано обучение:

- Слушане на всички академични курсове и успешно издържан изпит или положителна текуща оценка след всеки курс;
- Завършване на пълния курс на обучението със защита на магистърска теза или с явяване на държавен зрелостен изпит.

ОБЩИ ДАННИ ЗА СЪОТНОШЕНИЕТО НА ТРИТЕ ТИПА ДИСЦИПЛИНИ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ КАТО ЦЯЛО СА ДАДЕНИ В СЛЕДНАТА ТАБЛИЦА:

Разпределение на общия хорариум	Часове	Процент
А.1. Задължителни дисциплини с лекционен курс	17 765	48,64%
А.2. Задължителни дисциплини без лекционен курс	14 090	38,58%
А.3. Педагогически модул (практики)	1405	3,85%
Б. Избираема подготовка	2055	5,63%
В. Факултативна подготовка	1210	3,31%
Общо:	36 525	100,00%

Въвеждането на избираеми и факултативни дисциплини е факт; при предходната акредитация те не бяха включени в учебните планове и това беше една от основните препоръки на НАОА.

Комисията е убедена, че процентното съотношение трябва да се повишава в полза на избираемите и факултативните дисциплини. В същото време споделяме опасенията, че развитието на избираеми и факултативни дисциплини изисква по-големи финансови и професионални ресурси, нова организация на учебната натовареност и нарастване на ангажиментите на Учебния отдел в администрирането на този тип дисциплини.

При положение че издръжката на висшето образование не е променена от 2006 година насам, тези пожелания имат характер на развитие в перспектива.

Друго обстоятелство, което пречи на разширяването на избираемите и факултативните дисциплини, е стремежът да се запази стабилността на фундаменталното филологическо знание, което с години е все повече „орязвано“ като хорариум.

Учебните планове на направлението съдържат още едно възпиращо обстоятелство – те интегрират педагогическия модул (360 часа) в себе си и осигуряват учителска правоспособност в рамките на професионалната филологическа квалификация. Смятаме, че този подход прави по-конкурентоспособни нашите възпитаници, но пък „изяжда“ ресурс за избираеми и факултативни дисциплини.

В магистърските програми се забелязва силно увеличение на избираемите дисциплини. В същото време има програми, които включват само по една факултативна дисциплина. При по-нататъшното обновяване на учебните планове е препоръчително да се намали общо броят на дисциплините и да се определи пропорция между избираеми и факултативни дисциплини като индикативна величина (желателна за спазване).

Факт е, че при дадени специалности процентът е увеличен въпреки гореизброените обстоятелства. Това дава основание да очакваме по-нататъшно развитие на съотношението в духа на модерното образование.

Натовареността в семестрите е равномерно разпределена. Аудиторната заетост на студентите и формите за самостоятелна работа са оптимално регулирани, така че всеки семестър да носи по 30 кредита на студента при успешно преминаване през предвидените по учебен план форми на контрол.

Избираемите и факултативните дисциплини са структурирани по принцип след първата или втората година на обучение, а в някои специалности са разположени консолидирано в рамките на предпоследния или последния семестър.

С решение на ФС се допуска студентите да имат повече факултативни дисциплини от заложените в плана, които дават възможност на студента да получи знания и умения в различни научни области в съответствие със своите интереси. Всички курсове от специализациите във Филологическия факултет се признават за факултативни дисциплини със съответния брой кредити. Езикови курсове, които не се изучават в съответната бакалавърска или магистърска програма, проведени от Центъра за езици и интеркултурна комуникация, се признават за факултативни дисциплини със съответен брой кредити. За факултативни се признават и несъвпадащите с нито една дисциплина от учебния план курсове, взети по „Еразъм“³.

Студентите са насърчавани да избират факултативни дисциплини от други факултети – Философско-историческия, Педагогическия, Факултета по икономически и социални науки.

³ Вж. решение, взето с Протокол №129 от 13.VII.2009 г.

СПЕЦИФИЧНИТЕ СЪОТНОШЕНИЯ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ, ИЗБИРАЕМИТЕ И ФАКУЛТАТИВНИТЕ ДИСЦИПЛИНИ СА ПРЕДСТАВЕНИ ПО СПЕЦИАЛНОСТИ В СЛЕДНИЯ СПИСЪК А1 – 14:

Вид дисциплина/специалност	БФ-РО		БФ-ЗО		РФ-РО		РФ-ЗО
Задължителни дисциплини с лекционен курс	26	61,90%	26	61,90%	20	60,61%	20
Задължителни дисциплини без лекционен курс	4	9,52%	4	9,52%	2	6,06%	2
Избираеми дисциплини	4	9,52%	4	9,52%	5	15,15%	5
Факултативни дисциплини	8	19,05%	8	19,05%	6	18,18%	6
Общо:	42		42		33		33
Вид дисциплина/специалност	АФ		Л-ИТ		СФ		БАЛК
Задължителни дисциплини с лекционен курс	20	66,67%	25	71,43%	34	73,91%	31
Задължителни дисциплини без лекционен курс	2	6,67%	2	5,71%	6	13,04%	7
Избираеми дисциплини	4	13,33%	4	11,43%	2	4,35%	4
Факултативни дисциплини	4	13,33%	4	11,43%	4	8,70%	4
Общо:	30		35		46		46
Вид дисциплина/специалност	ФФ		ПЛ-АЕЧ		ПЛ-НЕЧ		ПЛ-ФЕЧ
Задължителни дисциплини с лекционен курс	23	69,70%	20	80,00%	20	80,00%	21
Задължителни дисциплини без лекционен курс	5	15,15%	3	12,00%	3	12,00%	9
Избираеми дисциплини	4	12,12%	1	4,00%	1	4,00%	1
Факултативни дисциплини	1	3,03%	1	4,00%	1	4,00%	3
Общо:	33		25		25		34
Вид дисциплина/специалност	АБ		АР		Л-ПР		ПЛ-ИСП
Задължителни дисциплини с лекционен курс	18	56,25%	8	66,67%	9	36,00%	9
Задължителни дисциплини без лекционен курс	0	0,00%	1	8,33%	8	32,00%	2
Избираеми дисциплини	6	18,75%	2	16,67%	5	20,00%	2
Факултативни дисциплини	8	25,00%	1	8,33%	3	12,00%	1
Общо:	32		12		25		14

1.1.2. ПЕРИОДИЧНО СЕ АНАЛИЗИРА И ОБНОВЯВА ДЕЙСТВАЩАТА УЧЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЯ, КАТО СЕ ВЗЕМА ПРЕДВИД СТУДЕНТСКОТО МНЕНИЕ, МНЕНИЕТО НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ И СЪВМЕСТИМОСТТА Й С ДОКУМЕНТАЦИЯ ОТ ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

Факултетът ежегодно анализира, коригира и обновява учебната документация. Процесът обхваща създаване на нови специалности и развитие на съществуващи специалности. От 2003 г. факултетът издава книжно тяло на учебните планове с правила за учебния процес, които са основополагащият документ на образователния процес в направлението.

Проведените анкети със студентите се обработват и обобщават в доклади, аналитични текстове и диаграми, които съдържат количествени и качествени измерения на функционирането на образователната система като цяло и на различни нейни компоненти [[Анкета със студенти](#)], [[Университетската англицистика в България](#)].

Анкетите са няколко типа: анкети след завършен учебен предмет; анкети по стандартна карта, зададена от Системата за осигуряване, поддържане и развитие на качеството на обучение; други изходни анкети [[Числови данни за качество на преподаване](#)], [[Диаграми за качество на преподаване](#)].

В публикуваните нови данни се наблюдава тенденцията за подобрене на образователния процес, характерен за професионалното направление като цяло; видими са положителни и благоприятни тенденции в едни специалности и очертаващи се неблагоприятни процеси в други [[Мнения на студенти \(Анкета №2, pdf формат\)](#)].

В извадка от 26 въпроса (при зададени общо 60) мнението на студентите очертава следните профили на специалностите в направлението: данни за студента; активност в учебния процес; познаване на основни учебни документи; оценка за качество на преподаване; оценка на материалната база; участие в мобилност и изследвания; избор на специалността.

1.1.2.1. АНАЛИЗИ НА УЧЕБНАТА ДОКУМЕНТАЦИЯ

Във Филологическия факултет се осъществява периодично анализиране на действащата учебна документация относно нейната ефикасност. Паралелно с това се осъществява и непрекъснато обновяване на учебните планове и програми, като се вземат предвид новите научни и образователни приоритети, препоръките от НАОА, мнението на студенти и потребители на базата на проведени анкети.

Източници на нови идеи са практиките и развитието на сродни хуманитарни факултети и институти:

България	Европа
ИБЕ и ИБЛ на БАН	Институт по славянски филологии УАМ, Познан, Полша
ФСФ и ФКНФ (СУ)	Филологически факултет, Санктпетербургски държавен университет
ФФ (ВТУ)	Генерални дирекции „Писмени преводи“ и „Устни преводи“ на Европейската комисия
ФФ (ЮЗУ)	Seminar für Slavische Philologie Göttingen
ФХН (ШУ)	Slavische Philologie, Albert Ludwigs University of Freiburg

Партньорски хуманитарни институции

Процесът на обновяване на учебната документация се осъществява по определен ред, съобразен с Правилника на университета. Предложенията се обсъждат и подготвят в назначени от декана комисии, обсъждат се и се гласуват на ФС и се утвърждават от АС на ПУ (виж схемата на стр. 15).

При актуализацията на учебните планове са предоставени широки възможности за ефективно участие на студентите чрез техните представители в студентския актив на факултета. Към Филологическия факултет се конструира Обществен съвет, в състава на който са включени представители на потребителите на филологически кадри. Това дава възможност за съгласуване на учебната документация с непрекъснатото настъпващите промени в бизнес средата.

Анализ на учебната документация се осъществява периодично при:

- оценка на професионалните направления във факултета от експертни групи от НАОА и изпълнение на препоръките от агенцията;
- работата на комисията по качеството към факултета и различни работни групи (за разработване на нови учебни планове, създаване и актуализиране на програмите за държавни изпити и др.);
- обсъждане в катедрените колективи на учебните програми по различните дисциплини.

Доказателство за това може да се намери в документооборота на НАОА, факултета и катедрите.

Анализът на учебната документация има за цел:

- оптимизиране на учебния план и квалификационна характеристика на специалността в съответствие с препоръките на НАОА, както и привеждането им в съответствие с обема компетентности, които се предписват за дадената специалност. Предложените промени се превръщат във факт, след като учебната документация се обсъди и се приеме последователно от ресорните катедри, ФС и се утвърди от АС;
- усъвършенстване на учебните програми в съответствие с внедряване на системата за натрупване и трансфер на кредити;
- перманентно актуализиране на учебните програми по задължителните, избираемите и факултативните дисциплини.

Анализът на съдържанието и актуалността на учебния план и на учебните програми се извършва в духа на съвременните тенденции в развитието на науката и техниката, както и със специфичните особености на региона.

През периода 2008 – 2012 г. са спазени и препоръките на НАОА, направени във връзка с предходната акредитация на направлението **2.1. Филология**.

Съществена част от направените анализи са по същество прогнози. С тях е свързано и откриването на образователни ниши за хуманитарното знание. Те са свързани с:

- осъзнаване на връзката между високи технологии и владееене на езици (и последвалото разкриване на специалността „Лингвистика с информационни технологии“);
- осъзнаване на отварянето на България и българската икономика към бързо развиващата се съседна Турция (и последвалото разкриване на специалността „Западен език и турски език“);
- осъзнаване на перспективата за познаването на китайския език и култура (и последвалото разкриване на специалността „Английски език и китайски език“).

Учебният план и програми се обновяват периодично в съответствие с динамично развиващия се образователен пазар, който поставя все по-големи предизвикателства и изисква по-широк спектър от компетентности от завършващите специалисти.

1.1.2.2. АДМИНИСТРАТИВЕН КОНТРОЛ ПО СЪСТОЯНИЕТО НА УЧЕБНАТА ДОКУМЕНТАЦИЯ

Административният контрол по състоянието на учебната документация в Пловдивския университет, включително и в специалностите от направление **2.1. ФИЛОЛОГИЯ**, се осъществява от: ръководителите на катедри, декана и зам.-декана по учебната дейност; началника на **Учебния отдел**, заместник-ректора по учебната дейност (чл. 73, ал. 3 и 4, от [Правилника на ПУ](#)).

От друга страна – учебната документация критично се оценя от страна на студентската аудитория, която чрез Студентския съвет и академичния съветник има канали за предложения за промени и корекции.

Независим контрол върху учебната документация упражняват външните рецензенти, които дават оценка за въвеждането и действието на документацията, както и външните одити, които проверяват съответствието на документацията с разнотипни нормативи.

Поддържането на системите за контрол и оценяване на придобитите знания, умения и компетенции от студентите в учебния процес се контролира от декана и ръководителите на катедрите ([Правилник на ПУ](#), чл. 60 и чл. 73).

Административен контрол на учебната документация

На сайта на факултета [[Официални страници на катедрите към Филологическия факултет](#)] постоянно се обновява и актуализира информацията за организацията на учебния процес. Студентите имат възможност да сигнализируют за непроведени занятия.

 [Сигнал за непроведени часове](#)

Преподавателите са задължени да регистрират онлайн всяка промяна в графика на занятията, тя да се одобрява или отхвърля от зам.-декан и за промяната да се информират студентите.

 [Промяна на часове](#)

Седмичните разписания, часовете за консултации на преподавателите, приемното и работното време на инспекторите по отделните специалности, изпитните дати се публикуват.

Седмично разписание на аудиторната заетост за специалностите от редовно обучение

СЛЕДЕТЕ ЗА КОРЕКЦИИ!

При установяване на неточности в разписанието пишете на адрес
ff@uni-plovdiv.bg

Обратна връзка за разписание на занятия

Студентите имат достъп чрез сайта до критериите и процедурите за оценяване по различните учебни дисциплини.

Студентите се информират за получените оценки по време на изпита или след неговото приключване. Зачита се правото на всеки студент да коментира с титуляря или асистента мотивите за оценката – текуща или от положен изпит.

С въвеждането на електронен протокол информацията за оценките може да зачита правото на конфиденциалност на личните резултати на студента и правото в приемните часове на преподавателите индивидуално да се обсъждат резултатите на студентите.

Пловдивски университет "Панис Хилендарски"
ФИЛОЛОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

СПИСЪК НА

Специалност : Българска филология РБ
Форма на обучение : редовна Уч. г. : Курс : 2 Подгрупа : < всички >

Студент	Фак. номер
1 ЕЛЕНА ГЕОРГИЕВА ЛОЖАНОВА	1103011001
2 ГЕРГАНА ВАСИЛЕВА ДОНЧЕВА	1103011004
3 ПЕНКА ДИМИТРОВА ДИМИТРОВА	1103011005
4 МАРИНА ИВАНОВА СИМЦИДАРЕВА	1103011006
5 ТАНЯ НЕДЯЛКОВА ИВАНОВА	1103011008
6 СЕЗГОЛ ШУКРИ БАЛЕВА	1103011010
7 РАДКА ДИМИТРОВА ДИМИТРОВА	1103011012
8 ВИРДЖИНИЯ МИЛЕНОВА ЧИЛКОВА	1103011013
9 МАРИЯ ДОНЧЕВА АТАНАСОВА	1103011014
10 ВИЛНИА ИЛЧЕВА БАЧЕВА	1103011015
11 ХАВИЗЕ БЕЙТЮЛ ТЕФИК	1103011016
12 ДЕНИЦА БОРИСОВА КИСЕЛОВА	1103011017
13 ГЕРГАНА КОСТАДИНОВА БЕЛЧЕВА	1103011018
14 ГАЛЯ ПЛАМЕНОВА ГЕОРГИЕВА	1103011019
15 ТЕОДОРА СПИРОВА ГЕНОВА	1103011020
16 КРИСТИНА ХРИСТОВА КОСТАДИНОВА	1103011021
17 ЯНИЦА СТОЯНОВА ТОДОРОВА	1103011024
18 ЯНА ГЕОРГИЕВА ЕЛШИОВА	1103011025
19 МАРИЯ ГЕОРГИЕВА ТИТОВА	1103011028
20 КРАСИБИРА АЛЕКСАНДРОВА МАРКОВА	1103011029
21 МАРГАРИТА ТОДОРОВА ГЪРДЕВА	1103011030
22 ПИВКА СТОЯНОВА ПЕТРОВА	1103011031
23 САГА ПАРЛОВА ИВАНОВА	1103011032
24 КРУМ ИВАНОВ ЖЕЛКОВ	1103011035
25 МАРИНА ИВАЙЛОВА ХРИСТОВА	1103011036
26 ИВЕЛИНА МИЛЕНОВА МАРИНОВА	1103011037
27 ПЕТЯ АТАНАСОВА ГЕНОВСКА	1103011038
28 КРАСИБИРА АЛЕКСАНДРОВА ДАНКОВА	1103011039
29 ЦВЕТЕЛИНА ХРИСТОВА СТЕФАНОВА	1103011041

Изпитни протоколи

Факултет: ФИЛ | Филологически факултет | График: |

ОКС: бакалавър | Дисциплина: |

Специалност: Английска филология | Преподавател: |

Учебна година: 2007/08 | Включи неплатилите

Група: | Подгрупа: | Протокол номер: | Избор | Нов

Сесия: | Дата (редовна): 07.01.2013 | Дата (поправителна): 08.01.2013 | Дата (ликвидационна): 09.01.2013 | Хоризо | Вертик

Студент	Факултетен номер	Оц
---------	------------------	----

Образи на списъци и протоколи от UNIS

Длъжностните функции за контрол по поддържане на системите са разписани в длъжностните характеристики на декана и ръководителите на катедри, които са на разположение в отдел „Човешки ресурси“.

Адекватността на учебните планове на изискванията на МОНМ периодично се контролира от деканското ръководство, Деканския съвет и Факултетния съвет. Всяка година се изискват предложения за подобряването им, които се обсъждат и утвърждават, като влизат в пакета с актуализирани учебни планове за следващата академична година. Съществува и възможност за промяна и коригиране в текущ режим при необходимост.

Според опита на деканското ръководство съчетанието от административен контрол и вътрешен самоконтрол дава началото на редица добри практики и води до желани резултати.

1.1.2.3. НАЛИЧНИ ДАННИ (МАТЕРИАЛИ, ПРОГРАМИ И ДР.) ОТ УЧЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИ И/ИЛИ НА ЧУЖДЕСТРАННИ ВУ, С ПРИОРИТЕТ ОТ ЕВРОПРОСТРАНСТВОТО НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

Образователната политика на факултета го прави видим и значим в национален и международен мащаб. **Фактът, че българската българистика не може да бъде създавана от чуждестранни българисти, е ключов за разбирането на критериите за оценяване на образователните и научните постижения във факултета.**

Лингвистичната функционално-семантична школа по морфология, синтактичната школа по генеративна граматика, школата по литературознание и др. са признати от филологическата колегия в България и от българистите и славистите по света. Значим факт е, че създадените във факултета нови теории се преподават в други български и чуждестранни университети. Същото се отнася и за някои езикови ресурси и програми, които динамично се развиват във факултета и са приобщени в мрежата за споделяне на езикови технологии META Net. Така работи идеята за създаване на междууниверситетска образователна (и научна) среда за трансфер на хуманитарни знания [Програма по съвременен български език \[Трансфер на хуманитарни знания\]](#).

Сравнителнообразователният аспект на анализа на програмната документация на наши и чужди университети показва следното:

A1. ОКС „БАКАЛАВЪР“: БЪЛГАРСКА ФИЛОЛОГИЯ (РЕДОВНО И ЗАДОЧНО)

Специалността **Българска филология** е актуална в други ВУ в България като СУ „Климент Охридски“; ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград; ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и др.

Специалността е позната и извън границите на България. Министерството на образованието, младежта и науката поддържа и обслужва 38 лектората по български език и култура в чуждестранните университети на 21 страни, в които преподаването се извършва на различни равнища. На равнище филология българистика се изучава в университетите в Прага, Бърно, Москва, Санкт Петербург, Белград, Варшава, Краков, Познан, Братислава, Будапеща и др. Филологическият факултет е излъчил лектори с пълен мандат или гост лектори в по-голяма част от тези университети. Лекторите са участвали в обсъждането, съставянето и изпълнението на учебните планове и програми за чуждестранната българистика (виж [справката за лектори](#)).

A2. ОКС „БАКАЛАВЪР“: АНГЛИЙСКА ФИЛОЛОГИЯ

Специалност **Английска филология** съществува в петте класически университета в България – Великотърновския, Шуменския, Югозападния (в Благоевград), Софийския и Пловдивския. Трябва да се отбележи, че Катедрата по английска филология поддържа много добри професионални контакти с другите катедри по англицистика в страната и това обяснява сходството на различните специалности от това професионално направление по отношение на цикълът задължителни дисциплини. Това, което отличава специалността в Пловдивския университет е и придобиването на квалификация за учител, освен за филолог, по учебен план. Това е традиционна квалификация за всички филологически специалности в ПУ, която позволява по-широка реализация на завършващите бакалаври. В международното пространство няма аналог на специалност „Английска филология“, която предлага дисциплини от няколко направления едновременно: лингвистика, литература, културология и педагогическа квалификация. Специалностите в чужбина са по-тясно профилирани в една от тези области.

A3. ОКС „БАКАЛАВЪР“: РУСКА ФИЛОЛОГИЯ – РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ

В специалността **Руска филология** е изключително важен анализът на аналогични програми от други ВУ в България и чужбина – особено на сходни проблеми и положителен опит при разрешаването им. Поради спецификата на програмата са важни анализирането и връзките с ВУ и в Русия.

Като основен момент в добрите практики с оглед на броя студенти е въведената и в Пловдивския университет възможност в програмата да се влиза с изпит по български или друг чужд език и да се изучава руският език от нулево ниво – това разширява възможностите за прием. В документацията на катедрата се пази архив от информация (в електронен вариант) за програми от други ВУ с цел заимстване на положителен опит.

A3.1. ОКС „БАКАЛАВЪР“: РУСКА ФИЛОЛОГИЯ – ЗАДОЧНО ОБУЧЕНИЕ

При новите условия **задочната форма** на обучение се оказва ценна и при липса на други възможности в страната (Пловдивският университет е единственият, предлагащ задочна форма на обучение в специалността в България) – особено привлекателна за студенти от цялата страна, които са избрали да работят с пълна натовареност по време на следването си (подробен сравнителен анализ катедрата е направила в отделен документ – [връзка](#)).

A4. ОКС „БАКАЛАВЪР“: ФРЕНСКА ФИЛОЛОГИЯ

Сравнителнообразователният аспект на анализа на програмната документация показва, че специалността **Френска филология** е актуална в други ВУ в България като СУ „Св. Климент Охридски“ ([връзка](#)), ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ ([връзка](#)) и др.

Специалността **Френска филология** в ПУ „Паисий Хилендарски“ е нова и в разработването на учебния план сме се постарали да следваме традициите и новите тенденции в преподаването на френски език, френска лингвистика и литература. Сравняването на учебните планове показва, че по отношение на основните практически и теоретични дисциплини, както и по от-

ношение на хорариумите, нашите планове са актуални и конкурентоспособни. По-съществени разлики има в структурирането и предлагането на избираемите и факултативните дисциплини.

Специалността, под различни наименования (Lettres françaises, Langues et littératures étrangères, Lettres modernes), е позната и извън границите на България, в почти всички големи европейски и световни университети, в които има **Департаменти по чужди езици и литератури, сравнително езикознание и сравнителни литератури**. Някои от учебните планове и програми могат да се разгледат на следните сайтове:

- www.faclu.unibo.it/Lingue/Studenti/Piani+di+studio/default.htm (Università di Bologna)
- <http://www.unige.ch/lettres/index.html> (Université de Genève)
- http://www.maquettes-lmd3.univ-fcomte.fr/ws?_prof (Université de Franche-Comté)
- <http://www.uottawa.ca/academic/info/regist/annuaires/programmes/1032.html> (Université d'Ottawa)
- www.usj.edu.lb/decouvrir/institutions.htm?gentinst=435 (Université de Liban)

Структурата и съдържанието на програмите и учебните планове са много различни в зависимост от традициите и особеностите на образованието в различните страни. Най-общо сравнението показва, че нашият план е актуален, съобразен с тенденциите в изучаването на чужди езици в международен план.

Прави впечатление, че в много чужди университети, както и у нас, има **равнопоставеност между лингвистичните и литературоведските дисциплини**, което позволява много балансирана подготовка. В някои университети, съобразно традициите в съответната страна, има лек приоритет на литературоведските дисциплини, по-голяма насоченост към сравнително литературознание, към теория на литературата и по-задълбочено изучаване на отделните жанрове. Като цяло по-съществени разлики има в структурирането на учебните планове и по-голямата възможност за избираемост и съчетаване на дисциплините.

Друга особеност е по-голямата насоченост към насърчаване на творческата изява и развитие на индивидуалните творчески способности на студентите, с по-голям брой дисциплини като „Литературно творчество“, „Креативност и литература“, „Творческо писане“, „Писане на есе“ и т.н. Прави впечатление, че филологическото образование в страни като Франция, Италия, Канада е **по-отворено към другите видове изкуства** – театър, кино, изобразително изкуство, и търси връзка с различни изразни средства. В програмите има редица интердисциплинарни курсове, например актьорска игра, драматично майсторство, постановка и т.н. Такъв опит би бил полезен и за нашите студенти, особено в подготовката им като бъдещи преподаватели.

А5. ОКС „БАКАЛАВЪР“: ПРИЛОЖНА ЛИНГВИСТИКА (АНГЛИЙСКИ ЕЗИК С ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК)

Специалността **Приложна лингвистика** се предлага и в други български университети. В Югозападния университет в Благоевград специалността се предлага на ниво „Бакалавър“ с професионална квалификация: *Преводач по първи и по втори чужд език*. Във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ специалността **Приложна лингвистика** се предлага както за ОКС „Бакалавър“, така и за ОКС „Магистър“. И тук квалификацията е за преводач. В Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ специалността **Приложна лингвистика** дава квалификация за преводач.

Специалността **Приложна лингвистика** се предлага и в редица европейски и световни университети. Брюкселският университет [Hogeschool-Universiteit Brussel](http://www.hogeschool-brussel.be) (HUB) предлага специалността **Приложна лингвистика**, където студентите също изучават два езика (като избират между английски, немски, френски, италиански, испански и руски). Обучението се води на нидерландски и е с тригодишен срок на обучение. Норвежкият университет за наука и технологии също предлага специалност **Приложна лингвистика – език и комуникации** (Applied Linguistics – Language and Communication Studies ([връзка](#))), която дава възможност на завършилите студенти да се реализират в различни области, сред които медийните индустрии, управлението и обучението. Австралийският университет Табор Виктория също предлага специалност **Приложна лингвистика** за ОКС „Бака-

лавър“ с тригодишен срок на обучение ([връзка](#)). Университетът Ашфорд в Айова (САЩ) е известен с това, че предлага специалността **Приложна лингвистика** чрез онлайн обучение ([връзка](#)).

Съпоставена с подобни програми на други висши училища в България, а и в чужбина, специалността **Приложна лингвистика** в ПУ „Паисий Хилендарски“ се отличава и с **предимството, че дава възможност за по-широка квалификация – преводач и учител по първи език и преводач по втори език**. По определение специалността **Приложна лингвистика** е интердисциплинарна и предполага квалификация и **реализация в сферите на образованието, превода или научните изследвания** в областта *Лингвистика*. Действително анализът показва, че подобни програми специализират само в една от посочените области.

Трябва да се има предвид и спецификата на образователно направление **2.1. ФИЛОЛОГИЯ** в ПУ „Паисий Хилендарски“, където **педагогическата квалификация традиционно е част от учебния план**. И именно на възможността за придобиване на по-широка квалификация се дължи и стабилният интерес към тази специалност, който доведе и до увеличаване на образователния капацитет в направление „Филология“ само 2 години след разкриването и. От друга страна, завършилите ОКС „Бакалавър“ имат възможността да продължат в едно от гореспомнатите направления в ОКС „Магистър“.

А6. ОКС „БАКАЛАВЪР“: ПРИЛОЖНА ЛИНГВИСТИКА (НЕМСКИ ЕЗИК С ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК)

Специалността **Приложна лингвистика с два чужди езика (първи немски)** е позната и извън границите на България (Република Гърция, Република Полша, Федерална република Германия). Сходни са предлаганите бакалавърски програми в университетите в Саарланд и Майнц във ФРГ. И в двата университета обучението се провежда на модули и продължава 6 семестъра.

Университетът на Саарланд предлага специалността „Сравнително езиковедство – два чужди езика и превод“. При сравняване на програмите на тази специалност и на **Приложна лингвистика с два чужди езика** на ПУ се установява следното:

Сходства: входно ниво за първи език – B2, за втори – A1; обучението по практически чужд език (четирите умения); езиковедски дисциплини.

Различия: акцентът се поставя върху културните трансферни процеси и от това следват дисциплините *Културология и интеркултурна комуникация, Медии и Изкуства*.

По-силно е застъпено странознанието на съответната страна, като се разглеждат исторически, географски, икономически, политически и обществени аспекти от развитието на страната.

В германската програма няма литературоведски дисциплини.

Специалността е с преводаческа насоченост, поради което няма методика на обучението по чужд език.

Университетът „Йоханес Гутенберг“ в Майнц предлага бакалавърската специалност „Език, култура, превод“ с два или три чужди езика. При комбинацията с два езика първият трябва да е с входно ниво B2, а при комбинацията с три – първият и вторият. При езиковедските дисциплини предлагат и семиотика.

Изключително силно е застъпено културознанието (странознание, изкуства, медии), както и теоретически и практически преводачески компетенции.

А7. ОКС „БАКАЛАВЪР“: ПРИЛОЖНА ЛИНГВИСТИКА (ФРЕНСКИ ЕЗИК С ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК)

Сравнителнообразователният аспект на анализа на програмната документация показва, че специалността **Приложна лингвистика (френски с втори чужд език)** е актуална в други ВУ в България като: ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ ([връзка](#)). Сравняването на учебните планове показва, че по отношение на основните практически и теоретични дисциплини, както и по отношение на хорариумите нашите планове са актуални и конкурентоспособни. По-съществени разлики има в структурирането и предлагането на избираемите и факултативните дисциплини.

Подобна специалност – *Langues étrangères appliquées* – е позната в много европейски университети. Някои планове и програми могат да бъдат разгледани на сайтовете:

- <http://anlea.org/diplomes-lea.htm>
- http://maquettes-lmd3.univ-fcomte.fr/fr/ws?_prof (Université de Franche-Comté)
- <http://formations.univ-nancy2.fr/ALED/PGMNC2PROG16095?idProgramRubrique=teaching#menu-program> (Université de Nancy 2)
- <http://www.univ-paris3.fr/licence-langues-etrangeres-appliquees-63040.kjsp> (Université Paris 3)
- <http://www.univ-lille3.fr/ufr-lea/> (Université de Lille)
- <http://www.univ-lyon2.fr/formation/licences/parcours-de-licence/licence-langues-etrangeres-appliquees-anglais-allemand-arabe-chinois-espagnol-italien-ou-portugais--260367.kjsp?RH=WWW20>

Структурата и съдържанието на програмите и учебните планове са много различни, в зависимост от традициите и особеностите на образованието в различните страни. Най-общо сравнението показва, че нашият план е актуален, съобразен с тенденциите в изучаването на чужди езици в международен план. Правят впечатление и някои разлики.

Във френските университети, в рамките на специалността **Langues étrangères appliquées**, двата езика са равнопоставени и нивото на постигнатите знания трябва да бъде еднакво, прави се изключение при избор на рядък език, който не се учи в средното училище, тогава обучението започва от ниво начинаещи.

Освен преводаческа насоченост, дисциплината има и по-голяма практическа ориентация към реализация в областта на икономиката, правото, финансите, маркетинга, исторически и културни институции. В връзка с това, в програмите има дисциплини от тези области – икономически, правни дисциплини, управление, анализ и т.н.

Има възможност и за ориентация към педагогическа реализация, но завършилите бакалавърска степен задължително трябва да преминат обучение в IUFM (Institut universitaire de formation de maîtres) – институти към съответните университети за обучение на бъдещи учители.

А8. ОКС „БАКАЛАВЪР“: ЛИНГВИСТИКА С ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ (АНГЛИЙСКИ ЕЗИК С ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК)

Специалността **Лингвистика с информационни технологии** (редовно обучение) е уникална за страната, като нейната **интердисциплинарност е естествен отговор на съвременните потребности на образователния пазар** не само в страната, но и в европространството на висшето образование.

Съпоставена с подобни програми на други висши училища в България, а и в чужбина, тя се отличава с предимството, че дава възможност за по-широка квалификация, тъй като анализът показва, че подобни програми специализират само в една от посочените области – или лингвистика, или информационни технологии. По определение специалността **Лингвистика с информационни технологии** предполага квалификация и реализация в сферите на превода и интердисциплинарните научни и приложни изследвания в областите *лингвистика* и *информационни технологии*. Именно на възможността за придобиване на по-широка квалификация и на търсенето на интердисциплинарни знания и умения на съвременния пазар на труда се дължи и устойчивият интерес към тази специалност.

Тази интердисциплинарна комбинация е позната най-вече извън границите на България. Различни чуждестранни висши учебни заведения предлагат както отделни курсове със същата насоченост, напр. „Лингвистика с информационни технологии“ към Датския хуманитарен университет ([връзка](#)) или в Норвежкия университет за наука и технологии, където на студентите се предлага да комбинират дисциплини от областта на приложната лингвистика и информационните технологии ([връзка](#)), така също и подобни специалности за ОКС „Магистър“, например специалността „Лингвистика с информационни технологии“ към Ереванския държавен лингвистичен университет ([връзка](#)).

Университетът в Куинсланд ([връзка](#)), Австралия, предлага подобна интердисциплинарна комбинация, като основната специалност е „Информационни технологии“, а една от възможните специализации е „Лингвистика“ ([връзка](#)).

В САЩ, където интердисциплинарното начало отдавна е залегнало в основата на съвременното обучение, съществува и отделен Институт за езикова информация и технологии към Източния Мичигански университет ([връзка](#)).

А9. ОКС „МАГИСТЪР“: СЛАВЯНСКА ФИЛОЛОГИЯ – ЧЕШКИ ЕЗИК, ПОЛСКИ ЕЗИК, СРЪБСКИ И ХЪРВАТСКИ ЕЗИК

В европейските университети не е застъпена специалността „Славянска филология“. Изучава се „Славистика“, която е с по-специфична насоченост към конкретна езикова и литературна компетентност. Специалност **Славянска филология** съществува в четири класически университета в България – Великотърновския, Югозападния, Софийския и Пловдивския. Трябва да се отбележи, че Катедрата по славянска филология поддържа много добри професионални контакти с другите катедри по славистика в страната.

В международното пространство няма аналог на специалност „Славянска филология“, която да предлага дисциплини от няколко направления едновременно: лингвистика, литература, културология и педагогическа квалификация. Специалностите в чужбина са по-тясно профилирани в една от тези области. ([Връзки към европейски университети, в които се изучава специалността „Славистика“.](#))

А10. ОКС „МАГИСТЪР“: БАЛКАНИСТИКА

Сравнителнообразователният аспект на анализа на програмната документация показва, че специалността **Балканистика** е актуална в други ВУ в България като:

СУ „Св. Климент Охридски“, където специалността **Балканистика** към Факултета по славянски филологии е открита с решение на Академичния съвет на Софийския университет през 1994 г. В нея се подготвят специалисти по балкански езици и култури. Обучението е в 10 семестъра и задължително завършва с магистърска степен. Осъществява се в три блока дисциплини:

1. филологически (езиковедски и литературоведски);
2. исторически и културно-исторически;
3. приложно-езиков ([връзка](#)).

ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград – информационен пакет: [връзка](#), [програми](#).

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, където срокът на обучение в специалността **Балканистика** е също петгодишен до степен „Магистър“. Акцентува се на подготовката по литература, култура и история на балканските страни и върху изучаването на балкански езици. Тези специалисти се готвят за нуждите на висшите училища, научни институти, културните и стопанските институции, чиито контакти са с балканските страни (за сравнение [връзка](#)).

Специалността е позната и извън границите на България. Например в Университета в Базел ([връзка](#)); в университети в Германия ([връзка](#)); Университета в Копенхаген ([връзка](#)); Университета „Мартин Лутер“ в Хале-Витенберг ([връзка](#)).

А11. ОКС „МАГИСТЪР“ СЛЕД „БАКАЛАВЪР“: АКТУАЛНА БЪЛГАРИСТИКА

Магистърската програма „**Актуална българистика**“, съчетаваща лингвистичен и литературоведски профил, е единствена по рода си в контекста на българското университетско образование.

В останалите висши училища (СУ, ВТУ, ШУ, ЮЗУ, НБУ) се предлагат отделни магистърски програми по лингвистика и по литературознание (напр. „Българска литература“, „Българска литература и култура“, „Съвременна българска лингвистика“ (ВТУ); „Лингвистика – езикова система и речеви практики“, „Литературознание“ (СУ); „Език и лингвистика в глобалния свят“ (ЮЗУ); „Лингвистика и масови комуникации“ (ШУ); „Литература, книгоиздаване, медии“ (НБУ) и др. под.). От 2012 г. в университета „Проф. д-р Асен Златаров“ е въведена нова магистърска програма – „Език, литература, образование“, която обединява двата филологически профила.

В чуждестранните университети българистиката не се изучава като самостоятелна магистърска програма, а в рамките на широкопрофилни програми като „Балканистика“ (в Познанския университет „Адам Мицкевич“, Полша), „Славистика“ (в Санктпетербургския държавен университет, Русия) и др.

А12. ОКС „МАГИСТЪР“ СЛЕД „БАКАЛАВЪР“: АКТУАЛНА РУСИСТИКА

Подобни програми със същата образователно-квалификационна степен (магистър филолог) по специалността **Руска филология** у нас има в СУ, ВТУ и Шуменския университет, но те са с дру-

ги названия. Магистърска програма „Русистика“ с образователно-квалификационна степен „Магистър по филология“ предлага Катедрата по руска филология на Вилнюския университет.

В посочените български висши училища по специалността **Руска филология** се предлагат отделни магистърски програми с езиковедска и литературоведска насоченост. Повечето от тях акцентират върху професионалната подготовка на преводачи в съответната област ([връзка](#) към аналогични програми). **Актуална русистика** е уникална с това, че е интегрирана програма, която обединява лингвистика, руска литература и култура и има теоретико-приложна насоченост. Тя цели да подготви висококвалифицирани специалисти с по-широки възможности за реализация.

A13. ОКС „МАГИСТЪР“ СЛЕД „БАКАЛАВЪР“: ЛИНГВИСТИКА И ПРЕВОД (АНГЛИЙСКИ ЕЗИК)

Трябва да се отбележи, че комбинацията *Лингвистика и Превод* е популярна форма на магистърска програма в университети в България. Подобни програми съществуват във Велико-търновския университет, както и в Шуменския университет. В СУ преводаческите програми са ориентирани към два езика и предлагат комбинация между английски и френски например или се специализират само в една професионална област на превода – например конферентен превод. В чужбина комбинацията е по-рядка – например в Университета в Уестминстър. В европейски контексти преобладават или само *Лингвистика*, или само *Превод* като профили, като първите са академично ориентирани, а вторите – практически.

A14. ОКС „МАГИСТЪР“ СЛЕД „БАКАЛАВЪР“: ПРИЛОЖНА ЛИНГВИСТИКА (ИСПАНСКИ ЕЗИК)

Магистърската програма **„Приложна лингвистика (испански език)“**, която предлага ПУ „Паисий Хилендарски“, застъпва паралелно традиционните и най-новите лингвистични дисциплини и практическото им приложение в областта на чуждоезиковото обучение и превода. Програмата цели развитие на научноизследователски умения у студентите и дава възможност за осъществяване на интердисциплинарни връзки, като се задълбочават уменията за аналитичен и критически анализ.

Сравнителнообразователният аспект на анализа на програмната документация показва, че подобна магистърска програма в България предлага само Катедрата по испанистика и португалистика при СУ „Св. Климент Охридски“. Основната цел на програмата е подготовката на специалисти с изграден подход към теоретичните и практическите проблеми на чуждоезиковото обучение, съобразен със съвременните потребности на обществото.

Два испански университета предлагат магистърски програми по приложна лингвистика, свързани с преподаването на испански език. В **Университета на Хаен** магистърската програма е насочена към подготовката на професионалисти в сферата на преподаването на испански език на чужденци и изготвяне на дидактични материали за неговото преподаване.

Университетът „Антонио де Небриха“ също предлага магистърска програма **„Приложна лингвистика“**, но тя включва и преподаването на испански като втори чужд език. Целта на програмата е да обучи студентите как най-адекватно да прилагат на практика придобитите теоретичните знания, а така също и как да използват в процеса на чуждоезиковото обучение новите информационни технологии.

1.1.2.4. МНЕНИЯ НА СТУДЕНТИ И ПОТРЕБИТЕЛИ

Във Филологическия факултет студентите и докторантите са избрали свои представители – членове на Факултетния съвет. Те участват във всички заседания на управляващия орган с право на мнение по всички въпроси на образователната дейност и на управлението на факултета като цяло.

АНКЕТНИ ПРОУЧВАНИЯ

Във факултета мнението на студентите и докторантите се проучва с три вида анкети:

1. **ВХОДНИ** – анкети с първокурсници. Тези анкети проучват мотивацията и стабилността на избора на съответната специалност. Те отчитат и от какъв тип средно училище идват канди-

датите, както и „географията“ на приема като цяло. Чрез анкетата се генерира рейтинг на специалностите. Проучват се очакванията.

2. **ТЕКУЩИ** – анкети, провеждани по време на процеса на обучение, които проучват отношението към организацията и качеството на учебния процес [[Университетската англицистика в България](#)]. На базата на тези анкети се формулират предложения за обновяване и оптимизация на учебната документация и на учебния процес. Някои рекламни стратегии са приложени в КСК кампаниите, където студенти мотивират кандидат-студенти за кандидатстване в определена специалност [[Мнения на студенти СФ за специалността](#)].

3. **ИЗХОДНИ** – анкети с абсолвенти, които проучват степента на удовлетвореност от полученото образование и готовността за реализация [[Изходна анкета магистри](#)].

СЪОБРАЗЯВАНЕ С ПАЗАРНАТА СРЕДА

Чрез конструирания към факултета Обществен съвет, в състава на който са включени представители на потребителите на филологически кадри, се дава възможност за съгласуване на учебната документация с непрекъснато настъпващите промени в бизнес средата. По този начин обучението се реализира с оглед на актуалните изисквания към студентите като бъдещи специалисти.

- [Филмова презентация](#) (wmv файл, 53 мВ) за ориентацията на факултета към пазара на труда.

КРИТИКА И КОНТРОЛ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС

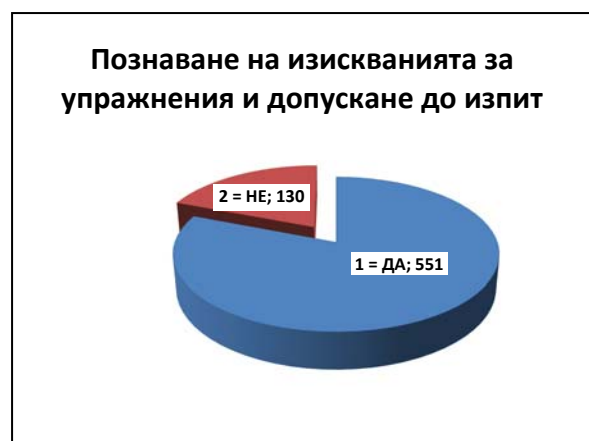
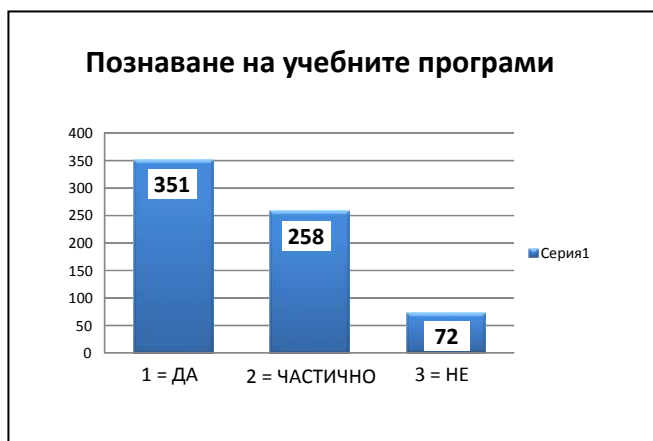
Мнението на студентите относно качеството на образователния продукт във Филологическия факултет, както и мнението на преподавателите се анализира чрез пакет от анкети, одобрени от **Комисията по качеството** към факултета.

Ежегодно се провеждат анонимни анкети за проучване на студентското мнение относно ефикасността на учебната документация както по отделни учебни дисциплини, така и за отделни специалности. За периода 2008 – 2012 г. Комисията по качеството е провела 6 анкетни проучвания, изводите от които служат като показател за качеството на учебната документация.

За мнението на студентите относно изучаваното учебно съдържание и учебните планове се съди от отговорите, дадени в раздел втори от проведената [Мнения на студенти \(Анкета №2\)](#) – „учебен процес“.

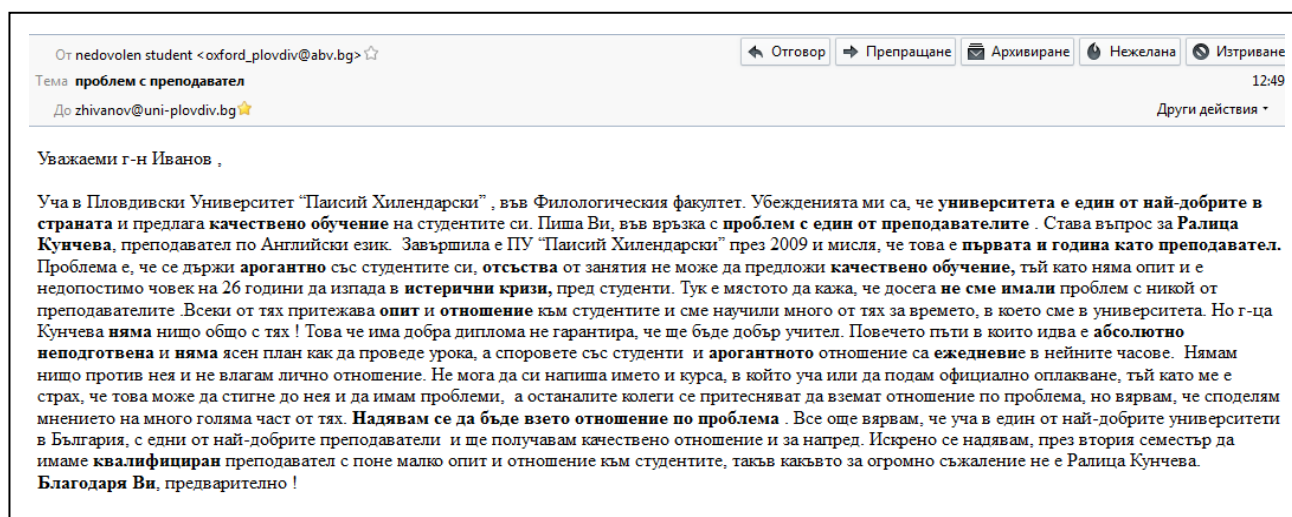
Отговори на студенти – познаване на документи

Информираност за учебни програми и изисквания за допускане до изпит

Факултетният студентски форум осигурява свобода на критичното отношение, както и компетентни отговори от оторизирани модератори ([връзка](#)).

Деканатът приема сигнали по електронна поща, които изяснява своевременно и решава според действащите нормативни документи.

Сигнал на анонимен недоволен студент

СТУДЕНТСКИ ИЗЯВИ

Във факултета съществува единственият в България студентски **Лингвистичен клуб**, който обединява работата на студенти и докторанти по различни научни теми. Резултатите се докладват на ежегодната Национална конференция за студенти и млади учени [[Връзка към страницата на Лингвистичния клуб](#)]. Около различни изявени учени, преводачи, методисти също работят студентски изследователски групи и групи за теренни проучвания и това създава среда за партниране между преподаватели и студенти, в която мненията и идеите на студентите се чуват, зачитат и внедряват.

Присъжданата от МОМН титла „Студент на годината“ в направление „Филологии“ за 2009, 2010 и 2011 г. е за студенти на Филологическия факултет на Пловдивския университет. Тук се прилагат техните мнения за това, което се изучава, и за Филологическия факултет като академична среда, в която са се реализирали [[Отзив от студент на годината 2010, 2011](#)], [[Студент на годината 2011](#)].

АКТИВНОСТ НА ПОТРЕБИТЕЛИ

От особено значение за Филологическия факултет са мненията на потребителите за онова, което се изучава: PR агенции, инспекторати, училища, библиотеки, преводачески агенции, издателства, медии и партньори [[Пакет мнения на потребители – Bulwork](#)], [[Пакет мнения на потребители – LinguaMundi](#)], [[Пакет мнения на потребители – Народна библиотека „Иван Вазов“](#)], [[Отзив – Университет Адам Мицкевич, Познан, Полски институт, Чешки център](#)].

1.2. ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ СЕ ОСЪЩЕСТВЯВА ОТ ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ С НЕОБХОДИМИЯ ПРОФИЛ И КВАЛИФИКАЦИЯ

Обучението на студентите в професионално направление **2.1. ФИЛОЛОГИЯ** – ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“ се осъществява от преподавателски състав с необходимия профил и квалификация, висококвалифицирани специалисти на основен трудов договор в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ и хонорувани преподаватели от други висши училища и институти към БАН.

1.2.1. ОСИГУРЕН Е ИЗИСКВАНИЯТ НОРМАТИВЕН МИНИМУМ НА ХАБИЛИТИРАНИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ НА ОТД

1.2.1.1. ХАБИЛИТИРАНИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ НА ПЪРВИ ОТД

В направлението като цяло и в специалностите поотделно изискването за 50% преподаватели на ОТД е спазено категорично.

Спазено е изискването за 70% хабилитирани преподаватели в дисциплините с лекционна структура.

Във факултета не се допуска нехабилитирани и преподаватели без докторска степен да четат лекционни курсове.

В нито една специалност няма един преподавател с повече от три лекционни курса.

Преобладаващата средна възраст е под 55 години (54,5).

В таблицата по-долу е дадена основната информация за съотношенията по чл. 17 от ЗВО и т.1.2.1.1. от [Критериалната система на НАОА в сила от 1.12.2011 г.](#)

Факултетът представя съотношенията на преподаватели на основен трудов договор и хонорувани преподаватели (преподаватели на граждански договор); на хабилитирани преподаватели на основен трудов договор и нехабилитирани доктори на основен трудов договор; средна възраст на преподаватели на основен трудов договор.

Факултетът не е в отношения с преподаватели по т.нар. **втори** основен трудов договор.

Поради факта, че факултетът няма в състава си преподаватели на втори трудов договор, не представяме нито данни, нито коментар в подраздел 1.2.1.2.

По показателя ОТД/ВЪНШНИ във всички специалности е постигнат изискваният минимум от 50%.

В една програма (Приложна лингвистика – немски език с втори чужд език) процентът е близък до 70% (68,42%). Усредненият индикатор за направлението е 89,52%. От 70% до 80% са 2 специалности; от 80% до 90% – 5; над 90% – 10. Преобладаващата част от програмите са с показател над 90%.

По показателя ХАБ/ДОКТОРИ всички програми изпълняват изисквания минимум от 70%. В диапазона 70% – 80% са 7 програми (специалности), от 80% до 90% са 9 и 2 са с показател над 90%.

Бележка: Смятаме, че в **Критериалната таблица** (с. 4) е допусната техническа грешка, като за втори път се изисква средната възраст на първи трудов договор (би следвало да е на втори трудов договор).

Показатели/специалности	Българска филология (редовно)		Българска филология (задочно)		Английска филология		Руска филология (редовно)		Руска филология (задочно)		Френска филология	
	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент
ОТД/ХОН												
На основен трудов договор	44	91,67%	37	100,00%	24	100,00%	33	94,29%	33	94,29%	13	92,86%
Външни (хонорувани)	4	8,33%	0	0,00%	0	0,00%	2	5,71%	2	5,71%	1	7,14%
+ХАБ/-ХАБ	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент
Хабилитирани на ОТД	26	96,30%	22	91,67%	15	75,00%	26	86,67%	25	83,33%	7	70,00%
Доктори на ОТД	1	3,70%	2	8,33%	5	25,00%	4	13,33%	5	16,67%	3	30,00%
Общо:	27	100,00%	24	100,00%	20	100,00%	30	100,00%	30	100,00%	10	100,00%
Показатели/специалности	Приложна лингвистика (АЕ и Ч)		Приложна лингвистика (НЕ и Ч)		Приложна лингвистика (ФЕ и Ч)		Лингвистика и ИТ		Славянска филология		Балканистика	
	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент
ОТД/ХОН												
На основен трудов договор	17	70,83%	13	68,42%	16	88,89%	27	87,10%	50	96,15%	23	71,88%
Външни (хонорувани)	7	29,17%	6	31,58%	2	11,11%	4	12,90%	2	3,85%	9	28,13%
Общо:	24	100,00%	19	100,00%	18	100,00%	31	100,00%	52	100,00%	32	100,00%
+ХАБ/-ХАБ	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент
Хабилитирани на ОТД	16	84,21%	5	83,33%	9	81,82%	22	78,57%	26	78,79%	13	76,47%
Доктори на ОТД	3	15,79%	1	16,67%	2	18,18%	6	21,43%	7	21,21%	4	23,53%
Общо:	19	100,00%	6	100,00%	11	100,00%	28	100,00%	33	100,00%	17	100,00%
Показатели/специалности	Актуална българистика Е		Актуална българистика Л		Актуална русистика		Приложна лингвистика (испански)		Лингвистика и превод		ПН 2.1.Филология	
	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент
ОТД/ХОН												
На основен трудов договор	17	94,44%	16	84,21%	9	81,82%	8	100,00%	13	92,86%	393	89,52%
Външни (хонорувани)	1	5,56%	3	15,79%	2	18,18%	0	0,00%	1	7,14%	46	10,48%
Общо:	18	100,00%	19	100,00%	11	100,00%	8	100,00%	14	100,00%	439	100,00%
+ХАБ/-ХАБ	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент
Хабилитирани на ОТД	14	82,35%	14	87,50%	7	87,50%	6	75,00%	10	76,92%	263	82,97%
Доктори на ОТД	3	17,65%	2	12,50%	1	12,50%	2	25,00%	3	23,08%	54	17,03%
Общо:	17	100,00%	16	100,00%	8	100,00%	8	100,00%	13	100,00%	317	100,00%

Възрастови параметри и съотношения по чл. 17 от ЗВО

Университетът работи упорито за повишаване на квалификацията на кадрите, привличане на чуждестранни лектори по практически език и разкриване на процедури за конкурси за доцент-доктори в тези направления. Факултетът смята, че има възможност да се справи с предизвикателствата пред тези нови специалности, тъй като те представляват неизменна част от съвременното разбиране за интеркултурна комуникация и мултикултурализъм и несъмнено имат място в листата на специалностите на филологическите факултети във висшите училища в България.

ВЪЗРАСТОВА СТРУКТУРА НА АКАДЕМИЧНИЯ СЪСТАВ

ЗА НАПРАВЛЕНИЕТО КАТО ЦЯЛО⁴

Средна възраст на хабилитираните преподаватели на първи ОТД, които четат лекционни курсове	Години	54,5
--	--------	------

⁴ Тук и в КОМПАС е написано средна възраст на първи ОТД, но вероятно е на втори. В Критериалната система: написано е същото, а няма логика.

ПО СПЕЦИАЛНОСТИ В НАПРАВЛЕНИЕТО

Средна възраст на хабилитираните преподаватели на първи ОТД, които четат лекционни курсове	Години
Българска филология (редовно)	54,7
Българска филология (задочно)	54,3
Английска филология	59,8
Руска филология (редовно)	54,7
Руска филология (задочно)	54,9
Френска филология	54,6
Приложна лингвистика (АЕ и Ч)	54,0
Приложна лингвистика (НЕ и Ч)	57,0
Приложна лингвистика (ФЕ и Ч)	47,7
Лингвистика и ИТ	53,0
Славянска филология	54,9
Балканистика	55,1
Актуална българистика Е	54,1
Актуална българистика Л	54,6
Актуална българистика (усреднено)	54,3
Актуална русистика	54,7

КВАЛИФИКАЦИОННА СТРУКТУРА НА АКАДЕМИЧНИЯ СЪСТАВ

[Приложение](#) (отделен документ в [pdf](#)). Възрастова структура по научни степени и звания (документ в [pdf](#))

Години	Професор	Доцент	Главен асистент	Асистент	Д-р	Д.ф.н.	Общо
2007	6	27	47	30	49	6	110
2008	7	30	50	25	54	7	112
2009	7	31	49	31	58	7	118
2010	8	32	52	26	63	8	119
2011	8	29	54	18	59	8	109
2012	11	30	66	11	65	9	118

Квалификационна структура – сравнение по години

Във факултета равномерно са представени научните длъжности и степени, спазена е пропорцията, приета от АС за съотношение на професори : доценти : гл. асистенти доктори : асистенти да е в рамките на 1:2:3:4.

Голямото число главни асистенти без докторска степен се дължи на преподаването на практически чужд език, където израстването е затруднено от характера на дисциплините, които се преподават.

През периода се подобри квалификационната структура – 4-ма професори повече, 6 доценти повече, 8 гл. ас. доктори повече. Равномерността на квалификационните показатели обхваща всички катедри с изключение на Секцията по немски език към Катедрата по романистика и германистика.

Само за 2012 година по процедури на ЗРАС резултатите са:

3 конкурса за професор, 1 конкурс за доцент (и 2 конкурса за доценти на филиал), 1 защита за доктор на науките, 2 защиты за доктор.

Влоши се възрастовата структура, която запазва тази тенденция от последните 5 години.

ВЪЗРАСТОВА СТРУКТУРА ПО СПЕЦИАЛНОСТИ

[Приложение](#) (отделен документ в [pdf](#)).

ОБОБЩЕНА ВЪЗРАСТОВА СТРУКТУРА						
Възрастова структура	Професори	Доценти	Гл. асистенти д-р	Главни асистенти	Асистенти	Общо
25 – 35	0	0	2	2	4	8
36 – 45	0	4	12	3	3	22
46 – 55	3	12	16	17	3	51
56 – 70	9	14	1	12	1	37
	12	30	31	34	11	118

Възрастова структура по длъжности и степени

Вярно е, че акредитационните критерии предпочитат подмладяването, но също така е вярно, че няма особен смисъл факултетът да се лишава по механичен принцип от високата квалификация на утвърдени преподаватели в добра професионална кондиция.

Както при щатните, така и при хоноруваните преподаватели **няма да се ограничаваме да привличаме авторитетни специалисти** само поради факта, че възрастта им няма да носи акредитационен принос. И обратно, **няма да привличаме безразборно млади преподаватели**, само и само да подобрим възрастовата структура в ущърб на професионалната квалификация и експертния авторитет.

От подробната структура можем да направим извода, че имаме **готовност за хабилизации, имаме готовност за докторски защиты**, както и за приемане на защитили доктори, обучени в нашите програми и идващи от други университети.

1.2.1.2. ХАБИЛИТИРАНИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ НА ВТОРИ ОТД

Във факултета няма хабилизирани преподаватели на втори ОТД.

1.3. ЗА ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ Е СЪЗДАДЕНА, ПОДДЪРЖА СЕ И СЕ РАЗВИВА МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКА И ИНФОРМАЦИОННА БАЗА, СПЕЦИАЛИЗИРАНА ЗА ОБУЧЕНИЕТО В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ

Филологическият факултет има изградена материално-техническа и информационна база за поддържане и осъществяване на качествена образователна и научноизследователска дейност в професионално направление **2.1. Филология**. За реализация на оптимален процес на обучение са осигурени учебни зали и специализирани кабинети за лекционна, семинарна и практическа работа със студентите; специализирана литература и условия за самостоятелна работа в библиотеката, езиковите и специализираните центрове; компютърни и видеозали и непрекъснат достъп до интернет.

Поддържа информация за [Електронни ресурси на свободен достъп по социални и хуманитарни науки](#). Стимулира обучението и ползването на научна информация и приложения в базите данни [ScienceDirect](#) и [SCOPUS](#) по абонамент на МОМН. Разработва и насърчава ползването на [CESAR \(мрежата META-NET\)](#), както и езиковите ресурси на Секцията по компютърна лингвистика към ИБЕ на БАН – [Български национален езиков корпус](#) и [Wordnet](#).

На студентите е осигурен достъп до общи и специализирани библиотечни фондове, възможност за работа с компютри, работа в специални кабинети и лаборатории. Към Филологическия факултет съществуват следните специализирани библиотеки и ресурси [[Специализирани библиотеки, ресурси и програми към Филологическия факултет](#)]:

Библиотеки: Библиотека по западни филологии, Европейският документационен център, Библиотека по американистика – [American Corner](#), Библиотека по новогръцки език, култура и литература, Библиотека по славистика, Библиотека по турски език (в процес на създаване), Център за руски език и култура, Немска читална зала, Немска библиотека, Библиотека „Щайгер“.

За обучението на студентите факултетът разполага с необходимата база, както и със **Специализирани ресурси и програми** [[Специализирани библиотеки, ресурси и програми към Филологическия факултет](#)].

АБОНАМЕНТНИ БАЗИ ДАННИ

За ползване от мрежата на Пловдивския университет са достъпни следните световни бази данни (след лична регистрация с **username** и **парола**):

- ISI Web of Knowledge: <http://isiknowledge.com>
- ScienceDirect: <http://www.sciencedirect.com>
- Scopus: <http://www.scopus.com>
- Embase.com: <http://embase.com>
- ProQuest Central: <http://proquest.umi.com/login>
- [Научни бази данни](#)
- [Издания в бази данните](#)
- [Как да ползваме бази данните](#)
- [Материали за базите данни](#)

Аудитории, лаборатории и семинарни зали

Лекциите и семинарните занятия по основните дисциплини се водят в аудиториите и семинарните зали на Пловдивския университет, а упражненията – в специализираните лаборатории на Филологическия факултет, в зависимост от характера на учебната дисциплина.

Общо университетът разполага с 25 394 м² разгъната площ, от която 13 971 м² учебна площ. Общата лабораторна и семинарна площ е 9489 м², а аудиторната площ е 4014 м².

От тях Филологическият факултет разполага с 3640 м², от които 2675 м² са лаборатории (учебни и научни), а останалите 880 м² – преподавателски кабинети.

В момента факултетът разполага със следните специализирани зали и кабинети: езиков кабинет (чужди езици – използва се за английски, немски и испански); езикова семинарна зала (новогръцки – практически език и превод); първи езиков кабинет (френски, испански, турски); компютърна зала 1 (за превод и практически език); специализирани езикови кабинети (полски и чешки); мултимедийна зала с 36 места; мултимедийни кабинети – 4 бр.; Лаборатория за изследване на българския език с оборудване за анализ и трансфер на аудиозаписи; мобилни системи за дигитализация на документи, аудио- и видеоматериали; мултимедийна зала по методика на обучението.

Факултетът е свързан в обща вътрешноуниверситетска мрежа и роуминг инфраструктура EDUROAM, чрез които по всяко време и във всяка аудитория чрез разположени безжични връзки студентите могат да работят онлайн с мобилни устройства: лаптопи, iPhone, iPad и др.

За периода 2008 – 2012 година, основно по проекти, са закупени програмни продукти и софтуер, необходими за работата на съвременните апарати, както и софтуер за обработка на филологична информация – езикови, литературни и културни данни. Информацията е в подделение НПД.

Факултетът разполага с 9 активно работещи специализирани ресурсни подразделения: **три центъра** ([Център за езици и интеркултурна комуникация](#), [Център за руски език и култура](#)⁵, Американски център), **три библиотеки** (Библиотека по славистика, Библиотека по западни фи-

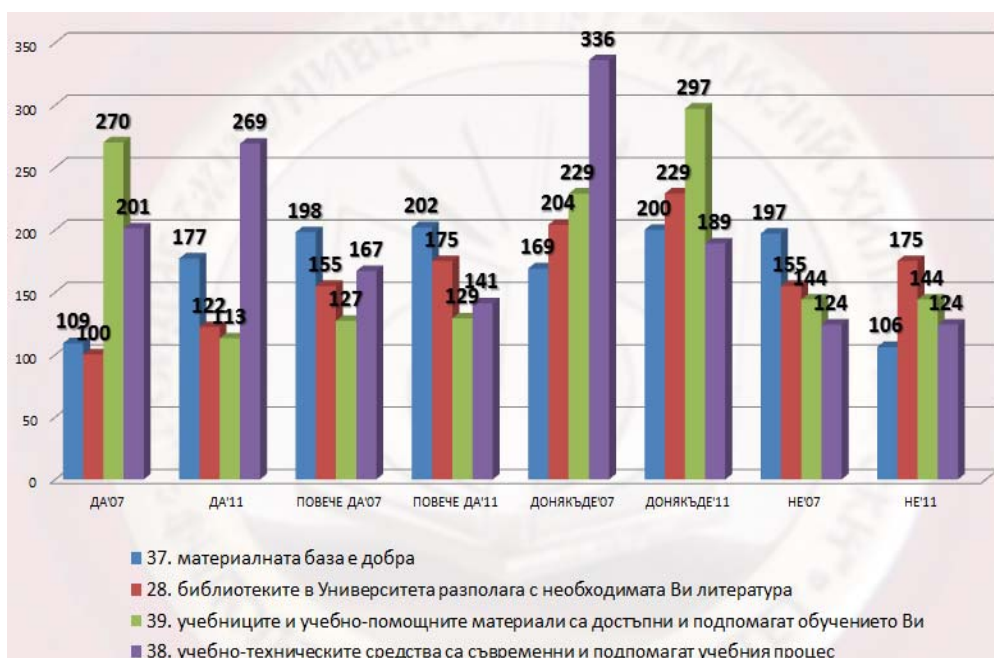
⁵ Дейност на центъра за 2010 ([документ](#)), 2011 ([документ](#)).

логогии, Библиотека по новогръцки език), една **Лаборатория** за изследване на българския език и **две компютърни зали** – постоянно обогатяващи се хранилища на литература, периодика, мултимедийни продукти (учебни комплекси и филми) и площадки за разгръщане на информационно-аналитическа, учебно-образователна, научна и творческа дейност, оборудвани със съвременна техника и постоянен безплатен достъп до интернет и специализирани електронни бази данни (приложение [Специализирана МТИ база](#)).

**1.3.1. РАЗПОЛАГА СЕ С НЕОБХОДИМАТА МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКА БАЗА ЗА ОБУЧЕНИЕТО В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СПЕЦИФИКАТА НА ОКС В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ:
1) АУДИТОРНА И ЛАБОРАТОРНА ПЛОЩ ЗА УЧЕБНА ЗАЕТОСТ,
2) ДРУГА СПЕЦИАЛИЗИРАНА ЗА ОБУЧЕНИЕТО УЧЕБНА БАЗА**

Като начало е направена сравнителна оценка между данни от 2007 и 2011 г. по критерия „материална база“. При отговорите се наблюдава ръст на положителните мнения за образователната инфраструктура, който логично кореспондира с данните за нараснали инвестиции в компютри, специализирано оборудване, мултимедийни техники и класически библиотеки с учебно-помощен характер [[Проекти на Филологическия факултет](#)].

Материална база – сравнение 2007/2011 г.

За обучението на студентите (бакалаври и магистри) от професионално направление „Филология“ са осигурени аудиторни, семинарни и компютърни зали, специализирани кабинети, центрове и лаборатории, както следва:

АУДИТОРНА ПЛОЩ ЗА УЧЕБНА ЗАЕТОСТ:

11 аудиторни с обща площ **1245 кв. метра** и **1301 работни места**;
66 семинарни зали с обща площ **2879 кв. метра** и **2071 работни места** в Нова сграда;
компютърни и видеозали с обща площ **210 кв. метра** и **136 работни места**.

ДРУГА СПЕЦИАЛИЗИРАНА ЗА ОБУЧЕНИЕТО УЧЕБНА БАЗА:

11 специализирани кабинета с обща площ **294 кв. м** и **132 работни места**;
2 лаборатории с обща площ **36 кв. м** и **22 работни места**;
Специализирани центрове с обща площ **231 кв. м** и **53 работни места**.

На студентите от професионално направление **2.1. Филология** се предоставя неограничен и безплатен достъп до библиотечните фондове на Пловдивския университет, ситуирани в 8

специализирани библиотеки, разполагащи с около 250 000 книги от всички области на знанието и на различни езици, справочен фонд – енциклопедии, терминологични и езикови речници, справочници и др., фонд периодични издания (списания, научни трудове, продължаващи издания и др.), издания на некнижни носители, които според спецификата си са част от посочените фондове.

1.3.1.1. АУДИТОРНА ПЛОЩ ЗА УЧЕБНА ЗАЕТОСТ В КВ. М НА 1 СТУДЕНТ, ОБУЧАВАН В ОКС, СЪГЛАСНО С ИЗИСКВАНИЯТА НА РИОКОЗ

Данни като цяло за университета (институционална акредитация): съгласно с актуалните данни, включени в институционалната акредитация на Пловдивския университет, обучението се осъществява в 291 учебни зали с обща площ 17 571,5 м². През 2012 г. в ПУ се обучават 18 719 студенти, от които 14359 са в редовна форма на обучение, а 4360 – в задочна. Изчислената средна площ за обучение на 1 студент е 1,2 м², което отговаря на изискванията на РИОКОЗ.

Вид	Площ м ²	Места	Брой
В т.ч. аудиторни	2012	1866	21
В т.ч. семинарни	1710	1333	40
В т.ч. компютърни зали	522	372	11
В т.ч. видео и мултимедийни зали	103	66	2
Специализирани кабинети	326	154	9
Специализирани центрове	102	68	3
Лабораторна площ за преподаватели (кабинети)	640	148	54
Общо	4775	3859	140

Аудиторни и лабораторни площи

Аудиторна площ за учебна заетост в кв. м на 1 студент, обучаван в ОКС, съгласно с изискванията на РИОКОЗ е 1,33 кв. м на студент; на 100 студенти – 84 работни места.

Ауд. и лаб. на един студент (площ и места)	2.30 м ²	1.90 места
Норми на РИОКОЗ	1.33 м ²	0.84 места

За обучението на студентите (бакалаври и магистри) от професионално направление **2.1. Филология** са осигурени достатъчно аудиторни, семинарни и компютърни зали, специализирани кабинети, центрове и лаборатории, както следва:

АУДИТОРНА ПЛОЩ ЗА УЧЕБНА ЗАЕТОСТ

(Общо в 5 сгради: Ректорат, Нова сграда, сграда на ул. „Костаки Пеев“, сграда на тепето, сграда на Химическия факултет)

- 21 аудитории с обща площ 2012 кв. метра и 1866 работни места;
- 40 семинарни зали с обща площ 1710 кв. метра и 1333 работни места;
- Компютърни и видеозали с обща площ 429 кв. метра и 438 работни места.

ДРУГА СПЕЦИАЛИЗИРАНА ЗА ОБУЧЕНИЕТО УЧЕБНА БАЗА

- 9 специализирани кабинета с обща площ 326 кв. м и 154 работни места;
- 2 лаборатории с обща площ 36 кв. м. и 22 работни места;
- 3 специализирани центъра с обща площ 102 кв. м и 68 работни места;
- Изследователска (лабораторна) площ за преподаватели с 640 м² и 148 работни места.

1.3.1.2. БРОЙ РАБОТНИ МЕСТА ЗА АУДИТОРНА И ЛАБОРАТОРНА РАБОТА НА 100 СТУДЕНТИ, С КОИТО СЕ РАЗПОЛАГА В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ

Наличната база, в която се обучават студентите в професионално направление **2.1. Филология**, осигурява достатъчен брой работни места за аудиторна и лабораторна работа – средно 156 работни места на 100 студенти.

Позиция	Площ м ²	Места
Ауд. и лаб. места на 100 студенти (площ и места)	181,5	156,0
Лаб. площ на един преподавател (площ и места)	4,3	1,3
Компютри на 100 студенти (площ и брой)	25,5	18,1
Общо учебна площ и места на един студент (площ и места)	2,3	1,9

1.3.1.3. ЛАБОРАТОРНА ПЛОЩ ЗА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ В КВ. М НА 1 ПРЕПОДАВАТЕЛ НА ОТД, С КОЯТО СЕ РАЗПОЛАГА В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ

Библиотеките са обосновани като „изследователски пространства“, а компютърните зали – като преводачески лаборатории със софтуер и уеб базирани ресурси и програми.

В професионално направление „Филология“ обучението разполага с достатъчно лабораторна площ за изследователската дейност на преподавателите на ОТД, която за 1 преподавател е 4,3 м² и 1,3 работни места на човек.

1.3.1.4. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДРУГА СПЕЦИФИЧНА УЧЕБНА БАЗА (ЗА НУЖДИТЕ НА ОБУЧЕНИЕТО В ОКС ИЛИ ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ КАТО ЦЯЛО)

В периода 2008 – 2012 г. специфичната учебна база на Филологическия факултет е надградена в процеса на разширяване на научно-образователната инфраструктура в отделни звена и центрове към факултета: в Руския център, в Центъра за чужди езици и култури, в лабораторията от научно-образователен тип ЛИБЕ, снабдена с мобилни устройства за теренни изследвания, както и към катедрите по чужди езици под формата на новосъздаващи се езикови ресурси и програми за чуждоезиково обучение, в това число внедряване на лицензиран преводачески софтуер по европейски стандарти.

- Подробно за общата, аудиторната, специализираната и специфичната учебна база в [Приложение Учебна база](#).

Университетското ръководство ускорено инвестира в нова материална база.

Спортна зала беше изградена на терен от 17 617 кв. м и е на стойност 4 млн. лв. 60% от средствата са от държавно финансиране, а останалите разходи са собствени средства на Пловдивския университет. Начало на строежа бе дадено през октомври 2011 година, а пълното оборудване завърши в края на 2012.

Министърът на образованието Сергей Игнатов откри нов учебно-научен комплекс, който се намира на гърба на Ректората на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Сградите са две – А и Б, и заемат площ от 900 кв.м. Цялата сума, вложена в проекта, е 720 000 лева, които са изцяло от собствени средства на университета.

СОФТУЕР И БАЗИ ДАННИ

➤ Операционни системи

- ОС Windows – лицензи за:
 - Windows 7 Enterprise, 32 bit, English
 - Windows 7 Professional, 32 bit, English
 - Windows 7 Professional, 64 bit, English
 - Windows 7 Professional, 64 bit, English (upgrade)
 - Windows 7 Professional, 32 bit, Bulgarian (upgrade)
 - Windows 7 Professional, 64 bit, Bulgarian (upgrade)
 - Windows Server 2008R2, 64 bit, English

- Windows Server 2008, 64 bit, English
- Windows Server 2008, 32 bit, English
- Windows Server 2003R2, 32 bit, English
- Windows Server 2003R2, 64 bit, English
- Windows XP, SP3, 32 bit, English
- Windows XP, 64 bit, English
- ОС SuSE Linux 8.1. – GPL лицензи (неограничен брой).
- ОС IDRIS лицензи за специализирани компютри (3 броя).
- ОС OS/2 – 1 лиценз.

➤ Приложен софтуер

TREFL – Translation Référence Library (<http://web.uni-plovdiv.bg/rousni/>) – програма за управление на едноезични и двуезични текстови бази от данни. Служи като помощник за превод (система за преводаческа памет) и като бърз справочник (при четене и при редактиране на текст на чужд език).

SARP – Speech Analyzer Rapid Plot* (<http://web.uni-plovdiv.bg/rousni/sarp/>) – програма-разширение на *Speech Analyzer*, позволяваща автоматично или интерактивно построяване на многосерийни точкови графики на основните форманти с голяма информативна стойност при измерване и описание на акустичните (и косвено на артикулационните) характеристики на гласните звукове. Програмата се използва от изследователи и студенти (например в университета Париж 8) като инструмент за съпоставителни научни изследвания и при изучаването на чужди езици.

TRADOS – Приложение Ес Ди Ел Традос 2009 – най-новата преводаческа програма, която е разпространена в цял свят. Тя повишава качеството и улеснява работата на преводача, особено при превод на обемен текст, работа по един и същи материал или в екип.

ONOMA SOFT – пусната под опън сорс лиценз уеб базирана програма, създадена за учени и студенти в сферата на ономастиката, която класифицира, сортира и обработва деветнадесет вида собствени имена по близо двадесет интра- и екстралингвистични характеристики.

➤ Мрежови услуги и сървъри

- Web сървър
- E-mail сървър
- FTP сървър
- Сървър за студентски дискуссионен форум

➤ Бази данни във Филологическия факултет

VOCAL <http://vocalproject.eu> (Vocationally Oriented Culture and Language – професионално ориентирани култура и език) Уеббазирани материали по език и култура, целящи да подготвят за мобилност и професионален стаж пътуващи студенти и професионалисти. Предоставят обща културна и езикова информация (теми: настаняване, спешни случаи, общуване, пътуване, работа), както и базова информация в няколко професионални области (теми: инженерно, банково дело, бизнес и туризъм) на 12 европейски езика (български, ирландски, испански, италиански, литовски, немски, португалски, словашки, фински, френски, унгарски и шведски).

- [Електронен граматически речник на българския език](#)
- [Корпус на българските печатни издания](#)
- [Програма за проверка на правописа](#)

Осигурена специфична учебна база (за нуждите на обучението в ОКС или професионалното направление като цяло)

Факултетът използва и външна база за провеждане на практики и стажове. В настоящия момент за практическата подготовка на студентите от професионално направление **2.1. Филология** се ползват с договори базови училища и партньорски институции.

- [Приложение за базови училища](#)
- [Приложение за партньорски институции](#)

1.3.1.4. ХАРАКТЕРИСТИКА НА СПЕЦИФИЧНАТА УЧЕБНА БАЗА

Факултетът е в процес на доизграждане на специализирана материално-техническа и информационна инфраструктура от образователно-изследователски тип. Този тип база се състои от:

1. Компютърна зала, оборудвана с 16 броя стационарни PC, TV, DVD, с постоянен достъп до интернет, на обща стойност 12 700 лв.
2. Компютърна зала, оборудвана с 6 броя стационарни PC, TV, DVD, VHS Player, CD и Tape Recorder, проектор и екран за мултимедийни презентации, с постоянен достъп до интернет, на обща стойност 8600 лв.
3. Лаборатория за изследване на българския език, оборудвана с 2 броя стационарни PC, 4 броя преносими PC Toshiba NB Satellite, 2 броя преносими компютри HP 6820S, 4 броя преносими компютри ACER ASPIRE 5536G, екран за мултимедийни презентации HAMA TRIPOD-SCREEN 180 WH, 4 броя диктофони OLYMPUS WS-110, диктофон OLYMPUS DS-50, видеокамера SONY DCR DVD410E, фотоапарат OLYMPUS MJU-1010, CD Recorder TASCAM CC 222, сървър HP 445433-421, климатик, скенер IRIS PenTranslator, скенер Plustek Optibook 3600, скенер Plustek Opticfilm 7200, софтуер Онома софт и TRADOS, с постоянен достъп до интернет, на обща стойност 27 500 лв.
4. Център за езици и интеркултурна комуникация (CLIC), оборудван с два стационарни PC, преносим PC, мултифункционално устройство SAMSUNG CLX-3160N – скенер, копир, факс, принтер, TV, DVD, с постоянен достъп до интернет, на обща стойност 5000 лв.
5. American Corner – ресурсен, културно-информационен, учебен и научноизследователски център с библиотека, съдържаща 8000 тома учебна, специализирана, научнопопулярна и художествена литература, зала за презентации; оборудван с 4 стационарни PC, проектор и екран за мултимедийни презентации, TV, DVD, с постоянен достъп до интернет, на обща стойност 44 000 евро.
6. Библиотека по новогръцки език и литература, съдържаща 2000 тома учебна, специализирана, научнопопулярна и художествена литература, оборудвана със стационарен PC, ксерокс, скенер, проектор и екран за мултимедийни презентации, 2 MP3 Player, с постоянен достъп до интернет, на обща стойност 4000 евро.
7. Библиотека по славистика, съдържаща 1500 тома учебна, специализирана, научнопопулярна и художествена литература, с постоянен достъп до интернет, на обща стойност 4500 евро.
8. Немска читална зала, съдържаща 8000 тома библиотека учебна, специализирана, научнопопулярна и художествена литература, оборудвана с 2 стационарни PC, 2 принтера, TV, DVD, проектор и екран за мултимедийни презентации, бимер, медиатека, с постоянен достъп до интернет, на обща стойност 20 000 евро.
9. Немска библиотека, съдържаща 1000 тома учебна, специализирана, научнопопулярна и художествена литература, оборудвана с преносим PC, с постоянен достъп до интернет, на обща стойност 8000 лв.
10. Руски ресурсен, културно-информационен, научноизследователски и методичен център с библиотека, съдържаща над 3 000 тома учебна, специализирана, научно-популярна и художествена литература, филмотека с 300 заглавия, медиатека; оборудван с 11 стационарни PC, 2 преносими PC, проектор и екран за мултимедийни презентации, TV, DVD, мултифункционално устройство – скенер, копир, факс, принтер, с постоянен достъп до интернет, на обща стойност 60 000 евро.

1.3.2. РАЗПОЛАГА СЕ С НЕОБХОДИМАТА ИНФОРМАЦИОННА БАЗА ЗА ОБУЧЕНИЕ:

- 1) БИБЛИОТЕКА, 2) КОМПЮТЪРНА БАЗА, 3) ИНФОРМАЦИОННИ ЦЕНТРОВЕ,
- 4) ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ ПРИ НАПРАВЕНО ИСКАНЕ ЗА ДИСТАНЦИОННА ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ

За студентите в професионално направление **2.1. ФИЛОЛОГИЯ** е изградена съвременна **информационна инфраструктура** чрез интегриране на информационните ресурси на университетската библиотека и външни регионални, национални и международни информационни източници.

БИБЛИОТЕЧНИ РЕСУРСИ

На студентите от професионално направление „Филология“ се предоставя неограничен и безплатен достъп до библиотечните фондове на Пловдивския университет, ситуирани в 8 специализирани библиотеки, разполагащи с около 250 000 книги от всички области на знанието и на различни езици, справочен фонд – енциклопедии, терминологични и езикови речници, справочници и др., фонд периодични издания (списания, научни трудове, продължаващи издания и др.), издания на некнижни носители, които според спецификата си са част от посочените фондове.

Университетската библиотека предоставя безплатен и неограничен достъп до електронните си каталози, до лицензирани национални и международни бази данни и до редица виртуални библиотеки.

КОМПЮТЪРНА БАЗА

За обучението на студентите от професионално направление **2.1. ФИЛОЛОГИЯ** е изградена компютърна база на обща площ 160 кв. м, общо 80 работни места (3 компютърни кабинета в Нова сграда и 2 компютърни зали в Ректората), оборудвани с 47 компютъра, всеки от които с достъп до интернет. За индивидуална работа на студенти и дипломанти са осигурени допълнително 21 компютъра в специализирани лаборатории и кабинети с непрекъсната интернет връзка. Студентите от професионалното направление имат достъп до общо 68 компютъра.

Филологическият факултет разполага с два сървъра (част от университетската компютърна мрежа) и осигурява на студентите свободен непрекъснат интернет достъп в учебните и компютърните зали, както и безжична интернет връзка с променлива скорост съобразно с натовареността на университетската компютърна мрежа.

Планира се ежегодно да се обновява базата с по 20 компютъра и цялостно оборудване на още 1 компютърен кабинет.

1.3.2.1. БРОЙ КОМПЮТРИ НА 100 СТУДЕНТИ ЗА ОБУЧЕНИЕ В ОКС

Факултетът е свързан в обща вътрешноуниверситетска мрежа и роуминг инфраструктура EDUROAM, чрез които по всяко време и във всяка аудитория чрез разположени безжични връзки студентите могат да работят онлайн с мобилни устройства: лаптопи, iPhone, iPad и др.

КОМПЮТЪРНИ РЕСУРСИ (ПЛОЩ, РАБОТНИ МЕСТА, БРОЙ КОМПЮТРИ)

Вид	Площ м ²	Места	Брой
В т.ч. компютърни зали	522	372	11
В т.ч. видео- и мултимедийни зали	103	66	2
Компютри на 100 студенти (площ и брой)	25.5	18.1	

Компютри (площ, места, брой)

1.3.2.2. ПЛОЩ В КВ.М НА КОМПЮТЪРНИ ЗАЛИ НА 100 СТУДЕНТИ, ПОЛЗВАНИ ЗА ОБУЧЕНИЕ В ОКС

Вид	Площ м ²	Места
Компютри на 100 студенти (площ и брой)	25.5	18.1

1.3.2.3. ПОДДЪРЖАНЕ НА АКТУАЛНОСТТА НА БИБЛИОТЕЧНИЯ ФОНД НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ И ПЕРИОДИЧНОТО МУ ОБНОВЯВАНЕ

Библиотечният фонд, който обслужва обучението в професионално направление **2.1. Филология**, е обогатен с новопостъпили библиотечни единици на хартиен и електронен носител с относителен дял през последните 5 г., както следва:

- Филологическа библиотека – 17,20%;
- Западни филологии – 14,85%;
- Американистика – 45,21%
- Библиотека по новогръцки език, култура и литература – 44,57%;
- Централна университетска библиотека – 7,4%.
 - Компютърни зали, информационни центрове и специализирани библиотеки ([връзка изглед](#))
 - Библиотечни ресурси по специалности и в направлението (връзка)

1.3.2.4. ИЗПОЛЗВАЕМОСТ НА ИНФОРМАЦИОННИ ЦЕНТРОВЕ ОТ СТУДЕНТИТЕ В ОКС

Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ е **регионален център на Българската изследователска и образователна мрежа (БИОМ)** и отговаря за интернет свързаността на пловдивските висши училища.

На територията на университета е изградена вътрешна мрежа и е осигурен безжичен достъп до интернет за преподаватели, служители, студенти и гости чрез роуминг инфраструктурата eduroam (EDUcatioROAMing), използвана от академичните институции в Европа, Азия, Австралия и Канада за оторизация при достъп до мрежата. Това гарантира достъп до интернет на нашите преподаватели и студенти, когато гостуват в академична институция, членка на eduroam, без допълнителни регистрации. В същото време всички гости на Пловдивския университет, идващи от институция – членка на eduroam, могат да ползват интернет без допълнителни регистрации.

Всички потребители, вкл. и безжичните, получават автоматично глобален адрес. IPv4 и IPv6 свързаността е без ограничения в количеството и качеството на трафика. Чрез оторизиращата система на Пловдивския университет (focus.uni-plovdiv.bg) всички преподаватели, служители и студенти могат да ползват следните мрежови услуги:

Webhosting – за публикуване на лични страници или обмен на файлове;

VoIP – чрез IP централата на ПУ екипът има безплатен достъп до и от стационарните телефони в университета от всяка една точка в интернет;

RadioNeko – студентско интернет радио;

Дискусионен форум – за обмяна на мнения и информация;

<https://students.uni-plovdiv.net> – електронна система за управление на учебни курсове и провеждане на електронни анкети върху Moodle платформа.

Повече информация за мрежовите услуги на Пловдивския университет може да се получи на адрес <http://net.uni-plovdiv.bg>.

Разполага със софтуер за учебни и други информационни цели, достъпни за студентите и преподавателите. Наличен е безжичен интернет.

Студентите от професионално направление 2.1. Филология имат достъп до безплатни лицензирани софтуерни продукти, предоставени от МОМН, съгласно с лицензионно споразумение с Майкрософт: Microsoft Windows 7 Professional – 32 bit, Microsoft Windows 7 Professional – 64 bit, Microsoft Windows XP Professional – 32 bit, Microsoft Windows XP Professional – 64 bit, Microsoft Office 2010 Professional Plus, Microsoft Office 2010 BulgariaLanguage Pack, Microsoft Office 2007 Suites, Microsoft Office 2003 Suites, Microsoft Visual Studio 2010 Pro.

Всички продукти са достъпни след регистрация на сайта на Пловдивския университет <http://students.uni-plovdiv.bg/moodle/course/view.php?id=25>. Наличието на безжичен интернет

на територията на университета осигурява непрекъснат достъп за студентите и преподавателите до информационните ресурси, описани в т. 1.3.2 и т. 1.3.2.4. (виж [Лицензиран софтуер](#)).

За подобряване на административното обслужване на учебния процес и осигуряване на непрекъснат достъп на студентите и преподавателите до свързаната с него информация се ползват и специализирани продукти: <http://www.kodar.net> (обслужване на студенти и учебен процес), <http://adminpro-bg.com> (информационни регистри за МОМН на докторанти, академичен състав и др.), <http://www.unicons-bg.com> (управление на човешки ресурси), <http://www.archimed.bg> (автоматизация на документооборота, работните процеси и контрола на решенията в университета), <http://www.ada-soft.bg> (НПД) и др.

В Центъра за руски език и култура е осигурен безплатен достъп до електронните версии на руските средства за масова информация и до справочни системи.

Студентите в специалността също така имат достъп до наличната във Филологическия факултет техническа база (компютри и университетския сървър) – в Центъра за чужди езици и интеркултурна комуникация, 19 с.з., 12 с.з. (виж [компютърни и специализирани зали](#)).

Центърът за езици и интеркултурна комуникация също разполага с техника, която позволява гледането на наличните там филми при желание от студентите.

1.4. ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ ОТГОВАРЯ И СЕ ПРИДЪРЖА КЪМ СЪВРЕМЕННИТЕ МЕТОДИ НА ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА ИМ

Във Филологическия факултет системата за провеждане на изпитните процедури е в съответствие с обновената нормативна база в сферата на висшето образование: ЗВО и Правилника на ПУ – глава VII „Учебна дейност“, раздела „Оценяване на придобитите знания“.

Специфичните изпитни процедури по отделните предмети се разработват от титулярите на дисциплини и са неразделна част от анотациите на учебните програми. Студентите се запознават с тях в началото на семестъра. Държавните изпитни комисии също изработват специфични процедури за проверка и оценка на знанията, прикрепени към съответните програми (конспекти) за държавен изпит [[Държавен изпит за специалност СФ](#)], [[Държавен изпит](#)].

В учебните планове на факултета, които се публикуват всяка година и се връчват на първокурсниците, са посочени основните форми на завършване на обучението по всяка дисциплина – изпит или текуща оценка. Посочени са хорариумите и кредитите, които всяка дисциплина носи.

Ежегодно издаваната книга с учебни планове съдържа встъпителна част, тип „студентски наръчник“, в която са включени: академичен речник, правила за учебния процес, актуални решения на АС, правила за минаване в по-горен курс, правила за заверка на семестър, органаграма с връзки към инспектори и катедри.

Специално внимание е отделено на духа и действието на Европейската система за натрупване и трансфер на кредити. На студентите е обяснено значението на кредитния компонент „часове за самоподготовка (неприсъствени, извънаудиторни часове)“ като принцип за поемане на по-големи отговорности в учебния процес. Освен присъствието на лекции и упражнения за получаване на кредитите студентите решават конкретни задачи, предвидени в изискванията на титуляря и регламентирани от него в анотацията на учебната програма.

Тези конкретни задачи включват: решаване на тестове, събиране на емпиричен материал, реферат в писмена или мултимедийна форма, участие в студентска научноизследователска група, курсов проект, участие в олимпиада, студентска научна сесия, теренна работа, пътуващ семинар, експедиция.

Формирането на окончателната оценка е регламентирано за отделните дисциплини специфично и представлява процентно съотношение между резултати от текуща работа, самостоятелна работа и представяне на изпита.

Съществува практика, която зачита правото на всеки студент да поиска разяснение за мотива на оценяване, да види писмената си работа и да коментира с титуляря или с асистента резултатите си – на място, непосредствено след изпита, или в обявени приемни часове на преподавателите. Някои преподаватели практикуват публична защита на разработените в писмена или мултимедийна форма реферати – пред колегите си от съответния курс или поток студентите представят резултатите си, подложени са на публична критика и коментар, защитават позициите си в дебат.

Добрите и иновативните практики в това отношение са много и могат да бъдат споделени от съответните преподаватели.

Факултетът разполага със специализиран софтуер за Учебния отдел (електронен изпитен протокол) (изглед в [системата УНИС](#)).

Чрез официалния сайт на факултета [[Официални страници на катедрите към Филологическия факултет](#)] информацията за провеждане на изпитните процедури е постоянно достъпна.

Учебните програми се намират в катедрите, където се водят съответните дисциплини. Обучението на студентите отговаря и се придържа към съвременните методи на преподаване и оценяване на постиженията им. Основните форми на преподаване в направлението са лекциите, семинарните занятия и практикумите.

1.4.1. ИЗГРАДЕНА Е ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ПОДДЪРЖАНЕ И РАЗВИВАНЕ НА СЪВРЕМЕННИТЕ МЕТОДИ В ПРЕПОДАВАНЕ НА УЧЕБНИЯ МАТЕРИАЛ И ВОДЕНЕ НА ПРАКТИЧЕСКИТЕ ЗАНЯТИЯ И ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ

Поддържането и развиването на съвременни методи на преподаване са пряко следствие от повишаването на квалификацията на преподавателския състав, от отварянето към нови образователни стандарти и добри практики. Официалните документи на университета, които уреждат въпросите, свързани с условията, изискванията и реда на развитие на преподавателския състав на ОТД, са: Правилник за устройството и дейността на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“; Правилник за развитие на академичния състав в Пловдивския университет; Правилник за атестиране на преподавателите в Пловдивския университет. Те са публикувани в системата за поддържане на качеството КОМПАС <http://compass.uni-plovdiv.bg/>.

Повишаването на квалификацията на преподавателите във Филологическия факултет се осъществява и чрез участия в следните форми:

ВЪВ ФАКУЛТЕТА

- езикови курсове по английски и немски език за преподаватели⁶;
- курсове за презентационни умения на английски език;
- обучителни курсове за работа със съвременна апаратура и софтуер ([Семинар за обучение с мултимедия](#));
- открит семинар „Факултетът изследва“;
- работни срещи и семинари [[Анализ на състоянието на факултета – семинар 2010](#)].

В СТРАНАТА И В ЧУЖБИНА

- краткосрочни програми за обмен и специализация в наши и чужди университети;
- дългосрочни програми за обмен и специализация в наши и чужди университети – лекторати в чуждестранни университети: Прага, Братислава, Познан, Киев, Пекин, Париж и др.;
- 1 дългосрочна специализация.

(Виж. [[Творчески командировки и специализации на преподаватели в чужбина през последните 5 години \(2008 – 2012\)](#)] [[Справка лектори в чуждестранни лекторати](#)]).

⁶ Виж: [Езикови курсове за преподаватели](#); [Семинар по английски език](#); [Семинар по немски език](#); [Център TestDaF – курс по немски език за преподаватели и докторанти, начално ниво](#).

Във Филологическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“ е изградена и се развива система от класически и съвременни форми и методи на преподаване, контрол и оценяване на постиженията на студентите от професионално направление **2.1. Филология**.

Системата е съобразена със спецификата на организацията на учебния процес във факултета, с формални и съдържателни възможности за избор на адекватни методи на преподаване, контрол и оценяване, както и с прилагането на информационни и езикови технологии в образователния процес. Създават се условия за активно участие на студентите в образователния процес, при които студентите да са в центъра на обучението, то да се планира и провежда с отчитане на тяхната включеност и активност. Студентите трябва да се готвят за всяко занятие, да поемат основната отговорност по усвояване на знанията.

Използването на информационните технологии създава условия за по-гъвкав подход към подбора и структурирането на съдържанието, към моделиране на разнообразни ситуации ([Приложения на информационните технологии в работата на филолога](#)).

Във всеки момент от обучението преподавателите се интересуват дали студентите усвояват учебния материал. Проверката на усвояването се прави по време на учебния процес чрез текущ контрол под формата на колоквиуми, тестове, курсови работи, индивидуални и групови задачи. Студентите се научават да работят екипно, развиват критическото си мислене, научават се да организират времето и знанията си, да работят в екип, развиват толерантност в междуличностните и интеркултурните отношения. Създадената вече традиция активизира студентите и те стават автори на някои от мултимедийните продукти, които се прилагат при обучението на техни колеги.

Създаването на видеофилми, компютърни уроци, мултимедийни презентации, които се прилагат в семестриалната работа и при провеждане на хоспетиране и педагогически практики, допринася да се развият и затвърдят уменията на студентите филолози да провеждат интеркултурно образование. Този опит, основаващ се на прилагането на съвременните образователни технологии, помага на студентите да субективизират своето творческо участие в образователния процес. Прилаганите методи и форми на обучение са:

- Лекция – диалогична лекция с решаване на казуси
- Семинарни занятия, упражнения
- Практикум, практически занятия, тренинг
- Колоквиум
- Тематичен обзор
- Експертно обсъждане
- Интерактивни методи – интерактивна лекция/семинар
- Дискусия
- Дебат
- Ролеви игри
- Мултимедийни обучителни технологии
- Видеотренинг
- Компютърни уроци
- Симулации
- Експеримент в реално време
- Работа по проект (екипно или индивидуално)
- Виртуална стая
- Уъркшоп (за генериране на планове, анализ и мениджърски решения)

1.4.1. ИЗГРАДЕНА Е СИСТЕМА ЗА ПОДДЪРЖАНЕ И РАЗВИТИЕ НА СЪВРЕМЕННИ МЕТОДИ В ПРЕПОДАВАНЕТО НА УЧЕБНИЯ МАТЕРИАЛ

Във Филологическия факултет на ПУ е изградена и се развива система за прилагане на съвременни методи за преподаване в специалностите в професионално направление **2.1. Филология**.

Филологическата школа, развита в Пловдивския университет, има своите доказани механизми за завладяване на аудиторията и за създаване на отношения преподавател – студент, оставящи трайни следи в развитието на хуманитарната идея като професионален и човешки капитал и за двете страни. Стремежът да се поставя акцент върху активното въвличане на студентите в процеса на обучение е традиция.

Лекционната форма е балансирана – от една страна – от поставяне на отворени въпроси, диалог, събеседване, дискусии, студентски презентации, а от друга страна – от използването на високотехнологични езикови ресурси и програми, аудио-визуални технологии и мултимедийни ресурси, отговарящи на нагласите на интернет поколението за работа в технологично развита образователна среда.

Преподаваният материал при нужда се онагледява с **информационни пакети** (handouts), които студентите получават в електронен формат или в разпечатан вид в час. В учебния процес присъстват диалогични форми на обучение като работа в екип при аудиторни занятия, групови дискусии, решаване на проблеми и казуси. Все по-широко се застъпва и формата на електронна интернет кореспонденция преподавател – студент, студентска група, курс. Увеличава се броят на дисциплини и предмети, разположени в платформата Moodle.

Факултетът се подготвя за мащабно включване в проекта „Пловдивски е-университет“ с платформа „**Е-българистика**“, която включва разработване на електронни модули на дистанционно обучение за профилиращите дисциплини във филологическото направление. Задачите на проекта са:

- Създаване на **нормативна база** (вкл. Стратегия за провеждане на е-обучение в ПУ; Правилник за организация на ДО, Правилник на ЦДО, Методическо ръководство за подготовка на учебни ресурси за е-обучение; Система за проверка на знанията на дистанционния студент; Ръководство за дистанционните студенти);
- Проектиране и създаване на **интегрирана среда за управление на учебния процес ПеУ** (Пловдивски електронен университет), обединяваща съществуващи информационни системи на ПУ (спец. ориентирани към обслужване на учебния процес в редовно и задочно обучение) и **софтуерни модули** (вкл. продукти на университетски изследвания в областта на е-обучение и нови разработки, създадени в рамките на проекта);
- Създаване на **виртуални библиотеки и 5 цифрови хранилища** на стандартизирани учебни компоненти (за всяка от приоритетните за Проекта области на ВО) и тяхното интегриране (вкл. протоколи за комуникация с ПеУ).

Основен критерий в оценяването на студентите е умението им за аналитичност и критическо мислене по теоретични парадигми, но на равни начала се проверява и практическото справяне със самостоятелни задачи и разработки, за да се оформи профилът на функционално грамотен млад специалист по филология, който има нужните знания и комуникативни умения.

Използват се и възможностите на програми като „Скайп“ за обучение на **студенти в неравностойно положение**. Катедрата по английска филология осъществява обучение на двама студенти със специфични нужди именно посредством „Скайп“, който позволява консултации в реално време, а и провеждане на дискусии и дори изпити.

Във факултета е въведена система за допуск до изпит, която изисква непрекъснато участие на студентите в процеса на обучение, посредством текущ контрол и самостоятелни курсови проекти.

Изпитните процедури, приемът, оценяването и дипломирането на студентите в ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“ в направление **2.1. ФИЛОЛОГИЯ** се извършват в съответствие със *Закона за висше образование* и *Правилника за учебната дейност на ПУ „Паисий Хилендарски“*.

За обучение в направлението могат да кандидатстват лица – български и чуждестранни граждани, без ограничение във възрастта, които са завършили средно образование. **Приемът на студенти** се осъществява чрез състезателен изпит по избор / оценка от ДЗИ.

Формите за контрол и оценяване на студентските постижения в хода на обучението им се извършва чрез писмени и устни изпити, текущи оценки и защиты на тези, реферати, курсови работи и проекти по съответни дисциплини; решаване на тестови задачи.

1.4.1.1. 1) ОБЩОУНИВЕРСИТЕТСКИ КОНФЕРЕНЦИИ И НАУЧНИ СЕМИНАРИ ЗА ОБСЪЖДАНЕ НА ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С ОСЪВРЕМЕНЯВАНЕ НА МЕТОДИТЕ НА ПРЕПОДАВАНЕ; 2) РЕДОВНИ ОБУЧЕНИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ЗА ВЪВЕЖДАНЕ НА СЪВРЕМЕННИ МЕТОДИ НА ПРЕПОДАВАНЕ; 3) % ПРАКТИЧЕСКИ ЗАНЯТИЯ

ИЗПОЛЗВАНЕ НА СЪВРЕМЕННИ МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ И НОВИ ТЕХНОЛОГИИ

Ръководството на факултета разработва и последователно отстоява политика на насърчване и подкрепа на участието на преподавателите в научни форуми за обсъждане на проблеми, свързани с осъвременяване на методите на преподаване.

Примери за такива инициативи са организирани в периода 2008 – 2012 г. научни конференции и семинари, а именно:

- Българо-руски семинар на тема „Стандарти за ефективност на висшето образование в ОК „Магистър“, съвместно с МГППУ;
- Семинари по методика на обучението по български език и литература;
- Провеждат се редовни обучения на преподавателите за въвеждане на съвременни методи на преподаване;
- Работни срещи „Създатели и потребители на електронни ресурси“ – съвместно с ИБЕ при БАН, ВТУ, ЮЗУ – 2009 г., София, и 2010 г. Пловдив.

През периода 2008 – 2012 г. е проведено езиково обучение на преподавателския състав от факултета в следните езикови курсове:

- EUROPEAN CENTRE FOR EDUCATION AND TRAINING, Europeschools, /ADULTS 3/, /level/ – Pre-Intermediate – 2008.
- EUROPEACENTRE FOR EDUCATIOAND TRAINING, Europe schools, /ADULTS 2/, /level/ – Intermediate – 2008.
- EUROPEACENTRE FOR EDUCATIOAND TRAINING, Europe schools, /ADULTS 1/, /level/ – Elementary – 2008.

Нови методи на преподаване – [Пътуващ семинар по методика на обучението по български език и литература](#).

Пътуващ семинар „По стъпките на Паисий“ – [Програмата на пътуващия семинар. Филм за пътуващия семинар. Предаване по БНР „Хоризонт“](#). Фотоцикъл за пътуването: [Десислава Любомирова](#), [Галина Димитрова](#), [Ванеса Иванова](#). Репортаж за семинара по програма „Хоризонт“, 1.XI.2012 г., предаване 12+3 ([запис](#)). Участниците за Паисий (аудиозапис): [доц. д-р Петя Бъркалова](#), [гл. ас. д-р Борян Янев](#), [докторант Десислава Димитрова](#), [доц. д-р Мила Кръстева](#), [доц. д-р Константин Куцаров](#), [докторант Милена Джерекарова](#), [доц. д-р Иван Русков](#), [доц. д-р Елена Тачева](#), [гл. ас. д-р Атанаска Тошева](#).

Въведени са първите модули за дистанционно обучение, което предстои да бъде въведено в по-широк мащаб след реализацията на проекта BG051PO001-4.3.04 „Развитие на електронни форми на дистанционно обучение в системата на висшето образование“. Той трябва да приключи с 25 е-модула в 30 дисциплини, които ще обхванат всички специалности в **2.1. Филология**, както и ще се създаде модул е-българистика за мултимедийно преподаване на български език в чужбина, ползващо наградения с европейски езиков знак продукт „Български език за чужденци“, създаден по проект на програма „Сократ“ – Lingua 2 (първия по рода си интерактивен мултимедийен курс за изучаване на български като чужд език, в шест версии, за индивидуално и групово обучение).

ДИСТАНЦИОННИ МОДУЛИ ЗА ПРЕПОДАВАНЕ И ИЗПИТВАНЕ – MOODLE

Дистанционни курсове (Moodle)

2012 – 2013 – Практически китайски език-2 (实用中文-2)

2012 – 2013 – Практически китайски език (实用中文)

Практически руски език

Електроннообразователни среди (2011/2012)

Антична и западноевропейска литература

Увод в компютърната лингвистика

Дигитални библиотеки

Мултимедиен практикум

Новогръцки език

Стратегия на научното изследване

Българска литература след Освобождението

ДОКАЗАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРАКТИЧЕСКИТЕ ЗАНЯТИЯ

Курсове с практически резултати

- Електронно публикуване (курсова работа с публикуване на научни текстове)

Експедиции

- Колекции от диалектоложки материали

Научни клубове и общности

- Лингвистичен клуб (издания за български езиковеди, библиотека БЕЛБ – <http://gardev.com/belb/>)

СЪВРЕМЕННИ МЕТОДИ И ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ

Във Филологическия факултет през последните 5 години над 25% от общия брой на литературните източници е обновен.

В обучението се прилагат съвременни методи и форми на обучение:

- работа в платформата MOODLE [[Курсове на ФФ в moodle](#)];
- работа с мултимедия – проектори и лаптопи;
- работа с уеб базирани ресурси и програми за езиковедски изследвания – SARP, Онома софт
- работа с преводачески софтуер Традос
- работа във виртуална стая на преподавателя – <http://kernalova.info/>
- работа с мултимедиен курс за чужденци „Едно виртуално пътуване из България“
- работа с устройство TASKAM за дигитализиране на аудиозаписи от теренни проучвания;
- работа „на терен“ (в НБ „Иван Вазов“) с дигитализираща техника;
- пътуващ семинар [[Пътуващ семинар по методика на обучението по български език и литература, 1448](#)];
- парадигма e-science, представена с ИТ наръчник за преподаватели, докторанти и студенти.

По проект ФЛ-5 е създадена ЛИБЕ – Лаборатория за изследване на българския език. Това е Лаборатория от научно-образователен тип, оборудвана с мобилна лаборатория за теренни изследвания, подходяща за диалектоложките и други експедиции, заложен в учебните планове [[Оборудване на лабораторията за изследване на българския език](#)].

Конференции и научни семинари, свързани с осъвременяване на методите на преподаване, се провеждат и по катедри.

Катедрата по английска филология периодично провежда семинари, посветени на иновационни технологии и практики в преподаването. Преподавателите периодично участват в квалификационни семинари по чуждоезиково обучение, провеждани от представителствата на чуждестранни издателства като „Лонгман“, „Макмилан“, „Кеймбридж“. С партньорите ни от представителите на издателство „Лонгман“ в Пловдив са се провели и обучения за работа с електронна дъска.

През февруари 2013 г. катедрата ще бъде домакин на международен семинар на мрежата „OPTIMALE“, чиито членове сме, на тема „Информационни технологии в превода и компютърно асистиран превод“. Интерактивните методи на преподаване намират най-широко приложение в практиките по превод, които са част от практическия курс по английски език на специалността „Английска филология“.

В периода от 2006 до 2010 г. в катедра „Английска филология“ се провежда курс по **Computer Mediated Intercultural Communicatio (компютърно опосредствана межкултурна комуникация)**, който е разработен и тече едновременно в ПУ и Университета Манчестър, Великобритания. Разработен на ниво учебна програма и учебни материали от международен преподавателски екип от двата университета, а именно гл. ас. Милена Кацарска (ПУ), д-р Ричард Фей (Манчестър) и д-р Сюзан Браун (Манчестър), този курс се основава на обучение въз основа на личен опит (experiential learning), както и споделено учене (collaborative learning), и свързва дистанционно в образователна среда студенти по английска филология и студенти в областта на образованието от Университета Манчестър в среди като Moodle и PBWorks. Курсът използва смесена (blendedlearning) форма на обучение и е избираем на ниво бакалавър.

Като пример ще посочим дейността в още една катедра: Руска филология.

Научни семинари и конференции по методика с участие на членове на катедрата:

- Проблемы преподавания русского языка как иностранного: новые тенденции обучения. Методически семинар совместно с Центра за международно образование на МГУ – 25 – 26 септември 2008 г.
- Руската наука, образование и култура в съвременния свят. Международна конференция – Стара Загора, 1 октомври 2008 г.
- Руският език в Европейския съюз: функциониране, изучаване, преподаване. Международна научна конференция – Стара Загора, 2 октомври 2008 г.
- Состояние и перспективи методики преподавания русского языка и литературы. Първа международна научно.методическа конференция – 3 – 4 ноември 2008 г.
- Встречи на Дунае. Горизонти сотрудничества в мире русского языка – Видин, 2009 г.
- Россия – традиции и будущее. Традиции и бъдеще – руският език като средство за межкултурни и икономически връзки – Кърджали, 31.03 – 4.04.2009 г.
- Обучение русскому языку на протяжении всей жизни. Непрерывное единство всех этапов обучения русскому языку: детский сад–школа–университет. Русе, 2009 г.
- Летняя квалификационная школа: Современные педагогические технологии в обучении РКИ. – Варна, август 2009 г.
- Русия в диалога на културите – научно-практическа конференция, Казанлък – октомври 2009 г.
- МАПРЯЛ 2010. Десятый международный симпозиум. Велико Тырново, 2010
- Летняя квалификационная школа: Современные педагогические технологии в обучении РКИ – Варна, 2010 г.
- Лингвистический аспект обучения и исследовательская деятельность школьников – методический семинар, Пловдив, 4 – 6 юни 2011 г.
- Изнесен семинар с учители от СОУ „Хр. Ботев“, Съединение, на тема: „Билингвизмът в България – състояние и перспективи“ – Банско, ноември 2011 г.
- Летняя квалификационная школа: Современные педагогические технологии в обучении РКИ – Варна, август 2011 г.
- Международный форум „Качество обучения русскому языку“. София, 7 – 11 юли 2012 г.
- Летняя квалификационная школа: Современные педагогические технологии в обучении РКИ – Варна, август 2012 г.
- Россия и Болгария: перспективы сотрудничества в начале 21 века – Пловдив, март 2012 г.
- Международные рабочие семинары для руководителей русских центров – Москва, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 г.
- Европа в подкрепа на билингвизма – научно-практически семинар, Пловдив, юни 2012 г.
- Методическая школа русистики. Пловдив 11 – 18 октомври 2012 г.

- Актуални проблеми на преподаването на руски език като чужд език. Пловдив, 27 октомври 2012 г.
- VIA LIGHT – презентация на европейски проект „Подготовка и повишаване на квалификацията на педагогическите кадри, работещи в билингвални образователни учреждения“ – ноември 2012 г.

Преподавателите от катедрата са посетили изброените научни конференции и семинари, на които са обсъждани проблеми, свързани с осъвременяване на методите на преподаване. **В практическите занятия** по руски език преподавателите използват следните съвременни методи на обучение и нови технологии: метода на асоциограмата, сравнителни диаграми, целенасочено четене и четене с паузи, „ч. а. д. а.“, рефлексия, проектни технологии. **В лекционните курсове** се използват презентации, а по време на семинарите – дискусии, проекти и проблемни технологии. Студентите от IV курс руска филология имат възможност да посещават избираемата дисциплина „Инновационни технологии в обучението на руски език“ и да използват съвременните технологии по време на практиката в училищата.

1.4.1.1. КОНФЕРЕНЦИИ И НАУЧНИ СЕМИНАРИ ЗА ОБСЪЖДАНЕ НА ОСЪВРЕМЕНЯВАНЕ НА МЕТОДИКАТА НА ПРЕПОДАВАНЕ

Възможностите за преподавателска мобилност по европейската програма „Еразъм“, както и билатералните договори с университети от Европа и Азия насърчват преподавателите да пътуват, да заимстват положителен опит от колеги, както и да посрещат специалисти от други ВУ, от които да черпят информация и по този начин да повишават квалификацията си на организирания семинари и дискусии.

Екипи от преподаватели в направление участват в иновативни проекти, посветени на ролята на информационните технологии в хуманитаристиката, българската националноезикова политика, актуалните проблеми на българския правопис и пунктуация, рецепцията на античната трагедия и др. Резултатите от тези проучвания биват използвани активно в обучението на студентите от филологическите специалности.

1.4.2. ПЕРИОДИЧНО СЕ АНАЛИЗИРАТ И ОГЛАСЯВАТ РЕЗУЛТАТИТЕ, СВЪРЗАНИ С МЕТОДИТЕ НА ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА СТУДЕНТИТЕ, КАТО СЕ ВЗЕМА ПРЕДВИД И СТУДЕНТСКОТО МНЕНИЕ

Във ФФ на ПУ „Паисий Хилендарски“ е изградена и се развива Система за обратна връзка, по която се получава обща и конкретна информация за отношението на обучаваните към използваните методи на преподаване и оценяване, за качеството и резултатите от обучението. В нейната основа са заложили анкетни проучвания, проследяващи различни аспекти на функционирането на конкретна учебна програма.

Чрез анкети се търсят: а) мнения и идеи за организацията, хода и ефективността на учебния процес, за академичната атмосфера, нивото и актуалността на учебния материал, методите на изпитване и оценяване. Те се адаптират към конкретна учебна дисциплина или конкретен аспект/проблем на обучението – езиковия практикум, комплекса теоретични дисциплини, отделна теоретична дисциплина; формите на изпитване и оценяване. Анкетите се пазят в катедрения архив две години; б) мнения на студентите, завършили обучението си по програмата – въпросите са свързани с комплексна оценка на резултатите от обучението в програмата. Анкетите целят и попълване на архива с конкретни данни за контакт със завършващите студенти. Комисията по качеството, която е изцяло ангажирана с анализа на данните, има представители във всяка катедра.

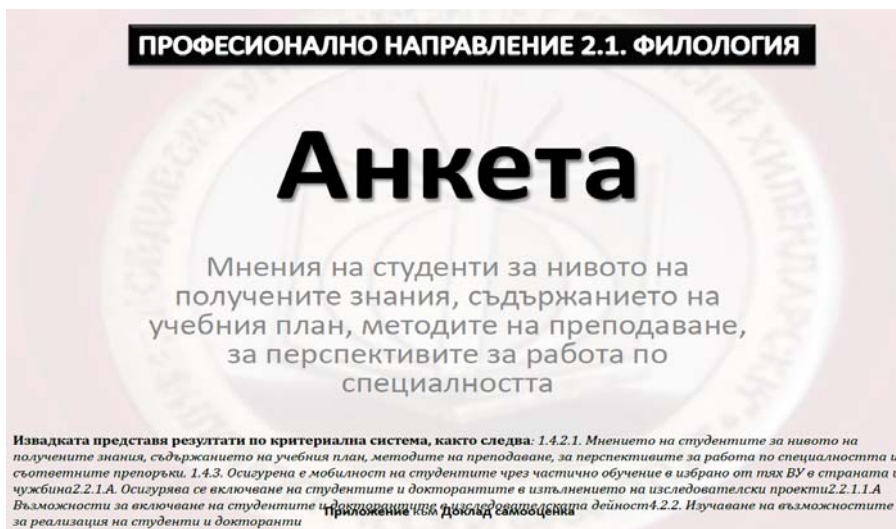
В официалната документация на катедрите се събират и отзиви на възпитаници и потребители на филологическите програми.

1.4.2.1. МНЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ ЗА НИВОТО НА ПОЛУЧЕНИТЕ ЗНАНИЯ, СЪДЪРЖАНИЕТО НА УЧЕБНИЯ ПЛАН, МЕТОДИТЕ НА ПРЕПОДАВАНЕ, ЗА ПЕРСПЕКТИВИТЕ ЗА РАБОТА ПО СПЕЦИАЛНОСТТА И СЪОТВЕТНИТЕ ПРЕПОРЪКИ

Пряват се постоянни проучвания сред студентите и се анализира техния поглед върху качеството на учебния процес, както и мнението им за методите на преподаване и оценяване.

ОБЩИ АНКЕТНИ ДАННИ ЗА НАПРАВЛЕНИЕТО

Мнения на студенти – Анкета №2

1.4.3. ОСИГУРЕНА Е МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИТЕ ЧРЕЗ ЧАСТИЧНО ОБУЧЕНИЕ В ИЗБРАНО ОТ ТЯХ ВУ В СТРАНАТА И ЧУЖБИНА

Филологическият факултет е един от първите в България, въвели Европейската система за трансфер на кредити. Година преди присъединяването на Република България към Европейския съюз – през 2000 г., чрез реализиране на съвместен проект с университета в Гент учебните планове са реструктурирани и в тях са заложили кредити за отделните дисциплини, които позволяват чрез различни системи за студентски мобилности да се осъществява обучение в партниращи задгранични университети.

Спецификата на обучение предопределя ключовата роля и възловите позиции на Филологическия факултет в областта на международните отношения и академичния обмен на университета. Факултетът традиционно развива богата международна дейност в партньорство с водещи университети от Франция, Германия, Австрия, Русия, Великобритания, Белгия, Италия, Испания, Полша, Чехия, Унгария, Румъния, Латвия, Сърбия, Словения, Хърватия, Босна и Херцеговина, Черна гора, Албания, Гърция, Турция както в рамките на европейските програми, регулиращи академичния обмен в областта на висшето образование (ERASMUS, CEEPUS, TEMPUS), така и чрез действащите **междуинституционални договори** (виж [Международни договори и мобилности](#)).

1.4.3.1. СТУДЕНТИ, ПРОВЕЛИ ЧАСТИЧНО ОБУЧЕНИЕ ПО ОКС В ДРУГИ ВУ У НАС И В ЧУЖБИНА

Създадена е организация за привличане, прием и адаптиране на българските и чуждестранните студенти и докторанти.

Деканското ръководство и катедрените колективи работят в посока осигуряване на възможност за национална и международна мобилност на студентите. Разработена е система, осигуряваща пълно признаване на положените в чуждестранните университети изпити, стажове и практики.

Към 2012 г. факултетът има сключени **36 двустранни споразумения** с университетите в Париж (2), Каен, Бордо, Берлин, Дрезден (2), Гьотинген, Виена, Лафбъроу, Гент, Флоренция, Валядолд, Познан, Торун, Влоцлавек, Лодз, Биелско Бяла, Прага, Бърно, Острава, Пардубице, Будапеща,

Сегед, Букурещ, Талин, Загреб, Атина, Солун, Янина, Комотини, Истанбул (3), Анкара (2), Одрин, Баня Лука, Крагуевац.

През периода 2007 – 2012 г. са реализирани общо **217** студентски, **108** преподавателски мобилности с цел преподаване и **25** преподавателски и преподавателски мобилности с цел обучение, както и 3 практики по програмата ERASMUS, 2 асистентски стажа по програмата „Корнелиус“, 32 мобилности по програмата СЕЕPUS с **пълно академично признаване** на активността и положените по време обучението в университетите партньори изпити (виж [Изходяща мобилност – програма ERASMUS](#)).

Точна представа за конкурентоспособността на факултета дава статистиката на входящата мобилност, като следва да се подчертае фактът, че по-голямата част от пристигащите за едносеместриално обучение по програмата „Еразъм“ чуждестранни студенти продължават престоя си и през втория семестър, като се възползват от клаузите на междуинституционалните договори, или се връщат след години като стажанти в рамките на т. нар. Еразъм практика или докторанти (виж [Входяща мобилност – програма ERASMUS](#))⁷.

Впечатляващ е броят на гостуващите чуждестранни преподаватели и лектори през периода 2007 – 2012 г. – **86** (виж [Гостуващи чуждестранни преподаватели и лектори](#)).

Петима преподаватели от факултета са лектори в чуждестранни университети (виж [Лектори от факултета в други страни](#)).

В рамките на Филологическия факултет са създадени много добри условия за академична мобилност на студентите по програми „Еразъм“. Подборът на студентите се осъществява чрез изпит по чужд език (на приемащата страна – английски, френски, немски и пр.) и събеседване.

За студентите от специалността „**Френска филология**“ е осигурена мобилност във френски университети в Париж, Сорбона IV (френски език и френска литература), Университета в Каен Бас-Норманди (френски език за чужденци, френска литература).

За периода 2008 – 2012 г. по тази програма общо 6 студенти от специалността „**Приложна лингвистика с два чужди езика (първи немски)**“ са получили стипендии за четиримесечно обучение в Германия в градовете Дрезден и Гьотинген.

Предвидена е мобилност за студентите от магистърската програма „**Славянска филология**“ чрез частично обучение в чужбина по програмата „Еразъм“⁸.

Освен ежегодните Еразъм обмени студентите от специалността „**Балканистика**“ осъществяват научноизследователски и обучителни престои в Гърция и по други програми. Такива са:

- Десетдневен семинар по гръцки език, организиран от преподаватели от Пловдивския университет (гл. ас. Галина Брусева и гл. ас. Величка Гроздева) всяко лято на о. Парос. В този семинар се включват и възпитаници от други университети в България и на Балканите, в които се изучава новогръцки език.
- Летен курс по новогръцки език за чужденци към Атинския университет (ТИЕСПА) със стипендии.
- Летен семинар по новогръцки език, история и литература на IMXA, гр. Солун.

Студентите от специалността „**Руска филология**“ – редовно и задочно обучение, имат възможност да пътуват по време на следването си в европейските университети, с които има сключени договори по програмата „Еразъм“, както и по билатералните договори със следните университети:

Русия

- – Москва (2 ВУ): Институт за руски език „А. С. Пушкин“; МГППУ;
- – Санктпетербургския държавен университет;
- – Тулския държавен педагогически университет;

⁷ Френска филология: една мобилност на докторант – Нина Чочева, във Франция, май – юни 2012 г., Париж 8, стипендия от Френския културен институт.

⁸ Приложение [Студенти СФ – мобилности](#).

- – Университета в Брянск;
- – Университета в Бердянск.

Украйна

- – Университета в Запорожие.

Беларус

- – Беларуския държавен университет, Минск.

За отчетния период 9 студенти от специалността РФ, редовно обучение, са пътували в други европейски университети по програмата „Еразъм“, при което се забелязва тенденция към увеличаване на броя им.

Създадена е организация за привличане, прием (интервю) и адаптиране (периодично провеждане на информационни срещи за разясняване на условията и процедурите при обучение и практика).

През отчетния период по билатералните договори с университетите в Русия, Украйна и Беларус на езикови курсове са пътували общо 32 студенти от специалността (виж [листата на студенти русисти, пътували по различни програми](#)).

В специалността „Славянска филология“ за отчетния период от 2008 до 2012 г. от България за Полша или Чехия са пътували и осъществили обучение общо 79 студенти, а от Полша или Чехия са осъществили обучение в ПУ „Паисий Хилендарски“ 58 студенти.

Пример за ефикасно използване на обмена по „Еразъм“ е опитът на Катедрата по славянска филология, която осигурява достатъчно места за бохемисти и полонисти, в малка степен и за сърбохърватисти да пребивават в съответните страни и да овладеят качествено избрания славянски език (виж [листата на студенти слависти, пътували по Еразъм за периода 2007 – 2012](#)).

Във Филологическия факултет е създадена **организация за привличане, прием и адаптиране на българските и чуждестранните студенти и докторанти.**

През 2008 година към Филологическия факултет е създадена 10-членна Комисия за международна дейност, в чийто състав влизат представители от всички катедри, осигуряваща масово и успешно участие на студентите от всички филологически специалности в различни международни програми и проекти за студентска мобилност (ERASMUS, CEEPUS и др.).

Комисията подготвя и координира процеса на привличане, прием, подготовка за адаптиране към академичния живот в чужда среда, отчитането и пълното признаване на положените изпити както за текущия, така и за бъдещ период на обучение.

Привличането на студентите към този вид мобилност започва още преди фактическото им постъпване в университета – в началото на всяка година със старта на кандидатстудентската кампания, в **Деня на отворените врати**, в изнесените информационни срещи (традиционно провеждани в градове като Стара Загора, Казанлък, Ямбол, Сливен, Кърджали и др., училищата на които са основни източници на студенти във факултета). Информация за възможностите за участие в международни програми за студентски обмен е включена в сайтовете на отделните катедри и в рекламните материали на отделните специалности (брошури и видеоклипове).

В деня на откриване на новата академична година при първата среща на първокурсниците по специалности се представят възможностите за обучение, практика и езикови стажове в чуждестранните университети, с които факултетът поддържа партньорски отношения. Предварително се разясняват се и правилата, условията и процедурите по селекцията и реализацията на тези мобилности, независимо от факта, че право на участие в тези програми имат студентите, завършили минимум два семестъра от обучението си в съответната специалност. Целта на тази предварителна работа е не само да информира, но и да стимулира сериозната подготовка и постигането на много добър успех от положените изпити не само по съответния чужд език, но и по всички останали предмети.

В началото на учебната година, освен общата за университета **Информационна среща за програмата „Еразъм“**, се провежда информационна среща, предназначена само за студентите от Филологическия факултет, на която присъстват координаторите на международната дейност от различните катедри, както и студенти, вече успешно реализирали подобна мобилност. За пореден

път се коментират условията, процедурите по прием, селекция и отчитане на мобилността, сроковете и документите, необходими на различните етапи от подготовката, реализацията и отчитането на мобилността. Посочват се източниците на подробна и актуална информация – сайтът на университета, сайтът на факултета и отделните катедри, електронните адреси на съответните „Еразъм“ отдели и координатори на чуждестранните университети, телефоните на координаторите по катедри и на доброволци – студенти от факултета, готови да споделят опит с по-младите си колеги.

Осигурени са индивидуални и групови консултации с координаторите по специалности и факултетния координатор както на предварителния етап на подготовката за кандидатстване, така и след селекцията, по време на подготовката за заминаване, по време на самото обучение (ако е необходима промяна в споразуменията за обучение или при възникнали въпроси и проблеми) и след завръщането на студентите. Обект на обсъждане са конкретни въпроси, свързани с избора на подходящ университет, избора на дисциплините в подготовката на споразумението за обучение, пътуването, настаняването, контактите с представителите на институцията домакин. Акцентира се върху възможността да се посещават лекционни курсове и семинари, предлагани от различни факултети на университета домакин, както и такива, които съответстват на индивидуалните интереси и предпочитания на студентите.

Успоредно с координирането на изходящата мобилност Факултетният и катедрените координатори са ангажирани и с посрещането, приема и адаптацията на чуждестранните студенти, които се обучават по различни международни програми и не само във Филологическия факултет.

Факултетът осигурява възможност за обучение по български език за всички чуждестранни студенти от всички факултети на университета, което се провежда от Департамент за езикова и специализирана подготовка на чуждестранни студенти. В посрещането, настаняването и адаптацията на чуждестранни студенти се включват и студенти доброволци от факултета с опит от участие в подобни програми. Ежегодно се провежда информационна среща с новодошлите чуждестранните студенти за запознаване с града, университета, факултета и студентите от различните специалности. Чуждестранните студенти получават информационен пакет, съдържащ карта на града, рекламни материали за университета и факултета, справочник на студента, книжка с учебните планове.

Осигурени са индивидуални и групови консултации с факултетния и катедрените координатори, които подпомагат адаптацията на чуждестранните студенти, запознавайки ги както с режима на работа на факултета, различните административни отдели, инспектори и секретари, така и с възможностите за използване на учебната среда – компютърни зали, лаборатории, библиотеки, и с възможностите за пълноценно включване в академичния живот на факултета чрез програмите, предлагани от езиковите центрове.

Координаторите ежедневно насочват, подпомагат, коригират, контролират и в края на обучителния период отчитат изпълнението на споразуменията за обучение, изготвят и академичните справки, които чуждестранните студенти вземат със себе си преди своето заминаване (а не получават впоследствие по пощата).

По време на престоя на чуждестранните студенти в България се организира културна програма, включваща екскурзии, посещения на забележителности, концерти, изложби, театрални постановки, спортни състезания. Традиция е провеждането на вечери на различните езици и култури, вечер на различните националности, на които българските студенти заедно с чуждестранните си колеги представят богата програма – рецитали, музикални изпълнения, организират кулинарни изложби. Чести гости на тези вечери са представители на дипломатически мисии, чуждестранни лектори, университетски преподаватели, поети, писатели, художници и артисти.

Центърът за езици и интеркултурна комуникация на факултета организира тренинги за подготовка и адаптация за заминаващи и пристигащи студенти с участието на български специалисти и чуждестранни експерти. Изключително постижение за отчетния период е успешно-

то изпълнение на европейски проект VOCAL, предоставящ възможности за бърза и лесна адаптация на студенти в чуждоезикова и различна културна среда с възможност за самоподготовка в безплатен онлайн режим.

Доказателство за успешната реализация на тази политика по отношение на чуждестранните студенти е фактът, че през учебната 2010/2011 г. се обучават 44 чуждестранни студенти от, а през учебната 2012/2013 година във ФФ се обучават 52 чуждестранни студенти. От тях 40 чуждестранни студенти от 10 страни са в специалности от професионално направление 2.1. Филология ([Списък на студенти от други страни](#)).

- Освободени от такси са студенти от Украйна и Молдова (по ПМС 103/1993 г.).
- Българска такса за обучение заплащат студентите от Сърбия, Албания (по ПМС 103/1993 г.) и Македония (по ПМС 228/1997 г.).
- Студентите с двойно гражданство заплащат 1/2 такса за обучение.
- Студентите по ПМС 103/1993 г. и 228/1997 г. получават стипендии при облекчени условия.
- Чуждестранните студенти имат право на общежитие.

През учебната 2012/2013 година беше приет първият редовен чуждестранен докторант от Чешката република (завършил бакалавърска степен в университета в Пардубице, Чехия).

Справки за 2008 – 2012 г. – брой на студентите от ПН 2.1. Филология – бакалаври и магистри, обучаващи се по европейските програми за обмен на студенти и докторанти

ЛЕКТОРИ ОТ ФАКУЛТЕТА В ДРУГИ СТРАНИ

Година	Брой чуждестранни лектори	Брой наши лектори в чужбина
2007/2008	4	2
2008/2009	3	2
2009/2010	4	3
2010/2011	3	3
2011/2012	7	5
2012/2013	5	5

Лектори (наши и чужди)

ИЗХОДЯЩА МОБИЛНОСТ – ПРОГРАМА ERASMUS

Година	Брой студентски мобилности	Брой преподавателски мобилности
2007/2008	40	20
2008/2009	51	17
2009/2010	34	19
2010/2011	49	31
2011/2012	43	28
2012/2013	30	38

Изходяща мобилност („Еразъм“)

ВХОДЯЩА МОБИЛНОСТ – ПРОГРАМА ERASMUS

Година	Брой студентски мобилности	Брой преподавателски мобилности
2007/2008	26	4
2008/2009	31	12
2009/2010	22	12
2010/2011	27	16
2011/2012	35	21

Входяща мобилност („Еразъм“)

1.5. ПОЛАГАТ СЕ СПЕЦИАЛНИ ГРИЖИ ЗА ВИСОКОТО КАЧЕСТВО НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ПРОФИЛИРАЩИТЕ ДИСЦИПЛИНИ

В Пловдивския университет функционира **Системата за осигуряване на качеството на обучението**, чиято цел е въвеждането и поддържането на съвременни форми на обучение на студентите. Чрез тази система са регламентирани и инициирани конкретни дейности, структурирани са комисии по качеството на университетско и факултетно равнище, организирани са и са насочени действия в 10 направления, като оценката за тяхното изпълнение се извършва чрез пакет от показатели и стандарти.

Във Филологическия факултет, в направление **2.1. Филология**, основните грижи за високото качество на обучението са хармонизирани със следните **цели на системата**:

- да се утвърди качеството като основен критерий за дейността на структурните звена, а прегледът на качеството да стане перманентна задача на всички работещи в тях;
- да се създадат необходимите предпоставки за перманентна адаптация на стратегията към динамиката и сложността на промените във външната среда и поведението на конкурентите;
- да се генерира в академичната общност атмосфера на критично самооценяване, взаимно и конструктивно обсъждане и подпомагане за преодоляване на съществуващите слаби страни в работата;
- да се създадат гаранции за съответствие на дейността с националните и европейските образователни стандарти;
- да се постигне публичност и пълна отчетност пред обществото и заинтересуваните аудитории за мисията и образователните цели, както и за етапното им осъществяване.

(Виж [система за осигуряване на качеството на обучението](#), [процес на оценяване на качеството](#))

Цялостното действие на пакета от показатели и стандарти, зададен от Системата за качеството, както и процесът на оценяване на качеството, може да бъде проследено в периодичните анализи, например в **доклада „Качество на преподаване“** (12 януари 2010 г.). [Докладът](#), който обобщава анкета с преподавателите, е изготвен от **Комисията по качеството** ([връзка](#)).

1.5.1. ПРОФИЛИРАЩИТЕ ДИСЦИПЛИНИ СЕ ВОДЯТ ОТ ПРЕПОДАВАТЕЛИ НА ПЪРВИ ОТД

Дисциплините в учебните планове на филологическите специалности са разпределени в следните групи: профилиращи, общофилологически (общоисторически)⁹, задължителни и избираеми за специалността, педагогически и факултативни.

Профилиращите дисциплини оформят ядрото на образователните програми и са възложени на преподаватели на ОТД.

В структурата на тези дисциплини един преподавател извежда най-много до 2 (две) дисциплини. В структурата на задължителните и избираемите дисциплини един преподавател извежда до 3(три) дисциплини.

Всички преподаватели в профилиращите дисциплини са на първи основен трудов договор.

Представени по специалности, профилиращите дисциплини отразяват същността на филологическото образование във Филологическия факултет.

1.5.1.1. БРОЙ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ НА ПЪРВИ ОТД, КОИТО ВОДЯТ ПРОФИЛИРАЩИ ДИСЦИПЛИНИ, ОТНЕСЕН КЪМ ОБЩИЯ БРОЙ НА ПРОФИЛИРАЩИТЕ ДИСЦИПЛИНИ

Съотношенията по този показател показват ясната тенденция да се търсят преподаватели за профилиращите дисциплини сред работещите на основен трудов договор, както и силната доминация на профилиращите дисциплини в утвърдените филологии за разлика от новооснованите (приложна лингвистика), където са застъпени и практически дисциплини.

Налице е тенденцията да се използва широк кръг от преподаватели; съотношението курсове/преподаватели рядко надхвърля 2 (само за френска филология, при положение че тази специалност през 2012 – 2013 г. има само I курс).

⁹ За специалностите **Балканистика** (2.1. Филология) и **Български език и история** (1.3. Педагогика на обучението по...).

В рамките на 10% специалностите прибъгват и до утвърдени специалисти на граждански договор, които увеличават професионалния авторитет на преподаването и го отварят и към други институции. Нормална е практиката в новите специалности да има повече външни преподаватели, които намаляват като процент с утвърждаването на специалността и академичното развитие на кадри от факултета. Такова развитие предстои за преподаването с първи немски език, където факултетът не разполага с достатъчно преподаватели доктори на ОТД и няма хабилиран преподавател в тази област.

Присъствието на утвърдени специалисти като проф. Кънчев – испански, проф. Пороманска – новогръцки, не само подпомага качествено преподаване в профилиращите дисциплини, но и влияе положително на израстването на асистентите по съответните езици.

Вид дисциплини/ Брой	Българска филология (редовно)		Българска филология (задочно)		Английска филология		Руска филология (редовно)		Руска филология (задочно)		Френска филология	
	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент
Общофилологически	10	21,74%	11	25,00%	4	10,26%	7	17,07%	6	14,63%	7	16,67%
Общоисторически	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Педагогически	8	17,39%	8	18,18%	8	20,51%	7	17,07%	7	17,07%	7	16,67%
Практически	0	0,00%	0	0,00%	4	10,26%	4	9,76%	4	9,76%	7	16,67%
Избираеми	6	13,04%	6	13,64%	4	10,26%	6	14,63%	6	14,63%	4	9,52%
Факултативни	8	17,39%	7	15,91%	4	10,26%	6	14,63%	6	14,63%	4	9,52%
Профилиращи дисциплини	14	1:1,38	12	1:1,38	15	1:1,38	11	1:1,38	12	1:1,43	13	1:2,50
Преподаватели	11		10		10		8		8		5	
Вид дисциплини/ Брой	Приложна лингвистика (АЕ и Ч)		Приложна лингвистика (НЕ и Ч)		Приложна лингвистика (ФЕ и Ч)		Лингвистика и ИТ		Славянска филология		Балканистика	
	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент
Общофилологически	4	8,70%	4	8,70%	4	8,70%	6	12,50%	13	25,49%	19	35,19%
Общоисторически	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	4	7,41%
Педагогически	7	15,22%	7	15,22%	7	15,22%	0	0,00%	8	15,69%	7	12,96%
Практически	12	26,09%	12	26,09%	12	26,09%	19	39,58%	6	11,76%	6	11,11%
Избираеми	4	8,70%	4	8,70%	4	8,70%	4	8,33%	3	5,88%	3	5,56%
Факултативни	4	8,70%	4	8,70%	4	8,70%	4	8,33%	4	7,84%	4	7,41%
Профилиращи дисциплини	15	1:1,75	15	1:1,75	15	1:2,00	15	1:1,67	17	1:1,42	11	1:1,22
Преподаватели	7		7		8		9		12		9	
Вид дисциплини/ Брой	Актуална българистика Е		Актуална българистика Л		Актуална русистика		Приложна лингвистика (испански)		Лингвистика и превод		ПН 2.1. Филология	
	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент
Общофилологически	6	66,67%	6	66,67%	4	50,00%	4	80,00%	6	75,00%	7,1	15,76%
Общоисторически	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0,2	0,62%
Педагогически	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	4,8	12,60%
Практически	0	0,00%	0	0,00%	2	25,00%	0	0,00%	3	37,50%	5,4	16,19%
Избираеми	3	33,33%	3	33,33%	4	50,00%	2	40,00%	5	62,50%	4,2	15,07%
Факултативни	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	3	37,50%	3,6	15,50%
Профилиращи дисциплини	9	100,00%	9	100,00%	8	100,00%	5	100,00%	8	100,00%	12,0	1:1,52
Преподаватели	7	1:1,29	7	1:1,29	6	1:1,33	4	1:1,25	6	1:1,33	7,9	

1.5.2. УЧЕБНИЦИ, УЧЕБНИ ПОСОБИЯ И МАТЕРИАЛИ ЗА ОБУЧЕНИЕТО, КОИТО СА РАЗРАБОТЕНИ ОТ ПРЕПОДАВАТЕЛИ ОТ ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ

1.5.2.1. БРОЙ НА ПРОФИЛИРАЩИТЕ ДИСЦИПЛИНИ, КОИТО СА ОСИГУРЕНИ СЪС СОБСТВЕНИ УЧЕБНИЦИ, УЧЕБНИ ПОСОБИЯ И МАТЕРИАЛИ ЗА ОБУЧЕНИЕ, ОТНЕСЕН КЪМ ОБЩИЯ БРОЙ НА ПРОФИЛИРАЩИТЕ ДИСЦИПЛИНИ

Комисията смята, че този критерий няма еднаква сила за различните специалности. Спазването му на всяка цена може да доведе до крайности като възникването на местни и нискокачествени учебни ресурси, които ще са в действие само защото са местни. В обучението по чужди езици съществуват ресурси на световно равнище и общопризнати в професионалните среди до такава степен, че правят безпредметно писането на собствени учебни ресурси. В глобалния свят е въпрос на елементарна организация и приемливи финансови средства осигуряването на учебни ресурси с най-високо качество.

Вярно е също така, че собствените ресурси са свидетелство за авторитет и самочувствие, за натрупан опит и за специфични предимства.

С оглед на това съотношенията са съвсем нормални и приемливи: в сферата на българистиката собствените ресурси са значителни; в чуждоезиковите те се ограничават до методически и помощни учебни средства.

Факт е също така, че обемът на собствените учебни ресурси е в тясна връзка с квалификационната структура на специалността и с динамиката на академичното израстване на преподавателския състав, водещ лекционни профилиращи курсове.

ПРИЛОЖЕНИЕ УЧЕБНИЦИ, УЧЕБНИ ПОСОБИЯ И МАТЕРИАЛИ ПО СПЕЦИАЛНОСТИ

1.5.2.1. Брой на профилиращите дисциплини, които са осигурени със собствени учебници, учебни пособия и материали за обучение, отнесен към общия брой на профилиращите дисциплини	Общ брой профилиращи дисциплини	Профилиращи дисциплини, осигурени със собствени учебници
Българска филология (редовно)	14	12
Българска филология (задочно)	12	11
Английска филология	15	4
Руска филология (редовно)	11	6
Руска филология (задочно)	12	6
Френска филология	13	1
Приложна лингвистика (АЕ и Ч)	15	3
Приложна лингвистика (НЕ и Ч)	15	2
Приложна лингвистика (ФЕ и Ч)	15	3
Лингвистика и ИТ	15	5
Славянска филология	17	7
Балканистика	11	6
Актуална българистика Е	9	9
Актуална българистика Л	9	9
Актуална русистика	8	3
Приложна лингвистика (испански)	5	3
Лингвистика и превод	8	2
ПН 2.1. Филология (средно)	12	5

Учебно-научните ресурси, създадени от преподавателите в направлението, са видими в таблиците с научната продукция, приложени към част втора.

В отделно приложение могат да се видят приносите на три катедри в тази област:

[Английска филология](#) [Руска филология](#) [Балканистика](#)

2.А. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

На университетско равнище Филологическият факултет се придържа към [\[Стратегия за развитие на Пловдивския университет до 2020 г.\]](#), чиято основна цел в областта на научните изследвания е „утвърждаването на Университета като институция с национално значение, базирана на знания и иновационни дейности“.

На университетско равнище се разработва и университетска критериална система за оценка на научните постижения, отчитаща спецификата на всяко научно направление и многообразието на научните прояви, приноси и резултати. В Пловдивския университет е създаден механизъм за планиране и отчитане на научноизследователската дейност.

Научната продукция на Филологическия факултет го прави видим и значим в национален и международен мащаб. Показател за продуктивността и качеството на научния продукт на преподавателския състав за периода 2008 – 2012 година са: високата публикационна активност в авторитетни специализирани издания, големият брой цитирания в научната литература (557), участията в национални (513) и международни научни форуми (355) – от една страна, а от друга – опитът и компетенциите в управлението и разработването на изследователски и приложни проекти (общо 161 броя), финансирани от международни (57 броя), национални и университетски програми (общо 104 броя). Това от своя страна допринася и за подобряване на качеството и ефективността на образователния процес.

Фактът, че българистика не може да бъде създавана от чуждестранни българисти, е ключов при оценяване на постиженията във факултета. В основата на научноизследователската дейност стои професионалният ангажимент на всеки преподавател от Филологическия факултет за поддържането на индивидуално и колективно академично равнище и компетентност.

В духа на Пражката декларация във факултета се отстоява гледната точка на хуманитаристиката, че „науката и научните изследвания не трябва да прерастат в дейност за самата себе си, за да се съобразят и изпълнят критериите на количественото оценяване, тъй като тя не трябва да престава да бъде **акт на творчество и умения, насочени към разбиране на света и човешката природа**. Настоящата икономическа криза ясно разкри несъстоятелността на принципите, които са свели научните изследвания само до области, които са приложими и полезни в индустрията, но пренебрегват образованието в традиционния смисъл. Отказът от образователната и социалната роля на обучението, свързана с **дискусии за човека, миналото, настоящето и бъдещето му, и мястото му в света**, изглежда, е една от най-големите заплахи за образователните системи в зората на 21. век“ [\[Връзка към сайта на Prague Network\]](#).

Немалка част от преподавателите са публични личности, ангажирани с идеята за нова образователна и научна парадигма, изтъкнати преводачи, редактори, носители на престижни наши и международни награди в областта на хуманитаристиката.

Придържането към принципа за публичност на научноизследователската работа е свързано с дълбоките корени на филологическия труд. Затова факултетът изпълнява стратегията „открит факултет“ по отношение на обществото и медиите. Научните постижения в областта на българската идентичност, език и култура са адресирани към обществото и са поставяни на обществен дебат, напр. дебата за състоянието на българската книжовна норма и нуждата от промени, загрижеността за (не)грамотността на българското младо поколение. Широк резонанс получиха и академичните инициативи в чест на 250-годишнината от написването на Паисиевата „История славянобългарска“. Свидетелства за отправените послания към българското общество и доказателствата за публичния интерес към работата на факултета се съдържат в медийния образ на факултета [\[Факултетът в медиите\]](#).

В духа на времето факултетът прави връзка между ИТ сферата и хуманитаристиката и има отношение към процесите на дигитализация в хуманитарната сфера, както и към развиващия се сектор „Езикови технологии“, за да свърже резултатите в тези области с икономическите

сфери и да задейства процесите на натрупване на добавена стойност за икономиката на страната. Направените дотук крачки за дигитализиране на българското културно наследство и за създаване на ресурси и програми в помощ на хуманитаристите изправят факултетните екипи пред перспективни решения и отвореност към потребителите.

Факултетът има успешен опит в създаване на:

- мултимедийни образователни продукти
http://ec.europa.eu/education/language/label/index.cfm?CFID=87052&cftoken=-B8EDEC2-A561-C02B-809306A8E1F15F65_b98606a37b09c65&fuseaction=SearchAction&lang=EN
- уеб базирани образователни продукти
VOCAL – <http://vocalproject.eu>
- специализиран изследователски и образователен софтуер
TREFL – <http://web.uni-plovdiv.bg/rousni/> –
<http://web.uni-plovdiv.bg/rousni/rtgraphs/>
<http://web.uni-plovdiv.bg/rousni/rtcomp/>
SARP – <http://web.uni-plovdiv.bg/rousni/sarp/>
ОНОМА СОФТ: <http://home.forunix.net:891/>
- дигитализиране на библиотечни фондове (от студенти в специалността „Лингвистика с информационни технологии“ – фондове на НБ „Иван Вазов“, Пловдив)
- дигитализиране на диалектен материал и др.
- създаване на филми и мултимедийни продукти за усъвършенстване на педагогическата квалификация (в архив на сектор МОБЕЛ).

2.1.A. В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ (СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ) СЕ ОРГАНИЗИРА, ПОДДЪРЖА И РАЗВИВА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ НА ПРЕПОДАВАТЕЛСКИЯ СЪСТАВ

Приетата Стратегия за развитие на университета е подчинена на националната стратегия, в която са залегнали и специфичните приоритети в сферата на филологическите науки http://uni-plovdiv.bg/uploads/site/nauka/nauka_nac_str.pdf. Тази специфика е проявена в проектната дейност на факултета. Тематиката на научните изследвания е ориентирана към утвърдените национални и европейски приоритетни направления [[Проекти на Филологическия факултет за периода 2008 – 2012 г.](#)].

Дейностите за научното израстване на членовете на катедрите се подчиняват на нормативната уредба на Пловдивския университет и се планират като семестриални и годишни изисвания в самите катедри: обсъждане на етапи от научни изследвания, на дисертационни и хабилитационни трудове, обявяване на конкурси, работа в редакционни колегии, подготовка и реализация на научноизследователски и научно-приложни проекти, организиране и участие в научни форуми, извършване на експертна и консултантска дейност.

Индивидуалната научна продукция на най-утвърдените учени във факултета е доказателство за постигането на визията за модерен филологически факултет. Монографичните трудове, създадени във факултета (35 на брой), потвърждават проявената лична творческа свобода и развитие на индивидуалните дарби и таланти на изследователите [[Монографични трудове на преподаватели от Филологическия факултет 2008 – 2012](#)]. Създадена е толерантна академична среда, в която се зачита плурализмът на мненията.

Създаден е механизъм за планирането на изследователския труд по подобие на планираната в индивидуалния план преподавателска работа. Форма за такова планиране и отчитане е разработена [[Форма за планиране и отчитане на научноизследователската дейност на академичния състав](#)] и след широко публично и демократично обсъждане на всички равнища в университета ще бъде въведена от новата учебна година. В ход е и създаването на единна (за

университета) карта за отчитане на научните постижения, съобразена с последните нормативни документи в областта.

2.1.1.A. ОСИГУРЯВА СЕ ВКЛЮЧВАНЕТО НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ОТ ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ (СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ) В ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРОЕКТИ

Вътрешната нормативна уредба на Пловдивския университет гарантира включването и регламентира участието на преподавателите в научноизследователската и проектната дейност. В рамките на тези нормативи ръководството на Филологическия факултет стимулира, подкрепя и подпомага включването на преподавателския състав в разработването на проекти по национални и международни програми, като осигурява организационни, технологични и технически условия за реализирането им, своевременно предоставя информация за предстоящи конкурсни сесии, осигурява необходима документация за подготовка на проектните предложения, предоставя материалната и информационната база на факултета.

През отчетния период са осъществени два общофакултетски проекта, финансирани по схемата „Развитие на научната инфраструктура“ (от университетския фонд „Научни изследвания“) – проектът „Високи технологии в изследването на езиците и литературите“ и проектът „МОСТ – Межкултурни Орбити: Следи и Търсения“. Чрез реализирането на първия проект във Филологическия факултет е закупена апаратура и е осъвременена технологичната среда. Проведени са два научни форума: „Високи технологии в хуманитаристиката“ – национална кръгла маса, 2009 г., София, и „Информационните технологии в хуманитаристиката. Създатели и потребители на електронни ресурси“ – национална работна среща, 2009, Пловдив, с над 80 участници, включително студенти от специалността „Лингвистика с ИТ“. Създадена е Лаборатория за изследване на българския език, оборудвана с мобилна лаборатория за теренни изследвания, издаден е наръчникът „Приложения на информационните технологии в работата на филолога и при изграждането на езикови ресурси“, раздаден целево на целия личен състав на факултета. По втория проект е създадена научноиздателска поредица за докторски и хабилитационни трудове „PHILOLOGIA PHILIPPOLIENSIS“ с издадени досега 14 заглавия, 3 тематични и два юбилейни сборника. Общо екипите на двата проекта включват 18 участници, въвличените изследователи са над 100. Общата стойност на проектите по схема РНИ е 105 972,00 лв.

По проекти, финансирани по Наредба 9 от фонд „Научни изследвания“ към Пловдивския университет, са проведени мащабни проучвания на актуалните проблеми на съвременната българска книжовна норма и на езиковите политики в България, организирани са 2 национални кръгли маси с международно участие: „Проблеми на българския правопис“ (2009) и „Българската езикова политика в условията на глобализация и европейска интеграция“ (2012). Общо екипите на двата проекта включват 12 участници, а кръглите маси – 44 участници. Резултатите от изследванията по двата проекта са отпечатани в сборници. Общественият дебат за българския правопис се пренесе в медиите и в социалните мрежи, където бяха регистрирани хиляди коментари по основните „горещи точки“ по отношение на състоянието на грамотността в българското общество днес и по отношение на състоянието на съвременните езикови норми. Стойността на двата проекта общо е 34 290,00 лв.

Висока проектна активност има Центърът за руски език и култура, реализирал през отчетния период 7 международни научно-приложни проекта на обща стойност 139 000,00 лв. Участниците в дейностите по тези проекти са общо 280 (преподаватели, студенти, докторанти, ученици).

За отчетния период през 2010 г. във факултета е осъществен успешно проект *BG051PO001-3.3.03-0083* „Студенти по пътя на книгата“ съвместно с издателство „Летера“ ЕООД по ОП РЧР, схема „Студентски практики“, с екип за управление от 5 души, екип от 10 наставници и 52 студенти. Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по проекта е 99 099,00 лв. Факултетът има одобрен проект по схема „Актуализиране на учебните програми във висшето

образование в съответствие с изискванията на пазара на труда“ (2013 – 2014) на тема „Пазарно ориентирани модули в хуманитарните професионални направления“, на стойност 249 923,69 лв.

Факултетът има участие и в два стартиращи университетски проекта: BG051PO001-3.3.07-0002 „Студентски практики“, в партньорство с МОМН, с индикативен дял за факултета 550 000,00 лв., и в проекта по схема BG051PO001-4.3.04 „Развитие на електронни форми на дистанционно обучение в системата на висшето образование“ на тема: „Пловдивски електронен университет: национален еталон за провеждане на качествено е-обучение в системата на висшето образование“, с индикативна стойност за факултета 185 000,00 лв. Чрез изпълнението на тези проекти годините 2012-а и 2013-а бележат решителен обрат в проектната дейност.

2.1.1.1.A. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ВКЛЮЧВАНЕ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ В ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Редът и условията за включване на преподавателите в научноизследователската дейност се определят съгласно с вътрешната нормативна база на университета: Правилник за устройството и дейността на ПУ, Правилник на Центъра за научно-приложна и проектна дейност, Стратегия за научни изследвания на ПУ, Правилник за устройството и дейността на Фонда за научни изследвания при ПУ. В документите са указани органите за управление на научноизследователската дейност в университета и по основни звена и техните пълномощия; правата и задълженията на преподавателите при реализацията на научноизследователската политика на университета; описани са формите на организация и източниците на финансиране на научните изследвания, провеждани от академичния състав; представени са правилата за провеждане на научните сесии по чл. 65 от ЗВО и организацията на ежегодни научни прояви, а така също и формите на оценяване, отчитане и популяризиране на резултатите от научните изследвания. За административното ръководство на изследователската дейност във факултета отговаря зам.-декан по научната дейност, а организацията на конкурсните сесии и финансовото администриране на всички проекти се осъществява от поделение „Научна и приложна дейност“.

Преподавателите от Филологическия факултет имат възможности да осъществяват научноизследователска дейност индивидуално или като членове на работни екипи на научноизследователски проекти, спечелени от партниращи университети, институти и организации. Общият брой на проектите, по които са работили преподаватели от факултета, за периода 2008 –2012 г. е 161 (от които 104 национални и 57 международни), като някои са участвали в повече от един проект.

Инструментите за осигуряване на финансиране на научната дейност не се различават от онези от предходни години, но успехът на факултета в използването им и усвояването на средствата през отчетния период е по-голям. Изпълняваната на факултетно равнище научна дейност е в съгласие с Правилника за устройството и дейността на поделение „Научна и приложна дейност“ <http://194.141.99.213/GetResource?id=1050>.

Като източници на финансиране се използват:

1. Университетският фонд „Научни изследвания“, за проекти по Наредба 9. През 2009 г. в ПУ е внедрена автоматизирана система (собствена разработка) за подаване на проектни предложения, отчитане и рецензиране на научноизследователските проекти на университета, наречена ИСОНИ (<http://isoni.uni-plovdiv.bg>);
2. Националният фонд „Научни изследвания“;
3. Европейският структурен фонд – оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, схема „Училищни и студентски практики“ [**ПРОЕКТ: „Студенти по пътя на книгата – практически курс по книгоиздаване“**, 1470];
4. Седмата рамкова програма за наука и технологично развитие на ЕС, подпрограма „Хора“: <http://uni-plovdiv.bg/uploads/site/vestnik/2010/14.10.2010-7-8.pdf>; <http://www.cys.bg/2011/recses/program.html>;
5. Други европейски проекти, напр. <http://www.vocalproject.eu/>;
6. Други европейски инфраструктурни проекти:

ЕВРОПЕАНА:

<http://www.enterprise-europe-network.bg/plugins/content/content.php?content.192;>

КЛАРИН: <http://www.clarin.eu/external/index.php?page=about-clarin&sub=2&sub2=1;>

СЕСАР: [http://www.meta-net.eu/projects/cesar/.](http://www.meta-net.eu/projects/cesar/)

7. Дарения от фондации, културни институти, посолства и консулства.

Документацията на посочените проекти е в архива на НПД [[Проекти на Филологическия факултет за периода 2008 – 2012 г.](#)] или при партньорите.

Изискванията за научноизследователска работа са компонент от атестационния механизъм. Научното развитие се контролира пряко от ръководителите на катедри. Становищата по атестирането и оценките за научноизследователската работа (като компонент на цялостната работа) се приемат от Факултетния съвет. Дейностите за научното израстване на членовете на катедрите се планират в самите катедри.

Въведен е механизъм за финансово стимулиране на хора и екипи, привлекли извънбюджетни средства за развитие на факултета по отделни проекти.

На университетско равнище се разработва и университетска критериална система за оценка на научните постижения, отчитаща спецификата на всяко научно направление и многообразието на научните прояви, приноси и резултати.

2.1.1.2.A. ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ (СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ), УЧАСТВАЛИ В НАЦИОНАЛНИ И МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЕКТИ ЗА ПОСЛЕДНИТЕ 5 ГОДИНИ

Академичният състав на Филологическия факултет участва активно в разработването на научноизследователски и приложни проекти с национално и чуждестранно програмно финансиране, резултатите от които утвърждават позицията на факултета като разпознаваем и авторитетен образователен и изследователски център у нас и в чужбина.

От общо 118 преподаватели на ПОТД 80,5% са участвали в реализирането на научни проекти.

Относителният дял на преподавателите от Филологическия факултет, участвали в национални и международни проекти за последните 5 години, е 65 % (средно за периода).

От средно 118 преподаватели на ОТД във Филологическия факултет през периода 2008 – 2012 г. 80,5% са участници в проектни екипи. От тези екипи са разработени и реализирани 161 проекта, от които 104 национални. Националните проекти са финансирани от Национални фондове – Националният фонд „Научни изследвания“ и фонд „Научни изследвания“ при Пловдивския университет. Част от преподавателите във факултета са членове на работните колективи на повече от един изследователски проект.

Наред с традиционното включване в конкурсите на университетския научен фонд, заслужава внимание успешното насочване на колегиума към използването на финансовите ресурси от ОП РЧР към Европейските структурни фондове и усвояването на все по-значителни средства от тях. Привлечените извънбюджетни средства от ОП РЧР за периода са в размер на 99 099,00 лв.

Справките и отчетите за резултатите и участието на преподаватели от професионалното направление в национални и международни проекти у нас и в чужбина съдържат конкретните данни за участията на преподавателите от Филологическия факултет в национални и международни проекти за последните 5 години. Те са обобщени в следващата таблица.

Справка
за участие на преподаватели от Филологическия факултет в национални и международни проекти през периода 2008 – 2012 година

	Общ брой преподаватели	Преподаватели, участвали в национални проекти		Преподаватели, участвали в международни проекти		Общо преподаватели, участвали в проекти	
		Брой	Относителен дял (%)	Брой	Относителен дял (%)	Брой	Относителен дял (%)
за периода	117	104	65%	57	35%	161	138%

В стойностно изражение средствата, привлечени във Филологическия факултет благодарение на проектна дейност, развивана от научните колективи към факултета, за периода 2008 – 2012 г. са в размер на 571 529,09 лв.

Общо усвоените средства по проекти и диференцирането им по източник на финансиране са онагледени в следващата диаграма:

Данните са показателни и категорично отчитат осезаемия ръст на финансирането на научните изследвания чрез спечелени проекти през отчетния период спрямо предходния.

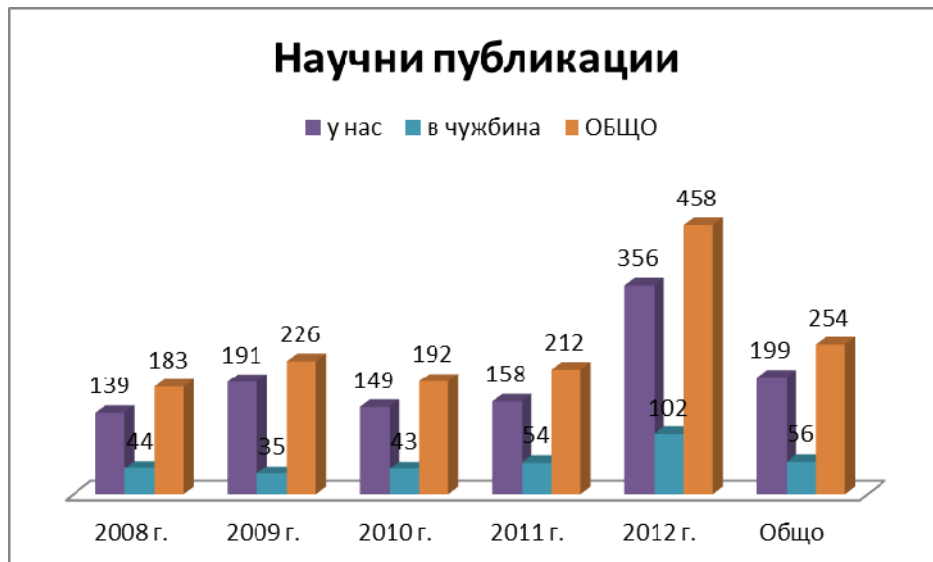
2.1.2.А ПОДДЪРЖА СЕ НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА АКТИВНОСТ НА АКАДЕМИЧНИЯ СЪСТАВ

Преподавателите от Филологическия факултет показват традиционно висока научноизследователска активност и през отчетния 5-годишен период. Тя се поддържа не само чрез стимулиране и подпомагане при включването на колегиума в национални и международни проекти – общо 161, но и чрез организиране на научни форуми, катедрени семинари, издаване на сборници от конференции и научни трудове по езикознание и литературознание, творчески командировки и специализации в чужбина.

Специфична изследователска ниша във филологическото направление е връзката между ИТ сферата и хуманитаристиката, създаването и потреблението на езикови ресурси и програми, участието в процеса на дигитализиране на българското езиково, книжовно и литературно наследство.

2.1.2.1.А НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА АКТИВНОСТ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ НА ПЪРВИ ОТД (ПОТД): ЕКСПЕРТНА ДЕЙНОСТ, КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ И ДР.

Обективен индикатор за активната и продуктивна научноизследователска дейност на членовете на Филологическия факултет е традиционната висока публикационна активност. Научните публикации на преподавателите на ОТД за периода 2008 – 2012 г. са общо 1271, от които 35 монографии, 221 рецензирани [[Научни публикации на преподавателите за периода 2008 – 2012](#)].

Статиите в реферирани издания с импакт фактор, видими в DATABASE ERIH (European Reference Index for the Humanities), са общо 10% от публикациите в специализирани списания за периода, броят на цитиранията от чужди автори – общо 152 за периода.

Публикациите в България общо за периода 2008 – 2012 г. са 993.

Публикациите в чужбина общо за периода 2008 – 2012 г. са 278.

Приложение таблици:

- [Научни публикации на преподавателите за периода 2008 – 2012;](#)
- [Учебници и учебни помагала, включително и на електронен носител, през последните 5 години \(2008 – 2012\) на преподаватели на ПОТП;](#)
- [Рецензии, отзиви, цитирания и други НИ дейности през последните 5 години \(2008 – 2012\) на преподавателите на ПОТП.](#)

През последните 5 години научните публикации средно на един преподавател на ОТД са 10,86. Смятаме, че публикационната активност би могла да се повиши, както и броят на публикациите в реферирани издания с импакт фактор.

Издадените учебници и учебни помагала са 112 [[Учебници и учебни помагала, включително и на електронен носител, през последните 5 години \(2008 – 2012\) на преподаватели на ПОТП](#)].

През последните 5 години учебниците и учебните помагала средно на един преподавател на ОТД са 0,96, което също приемаме за недостатъчно. Деканското ръководство би трябвало да изисква повече по отношение на обезпечаване на филологическите специалности с учебна литература от свои автори.

До приемането на новия ЗРАСРБ факултетът бе представен в 4 специализирани научни съвета към ВАК. С въвеждането на научни журита продължава експертното присъствие на преподаватели от факултета в редица процедури за присъждане на научни степени и звания в наши и чужди университети и институти – общо 34 за периода след промяната [[Рецензии, отзиви, цитирания и други НИ дейности през последните 5 години \(2008 – 2012\) на преподавателите на ПОТП](#)].

Количествени данни за научноизследователската активност на преподавателите на първи ОТД (ПОТД) във Филологическия факултет за периода 2008 – 2012 г. по години може да се проследят в таблицата:

	2008	2009	2010	2011	2012	Средно за периода
Брой преподаватели на ПОТД	112	118	119	120	118	117
Научни публикации, включително и на електронен носител (монографии, студии, статии) (брой)						
У нас	139	191	149	158	356	199
В чужбина	44	35	43	54	102	56
ОБЩО	183	226	192	212	458	254
Брой научни публикации на един преподавател на ПОТД	1.63	1.92	1.61	1.77	3.88	2.16
Относителен дял на научни публикации в чужбина на преподавателите на ПОТД (%)	24	15	22	25	22	22
Брой учебници и учебни помагала, включително и на електронен носител	30	24	11	15	32	22
Брой учебници и учебни помагала, включително и на електронен носител на един преподавател на ПОТД	0.27	0.20	0.09	0.13	0.27	0.19

Относителният дял на научни публикации в чужбина на преподавателите на ПОТД през последните 5 години е 22%.

Рецензии, отзиви, цитирания и други НИ дейности през последните 5 години (2008 – 2012) на преподавателите на ПОТП		
	Брой общо за периода	Средно за година
I. Рецензии (дисертации, научни публикации, уч. пособия, хабилитации...)	378	76
II. Отзиви	84	17
III. Цитирания	557	111
IV. Участия в организационни и програмни комитети на симпозиуми, конференции, конгреси	129	26
V. Участия в редколегии	104	21
VI. Участие в научни комисии и журита	34	17
VII. Съставителства и редакторство	62	12
VIII. Превод на научна и художествена литература	40	8
ОБЩО:	1388	

2.1.3.A. ПЕРИОДИЧНО СЕ АНАЛИЗИРАТ И ОЦЕНЯВАТ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ И СЕ ОПРЕДЕЛЯТ ПРИОРИТЕТИТЕ

Обвързването на резултатите от научната дейност и участието в академичния живот, както и тези от атестирането на преподавателите с работната заплата практически се осъществява чрез системата за развитие на академичния състав и диференцирано трудово възнаграждение (виж [статут](#)). Факултетът има разработени [критерии за допълнително възнаграждение](#). Критериите са разработени и одобрени от Деканския съвет. Една от трите групи критерии обхваща научните изследвания (вж. [Критерии за количествена оценка на научната продукция на преподавателите](#)). Анализ е направен и в [Годишния отчетен доклад на деканското ръководство](#).

Системата за анализиране и оценяване на резултатите от научноизследователската дейност включва:

1) Докладване и обсъждане на научната дейност на преподавателите на катедрените заседания, Факултетен съвет и пред Общото събрание на факултета. Катедрите провеждат анализи и дискусии и очертават приоритетите за по-нататъшните научни търсения. Приоритетите се определят от Програмата за развитие, от профила на катедрите, от актуалните посоки на дисертационна дейност в експертната област.

2) Публично докладване на научните постижения. Равнището на научноизследователската работа се поддържа и от ежегодно провежданите Паисиеви четения. Темите се обявяват за целия колегиум на Филологическия факултет. Обикновено четенията се посещават от наши и

чуждестранни учени, тенденцията е да се превръщат в „малки международни филологически конгреси“.

Гости на отделните катедри от чужбина и от други университети в България също изнасят открити лекции по актуални проблеми на съвременната филологическа наука.

3) Атестационна процедура като средство за индивидуален контрол и оценка. Контролът върху научноизследователска работа е заложен в атестационния механизъм. Ръководителите на катедри изпълняват контролни функции в тази сфера по силата на длъжностната си характеристика. Становищата по атестирането на Комисията по атестиране към факултета и оценките за научноизследователската работа (като компонент на цялостната работа) се приемат от Факултетния съвет. В доклада на комисията са налице препоръки при недостатъчна научна активност или при забавени научни изследвания (дисертации, проекти) (вж. [доклад от проф. д.ф.н. Инна Иванова Пелева, председател на атестационната комисия](#)).

Постиженията на академичния състав на факултета в сферата на научните изследвания за последните пет години (2008 – 2012) са детайлно описани и систематизирани в електронна база „Научноизследователска дейност на Филологическия факултет“, в която ежегодно постъпват персонално данни от всеки преподавател. Базата се поддържа в състояние на постоянно обновяване и е конструирана върху рамка за извършване на самооценка за научния капацитет на факултета, съобразена с критериалната система на НАОА.

Филологическият факултет наред с това споделя мнението, че значимите резултати в научноизследователската работа биха дошли по пътя на добър баланс между стимулиране и контрол. В природата на научното творчество е да се поражда и развива в състояние на свобода на духа и интелекта. Такава е многовековната университетска традиция. Но както се твърди и в Пражката декларация: „Понастоящем Европа е пред прага на отхвърляне на една от много ценните и вечни традиции на свободна и креативна академична среда“. Много от значимите постижения в областта на българския език, литература и култура са дошли на бял свят „за своя сметка“ – вложените в тях интелектуален труд, време, човешки и финансов ресурс не са били предмет на институционална финансова оценка.

Не е известен също така общовалиден за всички сфери на научното познание механизъм за оценка и „осчетоводяване“ на усилията и рисковете при експериментите, анализите, сравненията, наблюденията, обобщенията, теоретичното и философското осмисляне и вглеждане в изследователския обект.

Тези позиции са защитени и от деканите на хуманитарните факултети, обединени в Пражката мрежа и подписали Пражката декларация, където се казва: „Областта на научните изследвания и иновации в хуманитаристиката е значително свита чрез системата за измерване и оценяване на резултатите, заимствана от тази при естествените науки. Но *изследванията в хуманитаристиката и социалните науки включват и аспекти, които не могат да бъдат измерени директно и точно.*“ [[Връзка към сайта на Prague Network](#)].

2.1.3.1.A. КОНТРОЛ ВЪРХУ НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА АКТИВНОСТ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ

Административни правомощия за упражняване на контролни функции в тази сфера имат ръководителите на катедри, а за факултета като цяло – зам.-деканът по научната дейност. Контролът върху научноизследователската активност на преподавателите във Филологическия факултет се осъществява, както следва:

При	От
1. атестиране – съгласно с Правилника за атестиране на преподаватели в Пловдивския университет. (Пакет атестации – в Деканата.)	Комисията по атестиране към факултета.
2. ежегодните отчети за научноизследователската дейност на факултета. (Съхраняват се в поделение НПД.)	зам.-декана по научната дейност във факултета.
3. периодичните отчети на деканското ръководство пред Общото събрание на факултета, в които освен анализ на състоянието и постигнатите резултати се включва и планиране на приоритетите през следващия период на сайта. (Архив отчети – на сайта).	деканското ръководство.
4. ежегодното отчитане на проектната дейност към поделение НПД.	Комисията по отчитане на проектите към факултета; от 2010 година – чрез автоматизирана система ИСОНИ .
5. диференцирано заплащане за научни изследвания.	деканското ръководство.

Създаден е и механизъм за финансово стимулиране, в който е заложен пункт за поощряване на хора и екипи, осъществили научни идеи и привлекли средства за развитието на факултета.

От 2010 година с приемане на Наредбата за изменение и допълнение на Наредба №9 за условията и реда за планиране, разпределение и разходване на средствата, отпускани целево от държавния бюджет за присъщата на висшите училища научна или художественотворческа дейност, възнаграждения могат да се изплащат и по проекти от фонд „Научни изследвания“ на Пловдивския университет.

На територията на Филологическия факултет се организират постоянно научни форуми за извънаудиторно и публично представяне на резултатите и постиженията от научните изследвания на академичния състав (Справка: [Научни форуми](#)).

Поддържа се практика за премиери на книги пред широка общественост <http://bntplovdiv.com/news/society/culture/1987-zhivko-ivanov-predstavya-novata-si-kniga.html>

На открит семинар „Факултетът изследва“ <http://slovo.uni-plovdiv.bg/?cat=137> се докладват и обсъждат иновативни идеи и продукти в сферата на хуманитаристиката, приложението на високите технологии в работата на хуманитариста и възможните бизнес пътеки за хуманитаристи.

Факултетът има участие във форум „Наука“ и срещите от тип „Науката среща бизнеса“.

Наред с традиционните форми за разпространяване на постиженията от изследователската дейност на преподавателите (публикуване в специализирани научни списания, участия в научни форуми, вътрешнокатедрени и факултетски научни семинари и колоквиуми, поддържане на страници на проекти) се използват и по-атраaktivни, като организиране на вечери или седмици на различните езици и култури, четения, преводачески конкурси, годишнини на учени, фотоконкурси, изложби, кинолектории и др. Тези форми се инициират от катедрите, както и чрез центрове към факултета, в Лингвистичния клуб и др. Всички тези мероприятия могат да бъдат открити на страниците на катедрите.

Факултетът има убедително участие и в проекта „Европейска нощ на учените“, финансиран ежегодно по Седмата рамкова програма за наука и технологично развитие на ЕС, подпрограма „Хора“:

<http://elfe.tu-sofia.bg/react/news/12.pdf>;

<http://www.cys.bg/2011/recses/>;

<http://www.cys.bg/2012/inclose/>.

Като цяло политиката на баланс между контрол и стимулиране дава резултати, които окуражават и са знак за намерена вярна посока.

2.1.4.A. СЪЗДАДЕНИ СА УСЛОВИЯ (АДМИНИСТРАТИВНИ И ОРГАНИЗАЦИОННИ) ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ В ПОДХОДЯЩА ФОРМА НА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБЩЕСТВЕН, НАУЧЕН И ПРИЛОЖЕН ИНТЕРЕС

Резултатите от научноизследователската дейност на преподавателите се представят на различни равнища и под различна форма, от които основните са:

ПУБЛИКАЦИИ

На книжен носител

1. Монографии [[Монографични трудове на преподаватели от Филологическия факултет 2008 – 2012](#)].
2. Научни трудове на Пловдивския университет. Том Филологии – езиковедска и литературоведска серия. За 2011 г. изданието излезе в рекордните 4 тома.
3. Поредица „Philologia Philippopolitensis“ – докторски дисертации и хабилитационни трудове.
4. Издания по различни изследователски проекти [[Връзка към сайта на Филологическия факултет – издания](#)].
5. Сп. „Славянски диалози“ [[Връзка сп. Славянски диалози](#)].
6. Сп. „Страница“ [[Връзка сп. Страница](#)], [[Връзка сп. Страница в медиите](#)]
7. Юбилейни сборници в чест на кръгли годишнини на изявени учени от факултета [[Връзка към сайта на Филологическия факултет – издания](#)].
8. Сборник публикации на студенти и докторанти от ежегодната Национална студентска конференция [[Сборници със студентски и докторантски публикации](#)].
9. Юбилейни научни сборници за учени от факултета и страната (проф. Клео Протохристова, проф. Иван Куцаров, проф. Диана Иванова, проф. Тодор Бояджиев, проф. Радосвет Коларов, проф. Никола Георгиев, проф. Любомир Андрейчин и др.).
10. Сборници от конференции, организирани от катедрите (например „Литературният скандал“, Катедра по теория на литературата и българска литература).
11. Специални издания за Международния славистичен конгрес (2008 – Охрид, 2013 – Минск).
12. Издания на извори – Геров препис на „История славянобългарска“.

Справка публикации на студенти докторанти ФФ 2007 – 2011 – от таблица – в приложение.

Уеб базирани публикации в електронни библиотеки

<http://belb.net/> – българска електронна лингвистична библиотека

<http://liternet.bg/> е-списание за литература, критика и хуманитаристика

<http://www.slovo.bg/litforum/> – онлайн издание на литературния вестник

<http://slav.uni-sofia.bg/lilijournal/index.php/bg> – Littera et Lingua e-journal

КОНФЕРЕНЦИИ

В България

1. Паисиеви четения: факултетът организира ежегодна международна филологическа конференция „Паисиеви четения“. През 2011 г. се проведе Юбилейни Паисиеви четения в чест на 50-годишния юбилей на университета <http://slavistica.slovo.uniplovdiv.bg/archives/2876> Докладите се публикуват в Годишника на ФФ.
2. Двустранни колоквиуми: полско-български, турско-български. Докладите се публикуват в Годишника на ФФ или в отделни сборници.
3. Кръгли маси, напр. „Проблеми на българския правопис“, 2009.
4. Работни срещи, напр. „Информационните технологии в хуманитаристиката. Създатели и потребители на електронни ресурси“, 2009.

Приложение – научни форуми на ФФ, 2008 – 2012 г. – [[Научни форуми на Филологическия факултет 2008 – 2012](#)].

В чужбина

1. Двустранните колоквиуми се провеждат и в страната на партниращите университети: българско-полски, българско-турски и др. Докладите се публикуват в чужбина.
2. Конференции, симпозиуми, работни срещи в областта на езиците, литературите и културите. Докладите се публикуват в чужбина.

Факултетът финансира участието на учените и докторантите (подкрепяни също от Студентския съвет) в международни форуми в чужбина. Някои пътуват със средства от проекти, когато това е заложено в проекта.

СЕМИНАРИ

1. Открит семинар „Факултетът изследва“ [<http://slovo.uni-plovdiv.bg/?cat=137>].
2. Интердисциплинарни семинари тип Work shop, организирани по различни изследователски проекти, напр. „Каква ни е Медея“ [<http://complit.slovo.uni-plovdiv.bg/>].
3. Пътуващ семинар, организиран от Секцията по методика на БЕЛ, който прави публични презентации по значими теми на българската литература и култура пред учители и ученици от различни градове. Участват студенти.
4. Пътуващ семинар „По стъпките на Паисий“, организиран по случай 250 години от написването на „История славянобългарска“. Участват ученици, студенти, докторанти.

(Виж [[Научни форуми на Филологическия факултет 2008 – 2012](#)]).

ФАКУЛТЕТЪТ В МЕДИИТЕ

Факултетът изпълнява стратегията „открит факултет“ по отношение на медиите [[Факултетът в медиите](#)]. Научните постижения в областта на българската идентичност, език и култура, връзките ни и отношението към Европа и света не остават затворени в текстовете. Големият обществено значим дебат за състоянието на българската книжовна норма и нуждата от промени, за (не)грамотността на българското младо поколение, започнал в Катедрата по български език на Филологическия факултет, бе отразен в стотици медии и въввлече хиляди млади хора в дебат във форумите. Свидетелства за направените послания към българското общество и доказателствата за публичния интерес към работата на факултета се съдържат в медийния образ на факултета [[Факултетът в медиите](#)].

ФАКУЛТЕТЪТ В НОЩ НА УЧЕНИТЕ

Човешкото лице на учения, забавната страна на науката, събуждането на любознание у децата и подрастващите, излизането на учените в градска среда, уменията да се зареждаме с емоции от музиката и изкуството – всичко това се демонстрира от учените чрез включването в мрежовия проект „Нощ на учените“ по Седмата рамкова програма на ЕС, подпрограма „Хора“. Документацията на проектите „Нощ на учените“ е в архива на подделение НПД.

ФАКУЛТЕТЪТ В ПУБЛИЧНИЯ ДЕБАТ ЗА ПРАВОПИСА

По проект „Проблеми на българския правопис“ през 2009 г. във факултета се проведе национална кръгла маса за обсъждане на състоянието на нормативните документи по съвременен български език, причините за нарастващата неграмотност сред младото поколение и нуждата от нови кодификационни актове, които да отчетат опита на университетската колегия и анализите, които тя прави на състоянието на езиковата култура в национален мащаб [<http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=301917>].

Издадени са два сборника с изследвания за правописа и езиковата политика, които в експертната си част могат да послужат при вземането на управленски решения за осъвременяване на образованието по български език и на най-високо национално равнище да послужат при вземането на решения в тази област.

Бележка: В този пункт от спазването на критериалната система факултетът представя издадените сборници с актуалните проблеми на българския език като стратегически по-важни, вместо „сборници научни доклади на английски език“, което е неестествено изискване за специалистите по българска филология, славянска филология, руска филология и др., чиито чуждестранни колеги четат научните им публикации в оригинал на съответните славянски езици.

Лицето на пловдивската филология у нас и пред света се представя от лингвистичната функционално-семантична школа по морфология, синтактичната школа по генеративна граматика, школата по литературознание, които са признати от филологическата колегия в България и от българистите и славистите по света. Значим факт е, че създадените във факултета нови теории се цитират от чуждестранни учени от славянски и западни университети и научни институти. Общо откритите цитирания за периода са 152. Създадените трудове се препоръчват на студентите от други български университети, което е знак на придържане към взаимен трансфер на хуманитарни знания <http://www.slav.uni-sofia.bg/index.php/subjects/bph/bph-courses/123-syntax-cont> [Трансфер на хуманитарни знания].

2.1.4.1.A. ОГЛАСЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ; ПУБЛИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ

Публикационната дейност, участието в научни форуми, работата по проекти се свързват по правило с огласяване на резултати от изследователския процес.

През периода 2008 – 2012 г. преподаватели, студенти и докторанти от факултета са взели участие в общо 868 научни форума, от които 355 международни и 513 национални.

Обобщена справка за участие на преподаватели от Филологическия факултет в национални (Н) и международни (М) научни форуми за периода 2008 – 2012 година

Година	Общ брой преподаватели	Участници в научни форуми					
		Брой			Относителен дял (%)		
		Н	М	Общо	Н	М	Общо
2008	112	68	63	131	52%	48%	117%
2009	118	76	40	116	66%	34%	98%
2010	119	98	45	143	69%	31%	120%
2011	120	151	108	259	58%	42%	216%
2012	118	120	99	219	55%	45%	186%
Средно за периода	117	103	71	174	59%	41%	148%
Общо за периода		513	355	868			

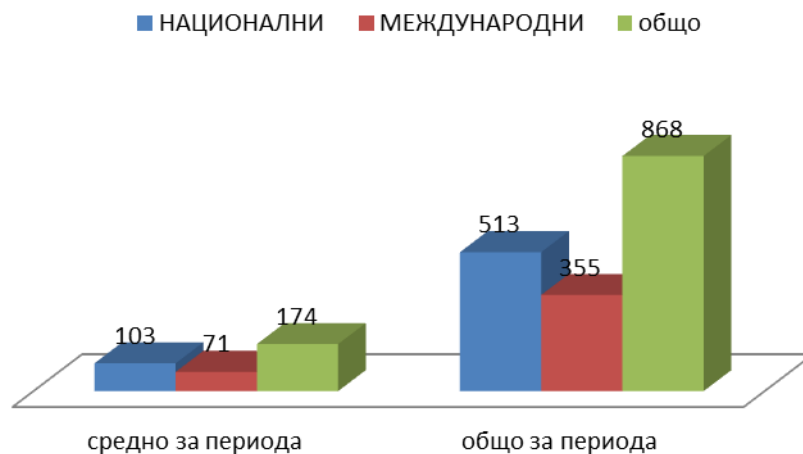
Участници в научни форуми

Относителен дял участия в научни форуми

Участия в научни форуми

Разраства се броят на творческите командировки и специализации на преподаватели от факултета в сравнение с предходния акредитационен период (171 на брой).

2.2.A. В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ (СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ) СЕ ОРГАНИЗИРА, ПОДДЪРЖА И РАЗВИВА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ НА СТУДЕНТИ И ДОКТОРАНТИ

Факултетът предоставя възможност и насърчава участието на студенти и докторанти в научноизследователската работа на академичния състав чрез включването им в работните колективи на научни проекти, разработване на курсови проекти и дипломни работи, съавторство в научни публикации, участие в научни форуми. Така се поддържа и връзката между научната и учебната работа. През отчетния период се наблюдава известен ръст в броя на обучаваните докторанти, като от 24 (за 2002 – 2007 г.) се увеличи на 36. По отношение на приема и обучението в ОНС „Доктор“ факултетът би могъл да потърси пътища за привличане на повече кандидат-докторанти и да организира обучение в докторантско училище, което да представя Пловдивската школа на пазара на интелектуалния труд.

2.2.1.A. ОСИГУРЯВА СЕ ВКЛЮЧВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ И ДОКТОРАНТИТЕ В ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРОЕКТИ

В духа на регламентираното в Правилника на ПУ участие на студенти и докторанти в научноизследователската работа Филологическият факултет поддържа различни практики на насърчаване и включване.

В Правилника за устройството и дейността на Пловдивския университет в чл. 106, ал. 5, е регламентирано, че научноизследователската дейност на студентите е неразделна част от научноизследователската дейност на университета. Тази дейност е заложена в учебните планове, по които се обучават студенти от ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“ и ОНС „доктор“. В индивидуалните планове за дейността на преподавателите от Филологическия факултет в началото на всяка академична година също се планира ръководство на научноизследователска работа със студенти и докторанти. Студентите и докторантите са част от работните екипи, които работят по национални и международни научноизследователски и образователни проекти. Задължително условие за финансиране на проекти от университетския фонд „Научни изследвания“ е изискването за включване на студенти и докторанти в екипите по тяхното изпълнение. При разпределяне на субсидията за научни изследвания в Пловдивския университет се организира редовно конкурсна сесия за млади учени.

2.2.1.1.A. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ВКЛЮЧВАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ И ДОКТОРАНТИТЕ В ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ

Във Филологическия факултет са изградени форми за включване на студенти и докторанти в научноизследователската дейност на факултета. По-важните от тях са:

1. Планиране на научно ръководство в индивидуалния план: ръководство на дипломанти, докторанти, студентски научноизследователски групи, изследователски групи за теренна работа.
2. Включване на студенти и докторанти в изследователски екипи по проекти на университетско, национално и международно равнище.
3. Участие на студенти в практико-приложни дейности: научни експедиции.

[[Студентска научна експедиция по история на българския език, 2009 г.](#)], [[Студентска научна експедиция по диалектология, 2010 и 2011](#)]; практики по дигитализация в НБ „Иван Вазов“ [[Пакет мнения на потребители – Народна библиотека „Иван Вазов“](#)]; дигитализация на теренни записи в лабораторни условия; практики в реална работна издателска среда: [[ПРОЕКТ: „Студенти по пътя на книгата – практически курс по книгоиздаване“](#)]

4. Докладване на резултатите от изследователската работа на студентите и докторантите на научни форуми. Студентите от Филологическия факултет организират ежегодно Национална

научна конференция за студенти и докторанти. Изнесените доклади се рецензират и се публикуват в отделен сборник. На изявените млади изследователи се осигуряват средства да пътуват за участие в подобни форуми в България и чужбина.

5. Във факултета работи Студентски лингвистичен клуб „Борис Симеонов“. Лингвистичният клуб е студентско-докторантска формация, която осъществява изследователска дейност под научното ръководство на хабилитиран преподавател. Членовете са сред организаторите на студентската конференция [<http://lingvclub.slovo.uni-plovdiv.bg/?cat=70>]. Проведени са 13 научни конференции за студенти и докторанти. Провежда се вътрешна студентска олимпиада по морфология на съвременния български език и се присъжда титла „Морфолог на годината“.

Общият брой студентски и докторантски публикации в страната и чужбина за периода е 220 бр.

Към регламентирани стъпки за приобщаване на студентите към изследователската работа могат да се добавят още:

- 1) разработване на курсови проекти и реферати като част от самостоятелната работа на студентите;
- 2) преддипломен семинар и семинар „Стратегия на научните изследвания“ на студентите от магистърските програми;
- 3) дипломиране чрез подготовка и защита на дипломна работа от бакалаври и магистри¹;
- 4) участия на студенти в образователни проекти – студентска мобилност с университети в чужбина.

Редът за включване на студентите в изброените форми е регламентиран в учебната документация, решенията на Факултетния съвет, както и в нормативните документи за извършване на научноизследователска и проектна дейност на университета.

От 2007 година Пловдивският университет участва в проекта „Студентски стипендии и награди“, финансиран от оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, една от целите на който е подпомагане на студентите и стимулиране на участието им в научноизследователската работа.

2.2.1.2.A. РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ НА СТУДЕНТИ И ДОКТОРАНТИ

Студентите и докторантите публикуват докладите, изнесени на ежегодната Научна конференция за студенти и докторанти, в сборник, който се издава всяка година. На самата конференция докладите се представят пред национално научно жури, в чийто състав по традиция влизат преподаватели от СУ, ВТУ, ШУ и ЮЗУ.

Отвъд думите: превращенията на смисъла. Сборник с доклади от Националните конференции за студенти и докторанти, Пловдив, 2004 и 2005 година. Издателство ИМН, Пловдив, 2006.

Словото: образи и отражения. Сборник с доклади от Националните конференции за студенти и докторанти, Пловдив, 2006 и 2007 година. Издателство „Контекст“, Пловдив, 2008, ISBN 978-954-8238-04-5.

Текстове и прочити. Сборник с доклади от юбилейната Десета национална конференция за студенти и докторанти, Пловдив, 2008 година. Издателство „Контекст“, Пловдив, 2009, ISBN 978-954-8238-09-0.

Планетата Слово. Сборник с доклади от Единадесетата национална конференция на студенти и докторанти, Пловдив, 2009 година. Издателство „Контекст“, Пловдив, 2010, ISBN 978-954-8238-18-2.

¹ Специален ред, приет за бакалаври, които по учебен план не разработват дипломни работи. ФС взе решение по предложение на преподавателя изявен студент от бакалавърска степен да получи разрешение за разработка на дипломна работа (ФС, [Протокол №127 от 13.IV.2009 г.](#)).

Думи срещу догми. Сборник с доклади от Дванадесетата национална конференция за студенти, докторанти и средношколци, Пловдив, 2010 година. Издателство „Контекст“, Пловдив, 2011, ISBN 978-954-8238-29-8.

Количествените и качествените резултати от изследователската и публикационната дейност на студенти и докторанти се съдържат в следните приложения:

- 79 студенти и докторанти, участници в национални и международни проекти [[Студенти и докторанти, участници в национални и международни изследователски проекти на ВУ през последните 5 години \(2008 – 2012\)](#)]
- 193 студенти и докторанти, участници в научни форуми [[Студенти и докторанти, участници в научни форуми \(конференции, симпозиуми и др.\) през последните 5 години \(2008 – 2012\)](#)]
- 220 публикации на студенти и докторанти [[Публикации на студенти и докторанти през последните 5 години \(2008 – 2012\)](#)]

Приблизителният относителен дял на студенти и докторанти, участници в национални и международни проекти, спрямо общия брой обучавани е 10%.

Приблизителният относителен дял на студенти и докторанти, участници в научни форуми, спрямо общия брой обучавани е 10%.

Приблизителният относителен дял на публикациите на студенти и докторанти спрямо общия брой обучавани в направление е 10%.

Свидетелство за добри резултати в процеса на разгръщане на творческия потенциал на студентите е фактът, че присъжданата ежегодно от МОМН титла „Студент на годината“ в направление „Филология“ е присъдена три последователни години (2009, 2010, 2011 г.) на студенти от Филологическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“.

2.3.A. ВИСОКО КАЧЕСТВО НА ПУБЛИКАЦИИТЕ НА СТУДЕНТИТЕ, ДОКТОРАНТИТЕ И ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ

Обективни измерители за актуалността и значимостта на провежданите във Филологическия факултет научни изследвания са големият брой монографични трудове – 35, големият брой научни публикации в престижни чуждестранни издания – 278 броя, 22% от всички публикации, и нарасналият брой цитирания от чужди автори – общо 152 за периода. Относителният брой на статиите в реферирани издания с импакт фактор, видими в DATABASE ERIH (European Reference Index for the Humanities), е малък и може да се изисква повече по отношение на публикационната активност в тази посока: от общо 348 статии в списания (издания с ISSN) през периода 34 (10%) са в списания с импакт фактор от DATABASE ERIH.

Качествата на някои създадени във факултета научни и научно-приложни продукти са получили академично признание и са отличени с награди на университетско, национално и международно равнище [[Награди, присъдени на преподаватели от Филологическия факултет](#)].

2.3.1.A. СЛЕДВАТ СЕ СВЕТОВНИТЕ СТАНДАРТИ НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Обсъждат се критерии за оценка на научноизследователската работа – [формуляр за наука](#), [критерии за диференцирано заплащане \(научни изследвания\)](#), критерии за международна независима оценка на образователно-научния профил ([пакет информации](#)), [Пражка точкова система](#) (Система за отчитане на научни активности в детайли).

Насоките съставляват рамка за извършване на самооценка за последваща институционална оценка на научния капацитет на университетите. Рамката предлага конкретен подход за вътрешен и външен преглед (peer review) при отчитане на спецификата на обучението и на на-

учната дейност на университета, в т.ч. кратко историческо развитие, цели и задачи на обучението, структура, тематика на научната дейност, материална база, перспективи.

Академичният състав на Филологическия факултет се стреми да поддържа конкурентно на световните стандарти равнище на научните изследвания в приоритетни научни области, гаранция за което е публикуване на резултатите в авторитетни списания, докладване на национални и международни научни форуми, активна проектна дейност с национално и европейско финансиране.

Факултетът се стреми към целенасочено интегриране в европейското научно пространство и доближаване до **световните стандарти** за **научна** дейност чрез осигуряване на българско съдържание и българско експертно присъствие в:

- EUROPEANA [http://www.pygmalionfoundation.org/europeana_bg.php]. Европеана е дигиталната библиотека на Европа, призвана да представи цялата европейска култура чрез сайта www.europeana.eu и да осигури достъп на потребителите на интернет до цифровизирана версия на книги, карти, снимки, картини, вестници, филми и музикални клипове, предоставени от институции от цяла Европа.
- CLARIN – КЛАРИН [<http://www.clarin.eu/external/>]. Е-инфраструктура за интегриране и развитие на електронните езикови ресурси, с бази данни и бази знания за българския език, технологични софтуерни модули и компютърни мрежи, която има задачата да съхранява българското езиково културно наследство и да предоставя широк достъп до езикови ресурси и технологии на всички потенциални потребители от индустрията и изследователските среди до сферата на образованието.
- META NET – [http://www.meta-net.eu/mission-bg?set_language=bg]. META-NET е многоезиковата европейска технологична асоциация (META), която обединява изследователи, създатели на комерсиални продукти, частни и корпоративни потребители на езикови ресурси и технологии и всички други участници в информационното общество. META ще създаде условия за използване на езиковите ресурси и технологии при изграждането на нова визия за Европа, обединена от единен дигитален пазар и със споделено информационно пространство.

2.3.1.1.A. КАЧЕСТВЕНИ ПУБЛИКАЦИИ

Качеството на публикациите във Филологическия факултет се гарантира от няколко практики:

- Публикуваните се дисертации и хабилитационни трудове са обсъдени в катедрите и публично защитени пред Научен съвет – до 2011 г., или пред научно жури – според новия ЗРАСРБ.
- Въведена е практика на вътрешно и външно рецензиране на монографиите.
- Статиите в Научните трудове и научните сборници се коригират, редактират и рецензират двукратно преди публикуване. Рецензират се от 2011 г.
- В катедрите се водят архиви и списъци на защитените дипломни работи.

Качествата на някои създадени във факултета научни и научно-приложни продукти са отличени на университетско, национално и международно равнище с награди [[Награди, присъдени на преподаватели от Филологическия факултет, 2008 – 2012](#)].

От 2008 г. факултетът е колективен носител на Европейски езиков знак за качество на Европейската комисия за иновативни практики в областта на чуждоезиковото обучение (български език като чужд) [[Европейски езиков знак за качество](#)].

2.3.1.2.A. СЪБЛЮДАВАНЕ НА АВТОРСКОТО ПРАВО

Във Филологическия факултет се спазват националното и европейското законодателство за защита на интелектуалната собственост на резултатите от научноизследователската дейност.

При оформяне на резултатите от научните изследвания стриктно се спазва научната етика – като съавтори се включват всички участници в изследването, коректно се цитират източниците на информация, резултати от изследвания на колеги и др. Всички издания, които Университетското издателство „Паисий Хилендарски“ публикува (монографии, сборници, учебници и учебни помагала, годишници и др.), са защитени с международна сигнатура ISBN.

Зачитат се авторските права на чуждите продукти.

Във факултета се използват закупени официално от университета, факултета и по проекти лицензирани софтуерни продукти и образователен софтуер за свободно ползване.

3. УПРАВЛЕНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС

Филологическият факултет има утвърдени документи, отнасящи се до цялостното структуриране и протичане на образователния процес: мисия, политика, структура, ред на функциониране, контрол [[Програма 2007 – 2011](#)], [[Програма за развитие 2011 – 2015](#)].

При организиране и управление на образователния процес факултетът спазва последователно законите на Република България, нормативната уредба на висшето образование и вътрешните правилници на Пловдивския университет. Факултетът има утвърдени академични традиции в организацията и управлението на образователния процес, които се обновяват и актуализират в съответствие със законовите промени, динамиката на развитие на специалностите и преподавателския състав и специфичните особености на обучението по специалностите в **ПН 2.1. Филология**.

Политиката на ръководството на факултета в сферата на образователния процес е ориентирана към осигуряване, поддържане и повишаване на качеството на обучението и образователния продукт, които рефлектират върху конкурентоспособността на подготвяните специалисти с оглед на тяхната реализация на пазара на труда.

Органите за управление на факултета са Общото събрание, Факултетният съвет и деканът. Текущата административна работа се ръководи от декана и заместник-деканите по учебната и по научната дейност, които заедно с ръководителите на катедри формират Деканския съвет – консултативен орган на декана.

С координиращи и организационни функции е научният секретар по учебната работа и учебната документация, който отговаря за планирането на заетостта, изготвянето на разписанието и съответствието му с учебните планове и нормативните изисквания.

Тези органи извършват ежедневна работа по решаване на конкретни въпроси на обучението, следят за изпълнение на решенията на Факултетния съвет и цялостното протичане на образователния процес.

Създадена е Комисия по качеството, която в своята работа се ръководи от Системата за осигуряване, поддържане и развитие на обучението и образователния продукт, и Комисия по атестиране на преподавателския състав, която работи в съответствие с Правилника за атестиране на академичния състав.

Основни фигури и звена с контролни функции

Органограмата онаглеждава основните фигури и звена в контрола над качеството на учебния процес и отразява академичната йерархия на вземане на решения.

В Пловдивския университет е създаден „[Отдел за развитие на академичния състав и докторанти](#)“, който отговаря за организацията, координирането и контрола по процедурите за придобиване на научни степени и заемането на академични длъжности при спазването на законовите разпоредби и нормативните документи. Филологическият факултет е разработил необходимите вътрешни правила и специфични изисквания, осигуряващи повишаването на професионалната квалификация и подпомагащи академичната кариера на преподавателския състав. ([Специфични изисквания](#), [Вътрешни правила за провеждане на конкурсни изпити за докторанти](#), Правила за провеждане на конкурс по специалността за докторанти и главни асистенти).

3.1. ИМА ИЗГРАДЕНА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС И СВЪРЗАНАТА С НЕГО ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Като факултет с практически 40-годишна история организацията за управление на качеството е изградена върху традициите на добри практики и нормативните изисквания на съвременността. Масовизацията на висшето образование и увеличаването на приема във факултета поставиха нови предизвикателства пред качеството на обучение. Определени трудности бяха акумулирани и с възможността бъдещите студенти да се приемат с държавните зрелостни изпити.

Срещу спадащото входно равнище факултетът се опитва да противодейства с адаптирани учебни планове, особено в първи курс – с въвеждането на изравнителни и хомогенизиращи модули на обучение, което да намали големите разлики между приетите с висок и попълнилият местата с нисък бал студенти.

Официалният сайт на факултета [[Официален сайт на Филологическия факултет](#)] съдържа или прави отправки към всички актуални институционални документи, както и отразява динамиката на нормативната база на национално и университетско равнище с оглед на проблема за качеството.

Състояние на факултета: анализ на качеството и управление на образователната дейност

Макрорамката на висшето образование се характеризира с ясни симптоми на криза, хаотични законодателни промени, липса на ясна стратегия в перспектива. Налице е смяна и преформулиране на основните критерии за финансиране – от пазарния механизъм на брой студенти към смесения инструмент: част за брой студент, част за наука и част за рейтинг. Последните два критерия бяха въведени бързо и неочаквано и постепенно увеличават дела си спрямо първия.

Подготвен е нов ЗВО, който в продължение на няколко години има неясна съдба и още по-неясно бъдеще.

Въведен бе нов ЗРАС, който предизвика организационни сътресения и сериозно снижаване на критериите.

Отговорът на факултета при този тип кризисно съществуване е:

- A. развитие на специалности, разширяване на научната активност, управление на резерви за съкращаване;
- B. развитие на постдипломното обучение: обучаване на учители в клас квалификационни курсове, модули за обучение през целия живот, специализации и преквалификации в програми за развитие на човешките ресурси (финансирани от национални и европейски структурни фондове)¹;

¹ Пример за това е разгърнатата учебителна програма на факултета за периода декември 2012 – март 2013 година.

С. научната активност с повече и по-високо финансирани проекти, които рязко повишиха научното финансиране.

За осигуряване на качество и стабилност факултетът разгръща вътрешните си резерви: работи с оптимален (дори намален с тенденция към минимален щатен състав), разширява мрежата на хоноруваните преподаватели, оптимизира учебния процес и структурирането на групи, курсове и потоци.

По такъв начин е постигнато стабилизиране на един сложно организиран учебен процес (много специалности, обучение в чуждоезиковите профили на подгрупи, въвеждането на нови чужди езици почти всяка нова учебна година от 2009-а до днес).

Управлението на факултета дава видими резултати и във финансовото състояние: за 2010 г. – реализиране на печалба от 210 000 лв. и допълнителни ресурси в размер на 60 000 лева; 2011 г. – колебание и реализиране на загуба от 111 000 лева; 2012 г. – реализация на 310 000 лв. печалба и 180 000 лв. допълнителни ресурси в рамките на факултетен бюджет само за образователна дейност от 2,3 – 2,6 млн. лева.

Годишите 2012-а и 2013-а бележат **решителен обрат** в проектната дейност. Факултетът е партньор в университетски проект за дистанционно обучение с индикативен дял от 185 000 лв. (общо проект за 767 959,85 лв.), партньор в университетски проект „Студентски практики“ с индикативен дял 550 000,00 лв. и координатор на проект за актуализация на учебните планове във връзка с бизнес средата за 249 923,67 лв. В продължение на три години са осигурени около 1 млн. лева финансиране по европейски проекти чрез участие в университетски и самостоятелни факултетски проекти.

С два целеви проекта на обща стойност 105 972 лева беше създадена инфраструктура, която е задоволителна, с други средства беше попълвана библиотеката и специализираните библиотеки.

В следващите три години факултетът е готов да посреща нови предизвикателства, защото:

- ⊙ преподавателският състав е стабилен и в развитие;
- ⊙ катедрите са организационно силни и с очертани цели (проблематична е секцията по германистика, преподаването в новите специалности);
- ⊙ организацията е на сравнителна висота и непрекъснато се обновява и усъвършенства;
- ⊙ големият брой студенти позволява да се прилагат относително строги изисквания по качеството на обучение;
- ⊙ все по-системно се извършва срещата на студента с пазара на труда, повече представители на реалната икономика се въвличат в изготвянето на учебни планове и в преподаването по практически дисциплини.

Ръководството на факултета формулира няколко основни индикатора, които да ни ориентират в постигането на по-високо качество:

- ⊙ възискателност и привлекателност на специалностите като структура и начин на преподаване (авторитет, репутация);
- ⊙ енергични и ефикасни кандидатстудентски кампании (анализ на процеси и тенденции, адекватни реакции, нови и ефикасни мерки, активна и авторитетна промоция (2013 г. е кампания с широк обхват: обучителни семинари, информационни срещи; посещения и интерактивна връзка с потенциалните ни кандидати)²;
- ⊙ разширяване на диференцираното заплащане като резултат от учебните, научните и академично-организационните приноси;
- ⊙ оптималност на човешките ресурси (академичен и административен състав).

² Вж. [програмата на инициативите](#).

Факултетската стратегия има за цел успешното изпълнение на задачите от първия етап на план-програмата за реализация на **Стратегията за развитие на ПУ „Паисий Хилендарски“** в направления, свързани с повишаване на качеството на обучение и интензификация на научно-изследователската работа.

Авторитетна и дисциплинираща роля в осигуряване на качеството играе Комисията по качеството, която все повече се превръща в действен и работещ орган с ключова роля в академичния живот.

Хронология на факултетските управляващи органи по качеството:

- ⊙ Комисия по качеството (приета с Протокол ФС №115 от 8.I.2007 г.)
- ⊙ Комисия по качеството (приета с Протокол ФС №121 от 11.II.2008 г.)
- ⊙ Комисия по качеството (приета с Протокол ФС №144 от 28.XI.2011 г.)

Комисията не само проверява и оценява качествените параметри, но помага за въвеждането на критерии, правила и регламенти, които регулират различни страни от учебния процес и отношенията между преподаватели и студенти. Комисията сътрудничи с Българската камара за образование, наука и култура за разработване на стандарти, процедури и други документи, които подпомагат организацията и управлението на качеството във висшето образование (виж [плана на БКОНК за изработване на стандарти](#)).

По доклад на комисията с решение на ФС ([Решение на ФС](#), Протокол №148/ 2.IV.2012 г.) и във връзка с институционалната акредитация и повишаване на качеството на академичната организация са приети следните документи:

- ⊙ Проект за катедри, отговарящи за специалности (организация на академичните съветници);
- ⊙ Факултетни специфични изисквания по ЗРАС;
- ⊙ Стандарт за магистърски програми;
- ⊙ Правила за докторантско обучение;
- ⊙ Доклад самооценка – обобщени материали – Филологически факултет;
- ⊙ Длъжностни характеристики.

В периода 2008 – 2012 г. е създадена солидна база от регламентации на учебната, научната и академичната работа във факултета.

Качеството на образователния продукт се контролира от ръководителите на катедри, зам.-декана по учебната дейност и декана. Факултетската комисия по качеството осъществява независимо наблюдение и оценка на учебния процес, събира информация за мнението на студенти чрез анкети и предоставя информацията на Факултетен съвет заедно с препоръки за подобряване на учебния процес. Тя се ръководи от заместник-декан и включва представители на всяка катедра и студент. Членовете на комисията се избират от Факултетния съвет.

В интернет страницата на [Филологическия факултет](#) е организирана рубрика на Комисията по качеството, в която са отразени съставът на комисията, типовете анкети и анкетни формуляри, информация за начина на анкетиране и доклади от обобщени резултати, приети от Факултетния съвет. Направена е стъпка към електронно анкетиране на студентите.

Анкета за студенти (онлайн)

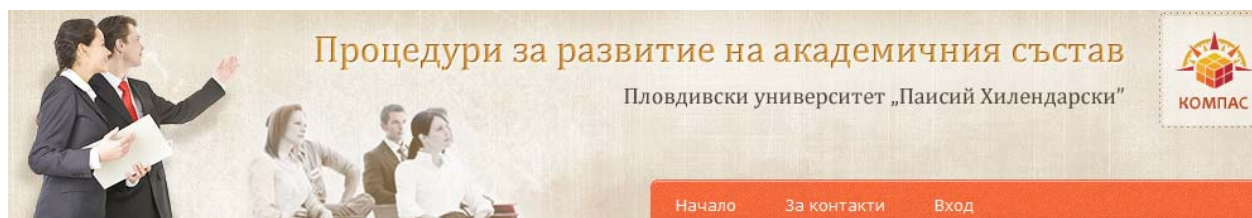
Деканатът на факултета провежда настоящата анкета

1. с цел да се ориентира в приоритетите
2. и в същността на наболелите за решаване проблеми.
3. Благодарим предварително на колегите,
4. които споделят своите виждания по изложените теми.

Организацията, координирането и контролът на дейностите, свързани с развитието на академичния състав и обучението на докторанти, се осъществява от отдел „Развитие на академичния състав и докторантури“ в университета.

Осигурена е публичност на всички конкурси и процедури и на резултатите от тях – в отдел „Развитие на академичния състав и докторантури“ към Пловдивския университет се поддържа база данни, свободният достъп до която е осигурен чрез неговия специализиран сайт (връзка към [университетския сайт за развитие на академичния състав](#)).

3.1.1. РАЗРАБОТЕНИ, ПРИЕТИ И ОГЛАСЕНИ СА ПРАВИЛА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ

Въпреки съществения напредък в областта на регламентацията на качеството остават важни проблеми пред постигането на общофакултетни и общоуниверситетски стандарти, които да синхронизират различните практики в многообразието на професионални направления, застъпени в Пловдивския университет, а понякога и в рамките на един факултет.

Разработени са правила за управление на качеството на образователния процес в професионалното направление, които са регламентирани в следните документи:

- Правилник за устройството и дейността на Пловдивския университет;
- Правила за работа на отдел Учебния отдел;
- Справочник за кандидат-студенти в Пловдивския университет;
- Справочник за магистърски програми на университета;
- Правилник за развитие на академичния състав на университета;
- Система за осигуряване, поддържане и развитие на обучението и образователния продукт;
- Решения на Академичния съвет, свързани с организацията на учебния процес;
- Решения на Факултетния съвет за качеството и организацията на учебен процес.

Във факултета допълнително са разработени правила, които произтичат от спецификата на процеса на обучение на студентите в професионалното направление. Такива са например:

- правилата за допускане, разработване и защита на дипломна работа;
- правила за провеждане на държавни изпити;
- правила за кандидатстване в съответните магистърски програми от професионалното направление;
- правила за провеждане на конкурсни изпити за докторанти във факултета.

Филологическият факултет публикува всяка година наръчник (на хартиен носител и на страницата в интернет) с актуализирани учебни планове. Първата част на този наръчник съдържа приетите правила за учебния процес, актуалните решения на АС в тази посока, правила за преминаване в по-горен курс, за заверка на семестър и под. Правилата са приети на ФС и отразяват общи за университета и специфични за факултета практики [[Академични правила на факултета и учебни планове 2011 – 2012](#)].

Студентите могат да се информират за изпити и разписание на занятия, по академични и административни въпроси, свързани с учебния процес, от [страницата на инспекторите от „Учебен отдел“](#), обслужващи факултета.

Създадена е възможност за бърза реакция при неявяване на преподавател в назначените от разписанието часове – [Сигнал за непроведени занятия](#).

Преподавателите могат да променят определените по разписание занятия само следвайки определен ред, въведен на страницата – [Заявление за промяна на часове](#). (Преместването може да се осъществи след потвърждение по мейл от декана или зам.-декан.) Улеснен е дос-

търсят до преподаватели (приемно време на преподаватели от факултета ([онлайн](#)) и връзката към академични съветници по катедри и специалности ([академични съветници](#)).

За по-добра организираност на учебния процес и адаптацията на студентите към академичната регламентация беше въведена институцията на академичните съветници. Функциите им са да ориентират студентите в академичния живот, учебния процес и спецификата на специалностите и дисциплините, които се изучават; в системата на провеждане на семинари и упражнения; в изискванията за допускане до изпит; в правилата за провеждане на изпити и присъждането на кредити.

Особено важна е ролята на академичните съветници за студенти, които се обучават по индивидуален план, и за студенти в неравностойно положение, за които се полагат специални грижи за адаптиране на учебния процес към възможностите им за учене и изследвания.

3.1.1.1. ДЕЙСТВАЩА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО, СЪОБРАЗЕНА С ОСОБЕНОСТИТЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ

Филологическият факултет следва изградената университетска Система за наблюдение, оценяване, поддържане и усъвършенстване на качеството на обучение, чието функциониране е регламентирано чрез редица документи, публикувани на официалния сайт на университета. Тази система **обхваща целия период на обучение**: от приема на студенти до тяхната професионална реализация.

Ръководителите на катедри, Комисията по качеството, академичните съветници, деканското ръководство участват оперативно в поддържане на Системата, като следят за:

- ⊙ **образователната дейност** (съответствието на структурата и съдържанието на учебните планове и учебните програми, на квалификационните характеристики на специалностите; обновяването на учебната документация; методите на преподаване и методите на оценка на постиженията на студентите; подготовката и квалификацията на преподавателите; адаптацията на студентите и докторантите);
- ⊙ **управлението** (организацията и управлението на учебния процес, поддържането на материалната среда и информационната база на обучението и научноизследователската дейност);
- ⊙ **изследователската дейност** (научноизследователската и консултантската дейност на преподавателите и участието на докторантите и студентите в разработването и осъществяването на изследователски и приложни проекти);
- ⊙ **резултатите** (придобитите знания, професионални умения и компетенции; професионална реализация на завършилите специалности във факултета).

За подпомагане работата на комисиите на университетско равнище са разработени три анкетни карти, които обхващат цялостното наблюдение на учебния процес:

- ⊙ **Анкета №1** – проучва студентското мнение за всяка изучавана през академичната година дисциплина. Чрез въпросите се проучва мнението на студентите за начина на провеждане на учебния процес, методите и качеството на преподаване, нивото, актуалността и полезността на придобитите знания по съответната дисциплина, оценка за практическите занятия и толерантността на преподавателите на лекции и упражнения, обективност при оценяване.
- ⊙ **Анкета №2** – проучва мнението на студентите от всеки курс и специалност за учебния процес през изминалата академична година. Тя включва въпроси относно организацията и спазването на графика на учебните занятия, посещаемост на лекции и причини за отсъствия на студентите, ниво на преподаване, професионализъм и педагогически умения на преподавателите, материална база за обучение, актуалност и полезност на придобитите знания, качество на административното обслужване и информация за евентуална корупция.
- ⊙ **Анкета №3** – предназначена да проучи цялостното мнение на завършващите абсолвенти по отношение на качеството на полученото от тях образование в ФФ, уменията, които са придобили, преценка за шансовете им за реализация, относителен дял на работещите по специалността или желаещите да я практикуват, планове за продължаване на образованието им и др.

Във всяка от анкетните карти се съдържат отворени въпроси за студентските мнения, препоръки или критики към организацията, нивото на преподаване или към конкретни преподаватели.

Факултетът разполага с действаща **СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО** (осигуряване, поддържане и развиване на качеството на обучение).

ЦЕЛТА на системата е осигуряване на:

- ⊙ съответствие между обявената мисия и образователните цели на университета и реалното им постигане;
- ⊙ баланс между академичното качество и пазарните изисквания;
- ⊙ вътрешна самооценка на състоянието и тенденциите в качеството на образованието;
- ⊙ външна оценка на качеството на образователния продукт.

ЗАДАЧИТЕ на системата се изразяват в:

- ⊙ подобряване на качеството на обучението (в съответствие със законовите разпоредби и изискванията на потребителите – студенти, работодатели);
- ⊙ осигуряване на прозрачност на дейността (ясни и прозрачни правила и процедури);
- ⊙ създаване и обработване на база данни (обективна информация за ефективността на учебния процес и за качеството на обучението);
- ⊙ разработване и обновяване на собствена документация по управление на качеството;
- ⊙ редовно извършване на самооценка и външна оценка на образователния процес.

Изпълнителни органи във факултетната система за управление на качеството са:

- ⊙ Атестационна комисия – факултетна;
- ⊙ Факултетна комисия по качеството (за оценка, поддържане и усъвършенстване качеството на обучение);
- ⊙ Акредитационна комисия – изготвя вътрешни и възлага външни оценки на учебната дейност и преподавателския състав.

Управлението на качеството се осъществява чрез:

- ⊙ Периодично атестиране на преподавателите;
- ⊙ Задаване на стандарти в професионалната дейност;
- ⊙ Периодично самооценяване на бакалавърските и магистърските програми и външно оценяване с отзиви на колеги от други ВУ и мнения на работодатели;
- ⊙ Периодично обсъждане и анализ на резултатите от работата на катедрите във Факултетния съвет;
- ⊙ Анкетиране.

Разработената на факултетно ниво „Система за осигуряване, поддържане и развитие на качеството на обучението и образователния процес“ има задачата да гарантира постоянно подобряване на качеството на обучение и обективна оценка във всички форми на обучение във факултета съобразно с особеностите на специалностите.

Обвързването на резултатите от изпълнението на индивидуалния план, от научната дейност и участието в академичния живот, както и тези от атестирането на преподавателите, с работната заплата практически се осъществява чрез системата за развитие на академичния състав и диференцирано трудово възнаграждение (виж [статут](#)).

Факултетът има разработени [критерии за допълнително възнаграждение](#). Критериите са разработени и одобрени от Деканския съвет. Те се отнасят както до академичния, така и до административния състав.

Критериите засягат три групи активности: научни изследвания; кандидатстудентски прием; академично-организационна работа. Основен принцип е да се стимулират дейности, които не са в обсега на длъжностната характеристика на преподавателя или служителя.

Важна част от документацията е създадена от **Комисията по атестиране**. В съответствие с изискванията отдел „Човешки ресурси“ подготвя списъци по факултети на подлежащите на

атестиране през следващата учебна година. Въз основа на тази информация се изготвя график за атестиране на академичния състав през съответната учебна година. Процедурата за атестиране – комисии, критерии и показатели, е регламентирана с правилата за атестиране, утвърдени от Академичния съвет. Атестирането се извършва от комисия, избрана от Факултетния съвет по предложение на декана и утвърдена от ректора, с мандат от две години.

Като резултат от дейността на посочените комисии деканът представя [Годишен отчет пред Общото събрание](#); [Доклад за качеството](#) и [Доклад за атестиране](#).

Решенията на Факултетния съвет, свързани с качеството на обучението, се публикуват на специализирания сайт на факултета – [Качество](#).

Решенията, свързани с атестирането, се публикуват на адрес – [Атестиране](#).

През периода 2008 – 2012 са осъществени следакредитационни процедури, както е описано в увода на доклада.

- ⊙ 2010 г. – САНК в рамките на институционална проверка;
- ⊙ 2010 г. – научна акредитация (независим външен одитор);
- ⊙ 2011 г. – САНК за разширяване на капацитет;
- ⊙ 2012 г. – САНК за изпълнение на препоръки.

В проведените досега от MOMH две национални рейтингови проучвания на ВУ в България Филологическият факултет на Пловдивския университет заема 3-то място в направление „Филологически науки“ (<http://rsvu.mon.bg/RSVU/?locale=bg>). В рамките на една точка разлика той е в групата на ВТУ, ЮЗУ и ШУ.

Информация за качеството и организацията на учебния процес е достъпна в следната уеб публикационна мрежа:

- ⊙ [Акредитационни оценки](#)
- ⊙ [Акредитационни препоръки](#)
- ⊙ [Анкета за студенти \(онлайн\)](#)
- ⊙ [Анкета с преподаватели \(формат\)](#)
- ⊙ [Качество](#)
- ⊙ [Качество на преподаване \(доклади на декана\)](#)
- ⊙ [Комисия по качеството](#)
- ⊙ [Процедури за качество](#)
- ⊙ [Решения на НАОА](#)
- ⊙ [Семинари по качеството](#)
- ⊙ [Учебен процес – качество, правила, процедури](#)
- ⊙ [Финансов контрол на качеството](#)

Анализирано е периодично състоянието на различни равнища и са обосновани предложения във вид на различни политики за неговото усъвършенстване и развитие.

Анализирани са предложенията на катедрите за подобряване на качеството на учебния процес. Решенията за актуализиране и оптимизиране на учебната и оперативната дейност на факултета са взети от Факултетния съвет [[Решения на Факултетния съвет на ФФ 2007 – 2012](#)].

Отчетено е цялостно състоянието на обучението в направление 2.1. Филология в ДОКЛАД САМООЦЕНКА за изменение на капацитета за обучение на студенти в професионално направление 2.1 Филология (*съгласно с чл. 83, ал. 6, от Закона за висшето образование и критериите на Националната агенция за оценяване и акредитация от 03.01.2008 г.*), Пловдив, 2011.

През 2011 г. е изменен капацитетът в резултат на обстойна самооценка – променена динамика и структура на приема, израстване на академичния състав и подобряване на материалната база [[Доклад за промяна на капацитета](#)], [[Изменение на капацитета за професионално направление 2.1. Филология](#)]. Решението на НАОА вече е цитирано и коментирано в частта „Образователна дейност“ на настоящия доклад.

Анализирани са състоянието и перспективите на компонента Приложна лингвистика в същото направление и са разкрити нови специалности [[Решения на Факултетния съвет на ФФ 2007 – 2012](#)], [[Връзка към решения на Академичния съвет на университета](#)].

Проведени са и са обобщени анкети, изготвени от факултета [[Университетската англицистика в България](#)] и Комисията по качеството [[Анкета 2](#)]

Анализирани са предложенията на катедрите за подобряване на качеството на учебния процес. Решенията за актуализиране и оптимизиране на учебната и оперативната дейност на факултета са взети от Факултетния съвет [[Решения на Факултетния съвет на ФФ 2007 – 2012](#)] и АС [[Връзка към решения на Академичния съвет на университета](#)].

3.1.2. ПЕРИОДИЧНО СЕ ОБСЪЖДА И ОГЛАСЯВА ЕФЕКТИВНОСТТА НА РЕЗУЛТАТИТЕ, СВЪРЗАНИ С УПРАВЛЕНИЕТО НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Структурата и съдържанието на официалния факултетски сайт ясно свидетелстват за политиката на обсъждане и огласяване на резултатите и проблемите по темата „Управление на качеството“. Ръководните звена на факултета регулярно идентифицират невралгичните полета на управлението, тесните места на качеството и формулират мерки за решаване и постигане на позитивни резултати.

Основната идея е да се въвлеча в идентификацията и обсъждането максимално широк кръг от преподаватели, по възможност студенти и при определени условия – потенциални потребители.

След етапа на разпознаването и консултирането се следва утвърдената йерархия за вземане на решения, носене на отговорност и отчет за действието на приетите мерки.

Резултатите от функционирането на системата за контрол на качеството периодично се публикуват в специализирания сайт на факултета и включват:

- ⊙ решения на НАОА за програмна акредитация на професионални направления и следакредитационен контрол;
- ⊙ процедура по повишаване на капацитета на професионално направление 2.1. Филология от НАОА;
- ⊙ обобщаващи доклади на деканското ръководство;
- ⊙ доклади на Комисията по качеството;
- ⊙ доклади на Комисията по атестиране.

Деканското ръководство е представило пълен годишен отчет за 2012 г. на Общо събрание на факултета, в който се огласяват резултатите от качеството на управлението и ефективността на резултатите ([Годишен отчетен доклад 2012](#)).

Съществува практика да се провеждат ежегодни семинари по качеството, на които се анализират и обсъждат въпроси, свързани с качеството на образователния процес, начертават се образователни политики и стратегии за развитие на факултета ([Семинар за учебния процес](#)). Част от проблематиката може да се проследи в серия от публикации и докладите на декана с анализи.

- 2008 г. – [Семинар КСК 2008 година](#) (14 – 15 ноември 2008 г., за 2009 – 2010 г.)
- 2009 г. – [Семинар за качество на обучението](#) (27 – 28 февруари 2009 година, Пловдив)
- 2010 г. – [Семинар за качеството на управлението](#) (28 – 29 май 2010 г., Брацигово)
- 2011 г. – [Семинар КСК 2011 година](#) (10 декември 2010 г., за 2011 – 2012 г.)
- 2012 г. – [Семинар КСК 2012](#) (20 януари 2012 г., за 2012 – 2013 г.)

3.1.2.1. СРЕЩИ СЪС СТУДЕНТИТЕ ЗА ОБСЪЖДАНЕ НА ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С УПРАВЛЕНИЕТО НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС И НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Основните функции са в обсега на дейността на декана и зам.-декана по учебната работа. Изградена е система за обратна връзка с преподаватели и студенти, както и система за своевременна информация при възникващи проблеми в хода на учебния процес.

Деканът периодично се информира за общото състояние на учебния процес, както и за проблеми, породени между преподаватели и студенти. Анализът на тези проблеми води до проекторешения, които имат за цел отстраняване и преодоляване на предизвикателствата.

В тази сфера например беше отбелязана нарастващата агресивност на студентите едни към други или към преподаватели. Няколко единични случая бяха обобщени и насочени към приемането на обща разпоредба за „агресивно поведение“, което създаде процедура за реакция и вземане на решения³.

Друг подобен общ случай са проблемите със студенти, които имат психически разстройства или други заболявания, опасни както за самите тях, така и за околните. Деканският съвет одобри процедура, по която преподавателят съобщава за наличието на подобен казус, а ръководството придвижва процеса до упълномощените органи за намеса (МВР, НОИ, РЗОК или съответни агенции и неправителствени организации).

Регламентирана е системата за приемно време, осигуряваща достъп на студенти до ръководство и преподаватели. Осигурени са възможности за тематични срещи на ръководството със студенти от различни специалности по наболели проблеми⁴.

Срещата на студент и преподавател е виртуално гарантирана във Форумата на Филологическия факултет, където се поставят най-разнообразни теми и се задават въпроси, произтичащи от реалния студентски живот. Група модератори отговаря според компетенциите си на тези въпроси или препраща до съответните ръководители на катедри или зам.-декани за по-нататъшно развитие и решение. Въпреки анонимния и понякога агресивен тон на изявленията форумът е относително надежден ориентир за същинските проблеми, които затрудняват нашите студенти.

Факултетното ръководство поощрява и специализираните срещи на студенти и преподаватели, когато те се обединяват като изследователи – клубове, общи срещи, чествания, научноизследователски групи. Всеки преподавател може да впише до 20 часа в отчета си за индивидуална заетост, ако ръководи такава група, в която студентите са стимулирани да участват в научни изяви като Националната студентска конференция например.

Въпреки масовостта на образованието преподавателите познават своите студенти и са подпомагани в работата си с изявени студенти. Така например ФС взе решение по предложение на преподавателя изявен студент от бакалавърска степен да получи разрешение за разработка на дипломна работа⁵.

Мненията на студентите и докторантите за организацията на учебния процес периодично се дискутират на заседания на различни равнища: катедрен съвет, декански съвет, Факултетен съвет,

³ Вж. [Решение на ФС, Протокол №154, 12.XII.2012 г.](#): „ФС приема следните правила при агресивно поведение на студент и постъпило писмено оплакване: деканът изисква обяснения и предлага на ректора следните мерки: предупреждение за отстраняване; отстраняване от 6 месеца до 1 година.“

⁴ Проблемът на студенти от специалността „Балканистика“ с поредни неуспешни явявания на държавен изпит по новогръцки език (май, 2009 – среща на студенти, преподаватели, декан и ректор).

⁵ РЕШЕНИЕ: ФС приема следната промяна във формата на завършване в учебния план на ОКС „Бакалавър“: „Писмен държавен изпит по...“ се заменя с „Писмен държавен изпит по...“ или защита на дипломна работа. Редът за допускане до защита изисква съгласие на дипломен ръководител, среден успех от следването, не по-малък от Мн. добър 4,50, и успех Мн. добър 5,00 по дисциплината, от която ще бъде дипломната работа, както и решение на съответната катедра. (ФС, [Протокол №127 от 13.IV.2009 г.](#)).

и се гласуват съответните мерки за подобрения в организацията и съдържанието на учебния процес. Например: в процеса на въвеждане на новоприетите студенти се определят академични съветници по специалности от преподавателския състав, които консултират студентите до края на следването им.

Провеждат се анкети за обучението по всяка дисциплина (Анкетна карта №1), където е отразено мнението на студентите както за всеки преподавател, водещ лекционния курс, така и за преподавателите, провеждащи семинари и лабораторни упражнения. Ежегодно се проследява и мнението на абсолвентите за качеството на обучението във факултета като цяло и за перспективите им за реализация (Анкета №3).

Проблемите на студентите се обсъждат и решават в делови порядък, още с възникването им, като решенията могат да дойдат от катедрите, от Деканския съвет или да се разгледат на Факултетния съвет.

Деканското ръководство поддържа постоянна връзка с представителите на Студентския съвет към факултета, както и с представителите на студентите във Факултетния съвет, за да е наясно с проблемите, които студентите поставят. Ръководителите на катедри също имат задължение да следят за мнението на студентите относно провежданите в катедрата учебни занятия и на катедрени съвети се обсъждат мерките за решаване на проблемите.

3.2. ИМА ИЗГРАДЕНА ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ ОБУЧЕНИИТО СТУДЕНТИ

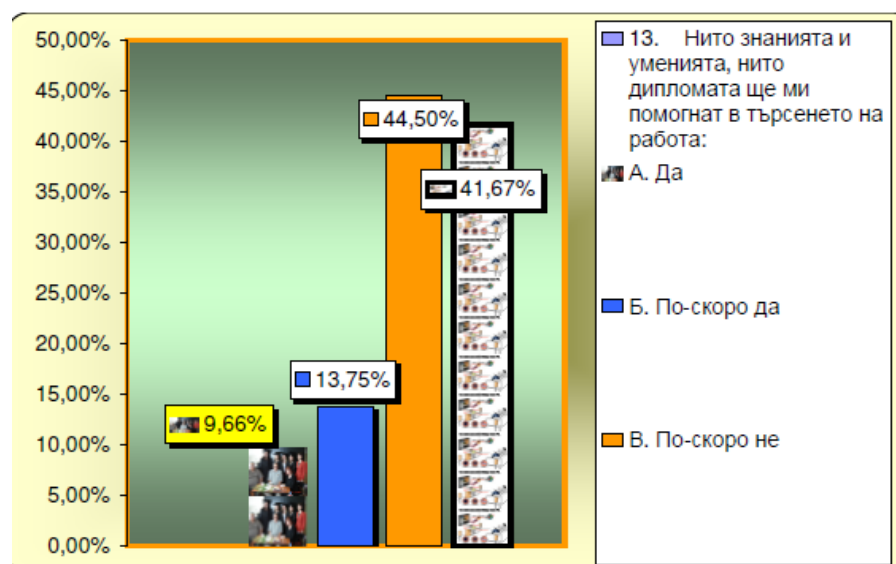
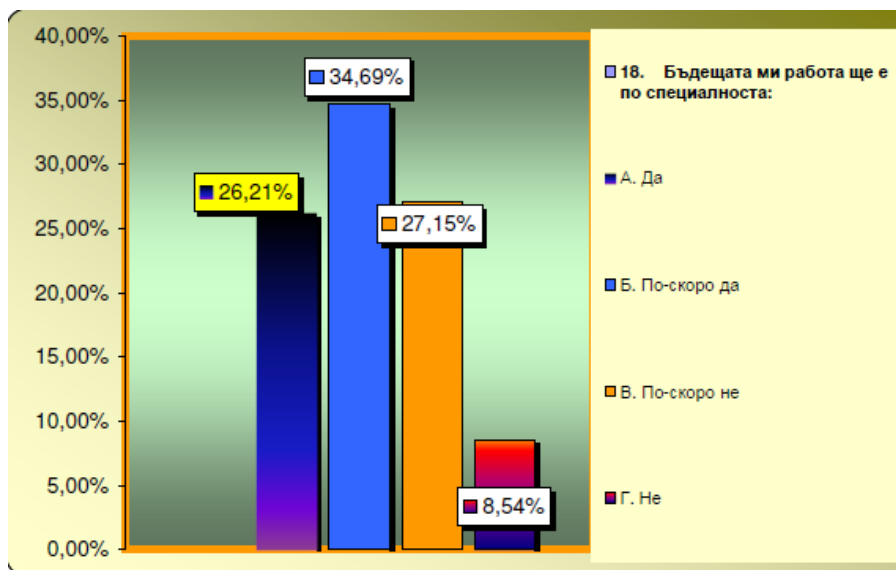
Факултетът се гордее със свои възпитаници с успешна кариера в: Европейския парламент и европейските институции; в институтите на БАН; в български и чуждестранни университети; в базирани у нас офиси на световни ИТ компании; във водещи медии; в държавната и общинската администрация; във водещи издателства. Особено удовлетворение носят на факултета и добре реализираните в училищната мрежа директори, базови учители, редови учители по български език и литература, учители по чужди езици в цялата страна.

Факултетът изследва реализацията на завършилите студенти по следните показатели:

- A. заети пряко в завършената специалност – по данни от MOMH;
- B. заети непряко в нея – по данни на HR агенции, бизнеса и медиите;
- C. заети в несвързана със специалността област;
- D. изследователи – по данни от изследователските центрове;
- E. преподаватели – по данни от различни ВУ;
- F. незаети – по данни от бюрата по труда.

Оценяват се и се анализират очакванията на студентите за предстоящата им среща с пазара на труда:

Към студенти и кандидат-студенти се излъчват анализи на пазара на труда, откъдето може да се наблюдават тенденции, подпомагащи избора и ориентацията. ([Учители, възпитаници на факултета, по областни градове за 2012](#); [Висше образование и доходи](#); [Политика на факултета за реализация на завършилите студенти на пазара на труда](#)).

Поддържа се фейсбук страница на завършилите Филологическия факултет с 1500 „приятели“.

В процес на изграждане е система на алумни [[Позиции на Филологическия факултет – алумни](#)], рубрика „[Успешни биографии](#)“.

3.2.1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯТА И РАЗВИТИЕТО НА ЗАВЪРШИЛИТЕ ОКС В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ (СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ)

Усилията на факултета да набавя информация за реализацията и особено за перспективите за реализация са видими и значими, макар да са все още недостатъчни.

Филологическият факултет анализира състоянието на пазара на интелектуалния труд в България и тенденциите на промени в него от следните източници:

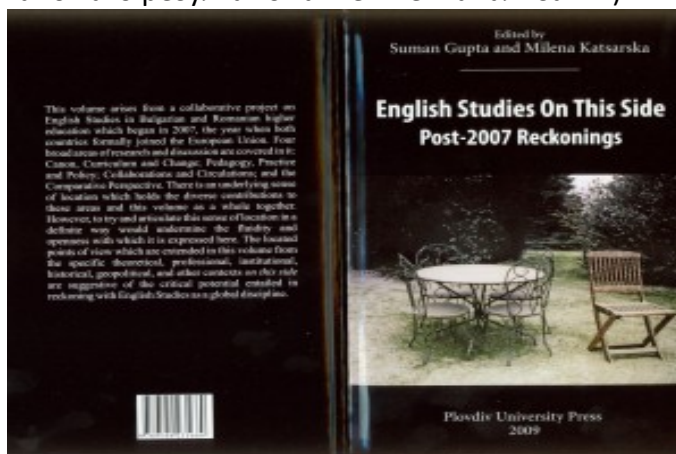
- данни на МОМН;
- данни от бюрата по труда;
- данни на HR компании;
- данни на медиите: преса, радио, телевизия;

Е. данни на издателства, училища, библиотеки, преводачески агенции, туроператорски фирми.

На факултетно равнище се правят статистически анализи на КСК за всяка година и се публикуват на сайта [[Специализиран сайт на ФФ за КСК](#)].

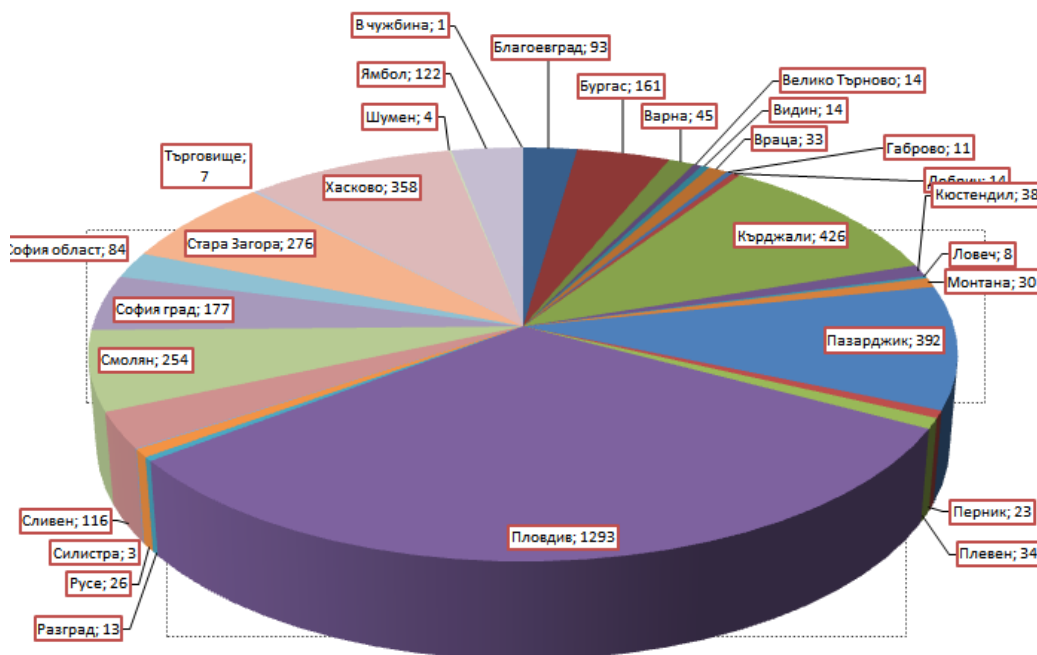
Провеждат се текущи и изходни анкети с абсолвентите, които изследват степента на удовлетвореност от полученото образование, нагласите за реализация, нагласите за продължаващо обучение и др. Обработени са анкети със студенти англицисти в България в резултат на мащабно проектно изследване – [[Университетската англицистика в България](#)] (виж също изследването, публикувано като резултат от анкетите и анализа им).

Други източници на информация относно професионалната реализация на дипломираните специалисти са: контактите с работодатели в областта на филологическите науки или близки до тях области; данните, събирани от всички ръководители на магистърски програми; дискуссионни форуми, социалните мрежи facebook, tweeter, linkedin и т.н.

3.2.1.1. ДАННИ ЗА ЗАВЪРШИЛИТЕ СТУДЕНТИ И ДОКТОРАНТИ

Данните за реализацията като учители посочва националния обхват на реализацията, високите стойности за Южна България и особено за областите, съседни на Пловдив.

Възпитаници на ПН 2.1. ФИЛОЛОГИЯ – учители в страната

Реализацията на филологически кадри обхваща и други професионални поприща – медии, културни и административни институции, обществени и неправителствени организации.

3.2.2. СЪБИРА СЕ И СЕ АНАЛИЗИРА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОЦЕНКАТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ СПЕЦИАЛНОСТТА

Филологическият факултет анализира състоянието на пазара на интелектуалния труд в България и тенденциите на промени в него.

Филологическият факултет поддържа контакт с работодателите и развива форми за подготовка и професионална реализация на студентите.

3.2.2.1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОЦЕНКАТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКАТА НА ЗАВЪРШИЛИТЕ СПЕЦИАЛНОСТТА

През 2009 – 2010 г. факултетът спечели и реализира проект по ОП „Развитие на човешките ресурси“ на ЕСФ по схема „Училищни и студентски практики“. За участие в проекта „Студенти по пътя на книгата“ бяха избрани с конкурс 52 студенти от 12 специалности на факултета. Те преминаха през обучение в реална работна среда в издателство „Летера“ и получиха сертификати за компетентности в областта на издателската работа [[ПРОЕКТ: „Студенти по пътя на книгата – практически курс по книгоиздаване“](#)].

Факултетът познава становищата на: директори на средни училища, базови учители, редактори, журналисти, шефове на преводачески агенции, библиотечни работници, мениджъри на туроператорски фирми и др. [[Пакет мнения на потребители – Bulwork](#)], [[Пакет мнения на потребители – Георгиев Кралев](#)], [[Пакет мнения на потребители – LinguaMundi](#)], [[Пакет мнения на потребители – Народна библиотека „Иван Вазов“](#)], [[Пакет мнения на потребители – Силвия Банялиева](#)], [[Отзив – Полски институт](#)], [[Отзив – Университет Адам Мицкевич, Познан](#)], [[Отзив – Чешки център](#)].

Филологическият факултет поддържа контакт с работодателите и развива форми за подготовка и професионална реализация на студентите чрез:

- ⊙ студентски практики в базови училища;
- ⊙ студентски практики в издателства;
- ⊙ студентски практики в медии;
- ⊙ студентски практики в преводачески агенции;
- ⊙ студентски практики в библиотеки;
- ⊙ студентски практики в туроператорски фирми.

Оценката на потребителите свидетелства, че за Пловдив и Южна България завършилите специалисти в ПН 2.1. Филология имат стратегическо значение за българската идентичност, развивана и съхранявана по пътя на образованието, науката и широките публично-културни присъствия на пловдивските филологически възпитаници.

ПОЕТИЧЕСКА ИНТЕРМЕДИЯ

Един от примерите доказва националното присъствие на пловдивските филолози. През 2012 година във връзка с 10-годишнината от смъртта на рано напусналия ни Добромир Тонев бе отворена официална страница на поета ([Добромир Тонев](#) отворена facebook група). Създадена е от учениците му от Поетическата академия, която той основа и която след смъртта му те нарекоха „Добромир Тонев“. България преоткри един голям национален поет. Поезията му на кара стотици да живеят с неговите послания.

Здравейте, приятели!
Страшно се зарадвах, като открих тази страница!
Бях много близък приятел с Добри, докато напуснах Пловдив през 1980 г.
Както и след това, разбира се...
За мен е чест да бъда сред вас! Благодаря ви!
Желая успешна Нова година на всички!!!

Тодор Костадинов

Тодор Костадинов завършва българска филология в Пловдив през 1984 година.
Добромир Тонев завършва българска филология през 1979 година.

**На какво се учудвам, не зная –
нищо повече от смъртта.
Ще ухая с липите в безкрая,
ще се качвам, ще слизам с дъжда.**

**Ще се качвам, ще слизам с дъжда,
ще обличам и храня дървото.
Нищо повече от смъртта.
Нищо повече от живота.**

4. КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА ОБУЧЕНИЕТО В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ (СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ)

Филологическият факултет поддържа и организира научни форуми у нас и в чужбина за представяне на резултатите от научните изследвания.

Когато става дума за българистични изследвания, които се създават в България от български българисти, говорим за стратегически важни изследвания, чрез които се отстояват езиковият, културният и духовният суверенитет на нацията. Чрез тези изследвания се отстоява и българската идентичност на картата на Европа и света. В епохата на пренаписване на истории и на подмяна на ценности и идентичности изследванията у нас в областта на езиците, литературите и културите са национален капитал, от който може да зависи сигурността на обществото и неговото бъдеще. В този смисъл тук освен иновативен добавяме и стратегически важен елемент в изследванията, в които факултетът участва.

Освен че удържа българските филологически традиции и класическите образци за хуманитарно образование, Факултетът реализира визията за модерна хуманитаристика чрез създаването на интердисциплинарни екипи, които работят над научно-приложни изследователски проекти в областта на ИТ приложенията във филологията и в областта на дигитализирането на българското книжовно, литературно и културно наследство.

Филологическият факултет има утвърдени позиции на значим образователен и изследователски център в национален мащаб. През последните 5 години в условията на засилена конкуренция между висшите училища факултетът има 100% изпълнение на обявения прием, който се реализира в рамките на пълния капацитет, разширен от 1960 студенти (при акредитацията през 2008 г.) в 2480 студенти (2011 г.) в редовна и задочна форма на ОКС бакалавър. За ОКС магистър капацитетът е без изменение – 570 студенти. Общият капацитет на направлението 2.1. Филология е 3050 студенти.

Справка за приема във Филологическия факултет, 2008 – 2012 г..

	ПН 2.1. ФИЛОЛОГИЯ	ПН 1.3 ПО
2008 г.	1088	832
2009 г.	1248	907
2010 г.	1480	913
2011 г.	1637	878
2012 г.	1864	905
2013 г.	1951	851

Научните форуми, организирани във факултета, привличат наши и чуждестранни специалисти, превръщат се редовно в международни форуми, особено привлекателни за чуждестранните българисти, които работят в условията на остър дефицит на институционално внимание и западащи функции на лекторатите, **Виж** [[Научни форуми на Филологическия факултет 2008 – 2012](#)].

4.1. НОВАТОРСКИ ПРАКТИКИ В ОБУЧЕНИЕТО

Във факултета се прилагат иновативни идеи по отношение на разкриване на нови специалности, насочени към потребностите на обществото. Приложните лингвистики са филологически специалности, които включват два езика в широка комбинаторна матрица. Свързването на филологическото образование с високите технологии е видно от разкриването на единствената у нас специалност „Лингвистика с ИТ“, а специалността, която предстои да се разкрие –

„Лингвистика с маркетинг“, се появява в резултат на партньорството с водещи компании, които заявяват наличие на ниша за този род специалисти на пазара на труда.

На територията на факултета се поддържат различни научни форуми – постоянно действащи, периодични, по проекти, катедрени, студентски. Факултетът се утвърждава като национално значим изследователски център, видим в международен мащаб, като засилва международното присъствие на провежданите в Пловдив форуми и като командирова изявени учени, млади учени, докторанти и студенти за участие в международни конференции в страната и в чужбина. Ежегодно факултетът е организатор и домакин на Паисиеви четения и на Национална конференция за студенти и докторанти, а през последните две години (2011-а и 2012-а) – и на Национален студентски научно-практически семинар по превод.

Високото академично равнище на преподавателите и практическите познания на преподавателите по чужди езици, от една страна, и интензивната и успешна научноизследователска и проектна дейност способстват за прилагане на новаторски практики в образователния процес. Предоставяното качество на обучението е съобразено със световните стандарти и тенденции на образование и обучение. Това гарантира изграждане на конкурентоспособни специалисти в условията на динамично развиващия се пазар на труда. Политиката на факултета е от балансиращ тип. Удържат се класически стандарти и се въвеждат добри европейски практики, особено в процеса на откриване, стимулиране и развитие на способностите на изявени студенти.

Факултетът е координатор за 2010, 2011 и 2012 г. на проекта „Европейска нощ на учениците“ (Programme „PEOPLE“ – „FP7-PEOPLE-2010-NIGHT – Proposal № 265814 – REACT / Researchers in Industry and Academy for Technology Development/2010; Programme „PEOPLE“ – „FP7-PEOPLE-2011-NIGHT – Proposal № 287367 – RECSSES / Researchers in chemistry supporting economy and society/2011; Programme „PEOPLE“ – „FP7-PEOPLE-2011-NIGHT – Proposal № 316611 – IN-CLOSE: Innovation: New Competence and Leading Opportunities for Sustainability and Endurance /2012) <http://www.cys.bg/2010/react/>.

4.1.1. СЪВРЕМЕННИ МОДЕЛИ ЗА ПОДДЪРЖАНЕ НА АКТУАЛНОСТ НА ОБУЧЕНИЕТО

Политика на нововъведения

В обучението се прилагат съвременни методи и форми. Последователна практика е използването на съвременни модели за описание на изучаваната материя, както и на модели с по-голяма обяснителна сила в сравнение с тези, създадени от „бащите на филологията“, доколкото научната парадигма в началото на XXI век е изправена пред нови изследователски хоризонти и научни истини, различни от тези на предходниците. Техниките на учене, запомняне и възпроизвеждане, пътищата към банките с информация стават сякаш по-важни от самите знания. Този факт ни изправя пред нуждата от специфични нагласи при преподаването и изучаването на хуманитарни дисциплини.

Непрекъснатото повишаване на квалификацията (научна, методическа, езикова) на академичния състав на факултета подпомага внедряването в образователния и научноизследователския процес на новаторски практики и нововъведения, което води до повишаване на равнището на професионална компетентност на подготвяните специалисти, до формиране на мотивация за саморазвитие и самоусъвършенстване.

В процеса на създаване на добри условия за съвременно обучение се подобряват следните компоненти:

- материалната и технологичната база за обучение и научни изследвания;
- практики за насърчаване на интердисциплинарни изследвания и интегриране на научни резултати в процеса на обучение;
- стимулиране и разширяване на сътрудничеството с университети, научни институции и фирми, културни учреждения и фондации.

Във факултета се използват съвременни информационни технологии в поднасянето на материала, в проверките и в самостоятелната работа на обучаемите. Успешно се съчетават традиционните добри преподавателски практики с нови подходи и използването на съвременни информационни средства в учебния процес, включващи мултимедийно представяне на лекционния материал, разработване на електронни курсове и тестове за оценка на придобитите знания, които улесняват обучението и подпомагат изграждането на умения, гарантиращи успешна професионална реализация на дипломираните студенти. Част от преподавателите и студентите на Филологическия факултет използват системата Moodle (вж. students.uni-plovdiv.net) за изучаване на задължителни, избираеми и факултативни дисциплини чрез учебни е-дейности и материали. Системата дава възможност за персонален достъп на всеки студент до учебните материали по дисциплината, провеждане на текущ контрол през семестъра, провеждане на изпит, оценяване, контрол и архив на получените резултати.

Предстои създаване на цялостен модул „Е-българистика“ в рамките на двугодишен проект за провеждане на качествено е-обучение в системата на висшето образование BG051PO001-4.3.04-0064 „Пловдивски електронен университет: национален еталон за провеждане на качествено е-обучение в системата на висшето образование“, който се реализира по оперативната програма „Развитие на човешките ресурси 2007 – 2013 г.“, съфинансирана от Европейския социален фонд. Стойността му е 767 959 лв. – безвъзмездна финансова помощ по схема BG051PO001-4.3.04 „Развитие на електронни форми на дистанционно обучение в системата на висшето образование“.

Както в миналото, така и в бъдеще като организация университетът явно ще процъфтява по пътя на автономията, платеното обучение, контрола над средното образование, осигуряването на курсове за преквалификация (през целия живот), предлагането на курсове по компютри и езици, издателската дейност, инвестирането в приложни продукти. Факултетът има експертен капацитет за справяне с тези предизвикателства.

4.1.1.1. ПОДДЪРЖАНЕ НА СОБСТВЕНИ ИНФОРМАЦИОННИ МАСИВИ ЗА СВЕТОВНИТЕ ПОСТИЖЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ (СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ)

Факултетът изгражда база от данни за съдържанието на сродни образователно-квалификационни степени в професионалните направления във водещи висши училища.

Политиката на университета за поддържане и развитие на сътрудничеството с ВУ и организации от чужбина е отразена в Стратегия за развитие на ПУ „Паисий Хилендарски“ (2011 – 2020) [[http://uni-plovdiv.bg/uploads/site/za_uni/stratPU_2011 - 2020_19.12.2011.pdf](http://uni-plovdiv.bg/uploads/site/za_uni/stratPU_2011_-_2020_19.12.2011.pdf)]. Факултетът внася забележим принос в разширяване на сътрудничеството с международната академична общност, в контактите с наши и чуждестранни институции, организации от държавния, общинския, частния и гражданския сектор, международни програми и фондове.

Основният тип на научно-образователна комуникация са двустранните договорни отношения с европейски университети, както и с различни образователни и културни институции в Испания, Италия, Русия, Турция, Китай, Беларус, Украйна, Сърбия, Босна и Херцеговина, Хърватия, Албания.

Поддържа се аналитичен обмен с хуманитарните факултети в рамките Prague Network (доклади, меморандуми и предложения до Европейската комисия).

Участваме в Консултативния съвет на Европейската комисия по образование, култура и медии.

Обменяме аналитични и стратегически документи с български университети (кризата на хуманитарното образование, демографския срив, перспективите на „икономика на знанието“).

Следим и отчитаме опита на СУ, ВТУ, ЮЗУ, ШУ, НБУ и сродни специалности в европейски университети, където имаме лектори (Виена, Прага, Братислава, Познан, Гьотинген, Страсбург, Фрайбург).

4.1.2. КУЛТУРА НА НОВОВЪВЕДЕНИЯ

Филологическият факултет поддържа практики за поощряване на иновативни изследвания – индивидуални, групови, в интердисциплинарни групи или консорциуми, в 4 посоки:

1. Изследвания на *вътрешната индивидуална* еволюция на човека през призмата на литературите: човешките усещания, възприятия, импулси, емоции, символи, понятия, визии.
2. Изследвания на *външната колективна* еволюция на човека през призмата на културите: архаични култури, магически култури, митични култури, рационални култури, екзистенциални култури.
3. Изследвания на *външната индивидуална* еволюция на човека през призмата на лингвистиката и когнитивните науки: езиково съзнание, език и менталност, езикова активност и езикова компетентност.
4. Изследвания на *външната колективна* еволюция на човека през призмата на социолингвистиката и социокултурните модули на литературознанието: човекът в примитивните общества, човекът в семейството, човекът в племенната общност, човекът в империите (ранната държава), човекът в националната държава, човекът и планетарната визия за човечеството.

Иновативността на преподаването се постига чрез текущо обновяване на учебните програми, като учебното съдържание се съобразява с новостите в съответната област.

Виж [[Научни форуми на Филологическия факултет 2008 – 2012](#)**]**

[[Проекти на Филологическия факултет за периода 2007 – 2011](#)**]**

[[Преподаватели, участвали в международни проекти през последните 5 години \(2008 – 2012\)](#)**]**

На провежданите форуми се докладват: значими научни резултати, креативни техники за интердисциплинарни изследвания, иновативни техники за научни изследвания с помощта на нов изследователски софтуер и др.

Проведени са серия семинари и работни срещи, посветени на приложението на високите технологии в работата на хуманитариста.

В образователен план факултетът има количествени и качествени индикатори за трансформации към новата образователна парадигма.

Стара образователна парадигма	Нова образователна парадигма
Авторитарен тип управление (йерархии, еднолични решения)	Партниращ тип управление (мрежи, съпричастност)
Спускане на задачи и критерии	Инициатива, самоуправление
Централизиран учебен план (банализира)	Динамичен и гъвкав учебен план (стимулира търсене)
Етикетиращо оценяване (поощрява самоцелно учене)	Постигане на равнища (знанията те изкачват до равнище)
Уповаване на първоначално полученото образование (рутинен тип)	Актуализиране на образованието през целия живот (креативен тип)
Трупане на ресурси от знания (репродуктивен тип)	Трупане на опит в среда, образованието като начин на живот (интерактивен тип)
Голям обем теоретично знание, което се абсолютизира (теоретичен тип)	Работа на терен, в жива среда, в различни екипи (изследовател, предприемач)
Криворазбрано абсолютизиране на техниката (дехуманизиран контакт)	Модерно обзавеждане – компютри, видео, мултимедия, но човешките отношения са първостепенни
Magister dixit (сляпо доверие и респект към преподавателя)	Умение за защитаване на мнение в дебати, излагане на аргументи „за“ и „против“ дадена теза

4.1.2.1. СЪВРЕМЕННИ МЕТОДИ И ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ

Според спецификата на отделните специалности от направление „Филология“ във Филологическия факултет методите на преподаване осигуряват както теоретична подготовка, така и формиране и придобиване на практически умения. Това се постига чрез прилагане на съвременни форми на обучение, включващи описващи, предписващи и обяснителни подходи, моделиране, системно-структурно и функционално визуализиране на езиковите, литературните и културните системи и процеси.

Въвежда се постепенно (но не самоцелно) мултимедийно представяне на лекционния материал.

Преподавателите използват съвременни методи и форми на обучение като презентации, специализирани компютърни програми, мултимедийни продукти, интернет сайтове, предполагащи по-добро усвояване на материала, активиране на всички възприятия, интерактивен подход за ексерпция и обработка на езиков материал и др. Самите студенти изработват мултимедийни документи и правят презентации по различни теми. Сайтовете на катедрите отправят към полезни за обучението интернет страници, ресурси и програми.

Тече процес на разработване на електронни курсове, достъпни до студентите чрез Moodle платформа, и на подготовка за създаване на модули за електронни форми на дистанционно обучение. Използва се специализиран софтуер за работа с фонетичните, лексикалните и морфологичните единици и системи, с ономастичен материал и двуезичен превод и др. Част от приложния софтуер, както и базите данни, използвани в процеса на обучение на студентите във факултета, са създадени от преподаватели от Филологическия факултет.

В обучението се прилагат съвременни методи и форми на обучение:

1. работа в платформата MOODLE [[Курсове на ФФ в moodle](#)];
2. работа с мултимедия – проектори и лаптопи;
3. работа с уеб базирани ресурси и програми за езиковедски изследвания – SARP, Онома софт;
4. работа с преводачески софтуер Традос;
5. работа във виртуална стая на преподавателя – <http://kemalova.info/>;
6. работа с мултимедийен курс за чужденци „Едно виртуално пътуване из България“;
7. работа с устройство TASKAM за дигитализиране на аудиозаписи от теренни проучвания;
8. работа „на терен“ (в НБ „Иван Вазов“) с дигитализираща техника;
9. пътуващи семинари [[Пътуващ семинар по методика на обучението по български език и литература](#)]; Пътуващ семинар „По стъпките на Паисий“;
10. парадигма e-science, представена с ИТ наръчник за преподаватели, докторанти и студенти „Приложения на информационните технологии в работата на филолога и при изграждането на езикови ресурси“.

По проект за развитие на научната инфраструктура (ФЛ-5 2009 – 2010) е създадена ЛИБЕ – Лаборатория за изследване на българския език. Това е Лаборатория от научно-образователен тип, оборудвана с мобилна лаборатория за теренни изследвания, подходяща за диалектоложките и други експедиции, заложили в учебните планове [[Оборудване на Лабораторията за изследване на българския език](#)]. Пред лабораторията има очертани перспективи за научно-производствена дейност в областта на дигитализацията и езиковите технологии в партньорство с университетския център „Екотехнологии“.

Пътуващият семинар „По стъпките на отец Паисий Хилендарски“ е иновативна форма на едновременно провеждане на учебен процес и пътуващ научен форум, тип семинар „в движение“. Организиран от Филологическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, семинарът е посветен на 250-годишнината от написването на „История славянобългарска“. Проведе се от 22 до 27 октомври 2012 г. по маршрут: Пловдив – София – Крагуевац – Нови Сад – манастира „Ковил“ – Сремски Карловци – Нови Сад – Банско – Асеновград.

При преподаването на част от изучаваните дисциплини в различните специалности на Филологическия факултет се използват активни методи на обучение и съвременни информационни средства и технологии с цел повишаване на познавателната активност на студентите в процеса на академично взаимодействие. Преподавателите от факултета са разработили и използват 41 мултимедийни презентации на лекционни курсове от бакалавърски и магистърски програми. Един от приоритетите в Стратегията за развитие на Пловдивския университет е създаване на пакет от научно обосновани стандарти и нормативна база за обучение, изследвания, управление и оценка на академичното качество на основата на университетска информационна инфраструктура от типа „електронен университет“ и апробиране на форми на дистанционно обучение в университетските специалности.

Основни средства са следните програми, продукти, сайтове, презентации и други съвременни помощни обучителни средства (представени в произволно избрани катедри):

- Специализиран сайт за самоподготовка, снабдяване с информация, работа в час и самоконтрол по дисциплините *Историческа лингвистика на българския език/Старобългарски език* – www.kemalova.info;
- Специализиран ономастичен софтуер за въвеждане, обработка и систематизиране на онимна информация, за обмяна на опит и оценяване – програмата Онома софт – <http://home.forunix.net:891>;
- Документални и игрални филми, свързани с културно-езиковата и политическата ситуация на Балканите, съпътстващи обучението по дисциплината *Балканско езикознание*;
- Карти на българското езиково землище и на българските диалектни ареали в електронен вид;
- Автентични записи на диалектни текстове от различни информатори;
- Слушане с разбиране на радио- и телевизионни предавания, аудиокниги, интерактивни обучителни игри по балкански езици – гръцки, турски, албански;
- [Атика в България](#);
- [Специализиран сайт по дисциплината Превод: български – немски, немски – български / Übersetzung Bulgarisch-Deutsch, Deutsch-Bulgarisch](#);
- Мултимедийни презентации по дисциплината *Латински език* (лекционен курс);
- Мултимедийни презентации по дисциплината *Старогръцки език* (лекционен курс);
- Мултимедийните презентации по дисциплината *Историческа лингвистика и диалектология на българския език*, включващи общотеоретични постановки (традиционни теории и нови научни открития в палеославистиката), както и прожектиране на снимки на ръкописни, епиграфски и др. източници за изучаване на българската книжовна история, които биват анализирани в рамките на самите лекционни часове;
- Мултимедийни презентации по *Теория и методология на превода, Приложни аспекти на преводната теория, Когнитивна лингвистика, Езикова картина на света, Интеркултурна комуникация, Антропология на миграциите, История на българската култура* и др.;
- Специализирани компютърни програми (специализирани програми и лингвистични ресурси за нуждите на теоретичната и практическата подготовка на студентите, както и като технологични инструменти за филологически изследвания): Експериментална фонетика: Speech Analyzer, SARP, Praat, Audacity, RTComp, и др.; Превод с помощта на компютър: WordFast, WordFast Anywhere, Google Translator Toolkit, TREFL; Чуждоезиково обучение, TREFL; Лингвистични електронни ресурси: SARP (управление на корпуси устна реч), TREFL (управление на бази данни писмена реч);

<http://web.uni-plovdiv.bg/rousni/>;

<http://web.uni-plovdiv.bg/rousni/sarp/>;

[http://web.uni-plovdiv.bg/rousni/rtcomp/;](http://web.uni-plovdiv.bg/rousni/rtcomp/)
[http://web.uni-plovdiv.bg/maldim/.](http://web.uni-plovdiv.bg/maldim/)

За интерактивна работа по практическо изучаване на руски език, както и за лингвистична и литературоведска изследователска работа, се използват и богатите възможности на многобройните руски портали и сайтове като gramota.ru, ruthenia.ru, rvb.ru, slovare.ru, Philology.ru, eLibrary.ru, rutracker.org, Национальный корпус русского языка, school-collection.edu.ru и др.

От 2010 година студентите и преподавателите от факултета имат безплатен достъп до многобройни платени бази данни, предоставен от фонд „Русский мир“ чрез Integrum (централна, регионална и чуждестранна преса, информационни агенции, интернет издания, централна ТВ и радио, справочни бази данни, странознание, библиотечни фондове).

Независимо от посоченото използване на интерактивни форми за работа, налице е необходимост от повишаване на активността в търсенето на нови възможности за по-добро представяне и онагледяване на учебния материал.

Във факултета се използва съвременна литература за нуждите на обучението в направление 2.1. Филология.

Информационното осигуряване на студенти, докторанти и преподаватели се осъществява както със собствени, така и с външни информационни ресурси. В рамките на проект на МОМН е осигурен достъп до SCOPUS, Science Direct, ISI Web of Knowledge и др.

Периодично на институционално ниво се провеждат обучения с преподаватели и докторанти с цел запознаване с новостите в електронните ресурси, до които е осигурен отдалечен достъп.

За нуждите на обучението във Филологическия факултет периодично се издават учебници и учебни помагала за студенти от всички образователно-квалификационни степени.

(Учебници и учебни помагала, включително и на електронен носител, през последните 5 години (2008 – 2012) на преподаватели на ПОТП).

Чрез перманентни абонаменти, заявки или книгообмен Централната университетска библиотека се попълва със специализирана литература, а в специализираните библиотеки постъпват книги под формата на дарения. Количеството новопостъпили книги за направление „Филология“ е видно от следната таблица:

Набавени книги по филология в Университетската библиотека след 1.01.2008 г.

БИБЛИОТЕКА	ОБЩО	ОТ ТЯХ ДАР
Централна	6418	3381
Американистика	695	520
Новогръцки език, култура и литература	528	362
Славистика	2121	2114
Западни филологии	1619	471

Много библиотечно-информационни дейности са автоматизирани – има изграден електронен каталог.

Във Филологическия факултет през последните 5 години 25,5% от общия брой на литературните източници е обновен. За нуждите на обучението в различните бакалавърски и магистърски програми на Филологическия факултет с цел поддържане актуалността на преподаваните знания се използва постъпилата литература. Тя се обновява текущо, като за целта в учебните програми се допълват новите заглавия. Относителният дял на литературните източници от последните 5 години в учебните програми от бакалавърските и магистърските специалности в професионално направление 2.1. Филология е от порядъка на 20% от общия брой предлагани източници.

Произволно представен е относителният дял на литературните източници от последните 5 години в общия обем на литературните източници в учебната документация на магистърската програма „Актуална българистика“.

Магистърска програма „Актуална българистика“	
Брой дисциплини	30
Общ брой източници	486
Брой издадени след 2008 г.	116
% литература след 2008 г.	24%

Сведения за останалите магистърски програми са на разположение в катедрите.

4.1.2.2. АКТУАЛНОСТ НА ПРЕДЛАГАНИЯ УЧЕБЕН МАТЕРИАЛ

От езиковата карта на света общо филологическите специалности във факултета покриват следните езици: английски, френски, немски, испански, италиански, руски, чешки, полски, сръбски, хърватски, новогръцки, турски и китайски, които се изучават на филологическо равнище. Факултативно се изучават румънски, албански, персийски, словенски, беларуски.

Във факултета се прилагат иновативни идеи и по отношение на разкриване на нови специалности в направление 2.1. Филология, насочени към потребностите на обществото – филологически специалности, които включват два езика в широка комбинаторна матрица.

През последните 5 години Факултетът развива политика на разкриване на нови специалности, съответстващи на новите пазарни ниши. В направление 2.1. Филология са разкрити общо 5 нови специалности, между които: „Приложна лингвистика с два чужди езика“ (включително западен език с турски език и западен език с китайски език), „Лингвистика с ИТ“. Макар и не в направлението, във факултета е иницирано откриването на нов тип специалности по модел *Английски език с наука*: „Английски език с физика“ (съвместно с Факултета по физика и инженерни технологии), „Английски език с химия“ (съвместно с Химическия факултет), „Английски език с биология“ (съвместно с Биологическия факултет). В процес на разкриване е и специалността „Лингвистика с маркетинг“ (съвместно с Факултета по икономически и социални науки).

За всички нови специалисти са разработени нови учебни планове, като включените в тях нови учебни курсове са 50%. Учебното съдържание на новите дисциплини е съобразено със съвременните научни теории и практики, както и с изискванията на пазара и потенциалните потребители на кадри.

Най-динамичен по отношение на обновяването е делът на избираемите дисциплини в учебните планове на магистърските програми.

Научноизследователската дейност на преподавателите от Филологическия факултет е тясно свързана с учебния процес. Интегрирането на резултатите от научноизследователската дейност в учебния процес със студенти и докторанти се осъществява в различни форми:

- В учебните програми по дисциплини сред основните литературни източници се посочват учебници, учебни помагала и научни публикации на автора на учебната програма и титуляр на лекционния курс;
- В Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ един от важните критерии за оценка на преподавателите при хабилитирането и заемането на академични длъжности е публикационната активност в сферата на учебна дейност и ръководство на изследователски проекти със студенти;
- Към основна част от учебните дисциплини са предвидени семинарни занятия и практикуми. Чрез тях на преподавателите се предоставя възможност да предадат своя индивидуален изследователски опит – аналитичен и интерпретативен, както и уменията си да решават практически казуси и задачи.

Общото количество на учебните курсове в бакалавърската степен, създадени през последните 5 години, е 95.

Общото количество на учебните курсове в магистърската степен, създадени през последните 5 години, е 34% [[Справка за магистърски програми](#)].

Доказателство за националното значение и признаване на образователния продукт, създаден във Филологическия факултет, е препоръчването на пловдивски университетски преподаватели като автори и обучение по техни учебници и монографии в други университети в България.

Виж [Курсове, създадени през последните 5 години \(2008 – 2012\)](#), [Включване на резултати от научноизследователската дейност в учебния процес](#) и [Трансфер на хуманитарни знания](#).

Създаденият съвместно с издателство „Летера“ мултимедиен курс „Български език за чужденци. Едно виртуално пътуване из България“ се използва в обучението на чуждестранните българисти в Англия, Франция, Германия, Белгия и Чешката република.

Спецификата на филологическото образование предполага широко включване на студентите в контакти от различен ранг с носители на изучаваните езици, литератури и култури. Примерите за такъв род контакти, които имат съществена роля за ориентиране в актуалната картина на съвременния свят, са постоянните срещи с дипломати, културни аташета и лектори от висок политически ранг:

Срещи със студенти от специалност „Балканистика“:

- По време на своя мандат (2004 – 2008) Генералният консул на Република Гърция в Пловдив Николаос Матюдакис организира няколко срещи със студентите неоелинисти в ПУ.
- През 2011 г. посланикът на Република Кипър в България Н. Пр. г-н Ставрос Амвросиу изнесе лекция на тема „Кипър – история, съвременност и бъдеще“.
- През 2012 г. г-н Николаос Пиперигос, Генералният консул на Република Гърция в Пловдив, приветства първокурсниците от специалностите с новогръцки език и изнесе лекция за обучението в тази насока.

Срещи със студенти от специалност „Руска филология“:

- През 2010 се проведе среща със заместник-министъра на образованието на Руската федерация г-н Сентюрин.
- През 2010 – 2012 г. срещи на студентите с г-н В. М. Метелкин – първи секретар на Посолството на Руската федерация и г-н С. М. Фошкин – културно аташе към същото посолство.
- През 2012 г. среща разговор с проф. А. Громико – директор на Института за Европа и АЕВИС към РАН.

Срещи със студенти от специалност „Славянска филология“:

- През 2009 г. среща на студентите със секретаря на посолството на Република Сърбия.
- През 2010 г. среща на студентите с Посланика на Полша.
- През 2010 г. среща на студентите с Посланика на Хърватия.
- През 2011 г. среща на студентите с Представители на Чешкия сенат.

През периода на посещение във факултета са били редица други дипломати – посланикът на Кралство Испания и културните аташета на посолството на Испания (2006 – 2011 г.), посланикът и културните аташета от Посолството на Китайската народна република в РБ (2010 – 2012 г.) и др.

4.2. ПОЗНАВАНЕ НА КОНКУРЕНТНАТА СРЕДА НА ОБУЧЕНИЕТО В ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ (СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ)

Анализ на средата и формиране на адекватна политика на Филологическия факултет

Обучението по филология във Филологическия факултет на Пловдивския университет се осъществява в условията на конкуренция между висшите училища в България, като по отношение на изучаването на чужди езици се конкурира и с висши училища в Европа, Турция и Китай. На фона на общия спад в подготовката по български език и литература и спад във входното ниво на владеене на чужди езици от страна на кандидат-студентите, факултетът прави перманентни анализи на средата и формира адекватна политика за развитие на направлението. Световната практика показва тенденция към отделянето на лингвистиката и литературите в отделни специалности (в духа на англо-саксонската традиция) и постепенно отмиране на самото понятие „филология“, но у нас статутът се запазва в класическите държавни университети.

Конкретните решения, свързани с развитието на модерен и конкурентоспособен Филологически факултет, са в няколко посоки:

- Развиване на нови специалности: „Приложна лингвистика“ (с отворена комбинаторна матрица, вкл. турски и китайски език), „Лингвистика с ИТ“, „Лингвистика с маркетинг“ и др.
- Въвеждане на специалности, тип *Наука с английски* като „Английски език с физика“, „Английски език с химия“, „Английски език с биология“, „Лингвистика с маркетинг“, в които чуждоезиковият компонент от учебния план се осъществява от специалисти на Филологическия факултет.
- Увеличаване капацитета на факултета в посока на направление 2.1. Филология чрез непрекъснатото увеличаване броя на обучаващите се студенти във филологическите специалности. Измененият капацитет е от 1960 студенти (при акредитацията през 2008 г.) в 2480 студенти (2011 г.) в редовна и задочна форма на ОКС „Бакалавър“. За ОКС „Магистър“ капацитетът е без изменение – 570 студенти. Общият капацитет на направлението е 3050 студенти.
- Поддържане на качествени контакти за научно сътрудничество на факултета с други университети у нас и чужбина, както и с работодатели от публичния и частния сектор;
- Активен обмен на преподаватели, изследователи и студенти с партниращи университети в чужбина.

4.2.1. ИЗУЧАВАНЕ НА КОНКУРЕНТНАТА СРЕДА

Ориентацията в собствения потенциал спрямо конкурентната среда е перманентна задача на първичните звена – катедрите, както и на деканското ръководство. В катедрите се анализират проведени и предстоящи КСК, на факултетно равнище се провеждат ежегодни КСК семинари, поддържа се сайт на КСК [[Специализиран сайт на ФФ за КСК](#)]. Провеждат се ежегодни срещи с учители и ученици; Дни на отворени врати за кандидат-студенти, учители и родители; пътуващи семинари, научно-практически семинари с участието на студенти от всички университети, предлагащи обучение по съответното направление, на които се представят и коментират сходни програми и постижения.

Видно от протоколи на катедри [[Списък протоколи учебна документация – катедра АФ](#)], [[Списък протоколи учебна документация – катедра БЕ](#)], [[Списък протоколи учебна документация – катедра ИЛСЛ](#)], [[Списък протоколи учебна документация – катедра ОЕИБЕ](#)], [[Списък протоколи учебна документация – катедра РГ](#)], [[Списък протоколи учебна документация – катедра РФ](#)], [[Списък протоколи учебна документация – катедра СФ](#)].

Видно от архива на семинари [[КСК 2008 – семинар в Смолян](#)], [[КСК 2009 – Кандидатстващи във факултета](#)], [[КСК 2010 – семинар](#)], [[КСК 2010 – анализ](#)], [[Семинар – анализ на състоянието на факултета – Брацигово](#)], [[КСК 2011 – семинар](#)].

Във факултета са проведени входни анкети с първокурсници, на базата на които се изследва динамиката на интереса към специалностите, географията на приема, мотивацията, връзката „средно училище – университет“. Един от важните изводи е, че факултетът запазва статут на притегателен хуманитарен факултет за Централния Южен район и за цяла Южна България, като се наблюдава тенденция на разширяване на районите.

Принос за откриването на образователни ниши за новите специалности имат също контактите с работодатели и специализирани колегии – партньори от БАН и Софийския университет, с които се провежда перманентният открит семинар „Факултетът изследва“.

4.2.1.1. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА И НА ТАЗИ ОСНОВА – ПЛАНИРАНЕ И РЕАЛИЗАЦИЯ НА МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ИНТЕРЕСА КЪМ ОБУЧЕНИЕТО

Филологическият факултет анализира състоянието на пазара на филологическия труд в България и тенденциите на промени в него от следните източници:

1. данни на МОМН;
2. данни от бюрата по труда;
3. данни на PR компании;
4. данни на медиите: преса, радио, телевизия;
5. данни на издателства, училища, библиотеки, преводачески агенции, туроператорски фирми.

На факултетно равнище се правят статистически анализи на КСК за всяка година и се публикуват на сайта на факултета [[Специализиран сайт на ФФ за КСК](#)].

Анализ на входните анкети

Провеждат се текущи и изходни анкети с абсолвентите, които изследват степента на удовлетвореност от полученото образование, нагласите за реализация, нагласите за продължаващо обучение и др. Обработени са анкети със студенти англичисти в България, в резултат от мащабно проектно изследване [[Университетската англицистика в България](#)]

Политиката на факултета по отношение на образователния процес е насочена към засилване на конкурентоспособността на подготвяните във факултета специалисти за успешна реализация на динамично развиващия се пазар на труда. През отчетния период са направени някои съществени промени в профила на специалностите във факултета и организацията на кандидатстудентските кампании:

- освен към създаване на специалисти с широкопрофилна подготовка (специалност „Приложна лингвистика“ с два чужди езика) факултетът се ориентира и към обучение на специалисти, насочено към конкретни области на икономиката: „Лингвистика с ИТ“, „Лингвистика с маркетинг“.
- при кандидатстване за специалностите във факултета се признават оценките от държавните зрелостни изпити, както и сертификати с международна валидност;
- разширен е броят на изпитите, с които може да се кандидатства за филологическите специалности.

За повишаване на интереса към обучението в специалностите на факултета се организират:

- ежегодни срещи с учители и ученици;
- семинари по правопис с учители от Южна България;
- Дни на отворени врати за кандидат-студенти, учители и родители;
- пътуващи семинари;
- разпространение на рекламни материали;
- включване на ученици в Научната конференция за студенти и докторанти;
- организиране на тематични вечери, изложби, премиери, рецитали, кинопрожекции, литературни четения.

Направленията, в които се осъществяват анализът и оценката на конкурентната среда с цел привличане на повече кандидати за обучение във факултета, са:

- **Организирането** и провеждането на кандидатстудентските кампании. Осъществява се по отношение на броя на кандидатите в конкурентните университети, разкриващ интереса към тях; реализацията на план-приема на студенти в аналогични специалности от професионалните направления; начинът на провеждане на кандидатстудентските изпити и организацията им във времето. В началото на всяка академична година детайлно се анализират резултатите от КСК за ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“. Изследва се динамиката на интереса към специалностите, географията на приема, мотивацията, връзката „средно училище – университет“ и на тази основа се актуализира приемът през следващата учебна година, както и се планират конкретни мерки за повишаване на интереса към обучение в предлаганите от факултета специалности;
- **Проучване** на учебните планове на специалности от други университети, вкл. и от чужбина, с цел сравняване на включените в тях дисциплини и установяване на адекватността на предприетите действия. Резултатите се използват при разработването на нови и обновяване на съществуващи учебни планове и програми за обучение в ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“ и в ОНС „доктор“;
- **Анализ** на резултатите от рейтинговите проучвания на българските университети в професионалното направление;
- **Анализ** на резултатите от проведените анкети със завършили студенти, чрез които се установява не само тяхната реализацията, но и оценката им на обучението във факултета и препоръките им, продиктувани от изискванията на работния пазар.

Факултетът има установени контакти с водещи работодатели в професионалната област.

Университетът поддържа и ежегодно актуализира база от сравнителни данни за интереса на кандидат-студентите към специалностите по професионални направления. В него се посочват първото и следващите по ред желания. При провеждането на кандидатстудентските изпити всяка година се формира информационен масив за кандидат-студентите, на базата на който може да се анализира интересът към отделни професионални направления и предпочитанията на кандидат-студентите към определени специалности.

Факултетът има създадена база „Работодатели“ и проведени работни срещи по сектори на икономиката, като особено плодотворни са контактите с аутсорсинг сектора. В резултат на подобен контакт аутсорсинговата компания Софика Груп ООД разкри през 2012 г. офис в Пловдив и откри нови 30 работни места, за които бяха избрани и студенти от филологическите специалности. Компанията е партньор на факултета в реализирането на проект „Пазарно ориентирани модули в хуманитарните професионални направления“ по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ (на стойност 249 923.67 лв.).

4.2.2. ИЗУЧАВАНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА СТУДЕНТИ И ДОКТОРАНТИ

Изучаването на потребностите на динамично развиващия се пазар на труда е възможно чрез създадените тесни контакти с работодатели и представители на практиката, както и с посолствата, консулствата или културните институти на държавите, чиито езици се изучават във факултета. Изискванията към подготовката на завършилите специалисти са важни още на етапа на следването. Някои от предметите се водят от представители на бизнеса – напр. дисциплината „Бизнес умения“ в специалността „Лингвистика с ИТ“ се води от екип HR мениджъри от Софика Груп ООД. За чуждите езици се осигуряват лектори от съответната страна. Създадени са условия за изграждане на адаптивни към пазара на труда специалисти с филологическо образование. На откритите пазарни ниши съответстват образователни ниши, запълнени с новите специалности като „Лингвистика с ИТ“, „Приложна лингвистика“ (западен език с турски), „При-

ложна лингвистика“ (западен език с китайски). Въвеждат се нови дисциплини, актуализира се учебната документация на съществуващите специалности.

През 2009 – 2010 г. факултетът спечели и реализира проект по ОП „Развитие на човешките ресурси“ на ЕСФ по схемата „Училищни и студентски практики“ [[ПРОЕКТ: „Студенти по пътя на книгата – практически курс по книгоиздаване“](#)]. Добрите практики, свързани с успешното осъществяване на проекта, днес осигуряват водещо място на факултета в проекта BG051PO001-3.3.07-0002 „Студентски практики“, който МОМН стартира в партньорство с 52 висши училища в България. Индикативният брой студенти филолози, които се предвижда да проведат практики в реална работна среда през 2013 – 2014 г., е 900.

Факултетът познава становищата на: директори на средни училища, базови учители, редактори, журналисти, шефове на преводачески агенции, библиотечни работници, мениджъри на туроператорски фирми, мениджъри в аутсорсингови компании и др. [[Пакет мнения на потребители – Bulwork](#)], [[Пакет мнения на потребители – Георгиев Кралев](#)], [[Пакет мнения на потребители – LinguaMundi](#)], [[Пакет мнения на потребители – Народна библиотека „Иван Вазов“](#)], [[Пакет мнения на потребители – Силвия Банялиева](#)], [[Отзив – Полски институт](#)], [[Отзив – Университет Адам Мицкевич, Познан](#)], [[Отзив – Чешки център](#)].

4.2.2.1. ПОЗНАВАНЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ПАЗАРА НА ТРУДА

Филологическият факултет анализира състоянието на пазара на интелектуалния труд в България и тенденциите на промени в него от следните източници:

1. данни на МОМН;
2. данни от бюрата по труда;
3. данни на HR компании;
4. данни на медиите: преса, радио, телевизия;
5. данни на издателства, училища, библиотеки, преводачески агенции, туроператорски фирми.

На факултетно равнище се правят статистически анализи на КСК за всяка година и се публикуват на сайта [[Специализиран сайт на ФФ за КСК](#)].

Провеждат се текущи и изходни анкети с абсолвентите, които изследват степента на удовлетвореност от полученото образование, нагласите за реализация, нагласите за продължаващо обучение и др. Обработени са анкети със студенти англицисти в България в резултат от мащабно проектно изследване [[Университетската англицистика в България](#)].

През 2011 година факултетът поиска и получи цялостна справка за реализацията на завършили филолози, практикуващи учителска професия във всички видове училища на национално равнище ([Реализация на филолози от ПУ „Паисий Хилендарски“](#) – Център за контрол и оценка на качеството на училищното образование).

Факултетът развива практически активни връзки с адекватни бизнес среди, за да осигури повече възможности за реализация. (Сътрудничество със [Софика Груп](#), [BulWork](#), [CallPoint](#)). Участва в регионални борси на труда ([Job Fair](#)). Съорганизатор е на стажове с Германо-българската индустриално-търговска камара ([покана за участие](#)). Предлага на студентите практики в издателства и медии с перспективата за устойчива заетост (сайт [Пловдив утре](#); издателство „Летера“ – [студентски практики](#) по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“).

4.3. НАЦИОНАЛНИ И МЕЖДУНАРОДНИ ПОЗИЦИИ И ВЪЗМОЖНОСТИ

През годините факултетът се е утвърдил като отворен национален образователен и изследователски център с европейски характер, средище на межкултурен диалог, кръстопът на езици, литератури и култури.

Спецификата на обучение предопределя ключовата роля и възловите позиции на Филологическия факултет в областта на международните отношения и академичния обмен на уни-

верситета. Факултетът традиционно развива богата международна дейност в партньорство с водещи университети от Франция, Германия, Австрия, Русия, Великобритания, Белгия, Италия, Испания, Полша, Чехия, Унгария, Румъния, Латвия, Сърбия, Словения, Хърватска, Босна и Херцеговина, Черна гора, Албания, Гърция, Турция както в рамките на европейските програми, регулиращи академичния обмен в областта на висшето образование (ERASMUS, CEEPUS, TEMPUS), така и чрез действащите междуинституционални договори (налични в отдел „Международно сътрудничество“).

Осигурена е мобилност на студентите чрез частично едносеместриално обучение в избрано от тях ВУ в чужбина. Към 2012 г. факултетът има сключени **36 двустранни споразумения** с университетите в Париж (2), Каен, Бордо, Берлин, Дрезден (2), Гьотинген, Виена, Лафбъроу, Гент, Флоренция, Валядолид, Познан, Торун, Влоцлавек, Лодз, Биелско Бяла, Прага, Бърно, Острава, Пардубице, Будапеща, Сегед, Букурещ, Талин, Загреб, Атина, Солун, Янина, Комотини, Истанбул (3), Анкара (2), Одрин, Крагуевац, Баня Лука.

Факултетът поддържа партньорски отношения и с чуждестранни университети извън ЕС в Русия, Украйна, Беларус, Молдова, Казахстан, Турция, Сърбия, Босна и Херцеговина, Македония, Албания.

Факултетът е излъчил лектори за 10 задгранични лектората по български език, литература и култура в: Париж, Прага, Братислава, Виена, Будапеща, Познан, Запорожие, Берлин, Мелитопол, Гьотинген.

Точна представа за конкурентоспособността на факултета дава статистиката на входящата мобилност, като следва да се подчертае фактът, че по-голямата част от пристигащите за едносеместриално обучение по програмата „Еразъм“ чуждестранни студенти продължават престоя си и през втория семестър, като се възползват от клаузите на междуинституционалните договори, или се връщат след години като стажанти в рамките на т. нар. „Еразъм“ практика или докторанти.

Изходяща мобилност

Година	Брой студентски мобилности	Брой преподавателски мобилности
2007/2008	40	20
2008/2009	51	17
2009/2010	34	19
2010/2011	49	31
2011/2012	43	28

Входяща мобилност

Година	Брой студентски мобилности	Брой преподавателски мобилности
2007/2008	26	4
2008/2009	31	12
2009/2010	22	12
2010/2011	27	16
2011/2012	35	4

Впечатляващ е броят на гостувалите чуждестранни преподаватели и лектори през периода 2008 – 2012 г. (86). (Виж [Гостуващи чуждестранни преподаватели и лектори](#)).

4.3.1. УЧАСТИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИ, НА ДОКТОРАНТИ И СТУДЕНТИ В НАЦИОНАЛНИ И МЕЖДУНАРОДНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ И ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРОЕКТИ

През периода 2007 – 2012 г. са реализирани общо **217** студентски, **115** преподавателски мобилности с цел преподаване, **25** преподавателски и преподавателски мобилности с цел

обучение, както и 3 практики по програмата ERASMUS, 2 асистентски стажа по програмата „Коменски“, 32 студентски мобилности по програмата СЕЕPUS с **пълно академично признаване** на активността и положените по време на обучението в университетите партньори изпити.

Увеличава се броят на участвалите в национални образователни и изследователски проекти на преподаватели, докторанти и студенти.

Количествените и качествените резултати от изследователската и публикационната дейност на студенти и докторанти се съдържат в следните данни:

- 79 студенти и докторанти, участници в национални и международни проекти [[Студенти и докторанти, участници в национални и международни изследователски проекти на ВУ през последните 5 години \(2008 – 2012\)](#)]
- 193 студенти и докторанти, участници в научни форуми [[Студенти и докторанти, участници в научни форуми \(конференции, симпозиуми и др.\) през последните 5 години \(2008 – 2012\)](#)]

Присъжданата ежегодно от МОМН титла „Студент на годината“ в направление „Филология“ е присъдена три последователни години (2009, 2010, 2011 г.) на студенти от Филологическия факултет.

4.3.1.1. УЧАСТИЕ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИ НА ОТД В НАЦИОНАЛНИ И МЕЖДУНАРОДНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ И ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРОЕКТИ

През отчетния период Филологическият факултет е разширил броя на участниците в изследователски и образователни проекти:

- относителният дял на участвалите в национални образователни и изследователски проекти преподаватели на ОТД за периода 2008 – 2012 г. е 65%;
- относителният дял на участвалите в международни проекти е 35%.

От общо 118 преподаватели на ОТД 102 са участвали в национални проекти.

От общо 118 преподаватели на ОТД 57 са участвали в международни проекти.

Справка [[Преподаватели, участници в международни проекти през последните 5 години \(2008 – 2012\)](#)] и 10 [[Преподаватели, участници в национални проекти през последните 5 години \(2008 – 2012\)](#)].

В отчетния период 57 преподаватели от Филологическия факултет са участвали в 48 международни научноизследователски и образователни проекта, което съставлява 35% от общия преподавателски състав на ОТД във факултета за същия период.

Справка [Научни проекти на Филологическия факултет 2008 – 2012. Усвоени средства по проекти и източници на финансиране](#).

4.3.1.2. ОБМЕН НА ПРЕПОДАВАТЕЛИ, СТУДЕНТИ И ДОКТОРАНТИ С ДРУГИ ОБУЧЕНИЯ ПО ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ (СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ) В ЧУЖБИНА

В периода 2008 – 2012 г. общо 118 преподаватели от Филологическия факултет са реализирали творчески командировки и специализации в чужбина, като общият брой командировки е 171. Информация за осъществените творчески командировки и специализации в чужбина може да се види в Международния отдел.

За акредитирания 5-годишен период броят на участвалите в европейски образователни програми за обмен на студенти и докторанти е общо 254 студенти, което, отнесено към общия брой обучавани, е 51% от общия университетски обмен. (Виж „Изходяща мобилност“. Информация за осъществените студентски мобилности може да се види в Международния отдел.)

Основен инструмент в осъществяването на обучение по европейски програми за обмен на студенти във факултета е секторната програма „Еразъм“.

Независимо от системно полаганите усилия и нееднократните селекции все още не е достигнато 100% изпълнение и реципрочност на договорените в двустранните споразумения с европейските университети брой студентски мобилности.

Броят на преподавателите от Филологическия факултет, осъществили творчески командировки и специализации в чужбина, е 12,2%, отнесено към общия брой преподаватели на ОТД, т.е. на един преподавател се падат по 1,07 командировки годишно.

Общ брой преподавателски мобилности по програмата „Еразъм“ – 115, други – 15.

Виж [[Творчески командировки и специализации на преподаватели в чужбина през последните 5 години \(2008 – 2012\)](#)].

За същия период изходящата мобилност на студенти и докторанти от факултета по програмата „Еразъм“ и други европейски програми за обмен е общо 254 студенти и докторанти в редовна форма на обучение. Отнесено към общия брой на обучаваните в направлението студенти това са 8,2%.

4.3.2. МЕЖДУНАРОДНА АКТИВНОСТ

Филологическият факултет има сключени 36 билатерални договора с партниращи европейски университети, с които поддържа входна и изходна мобилност на студенти и докторанти. Има установени правила за признаване на взетите в чуждестранни университети кредити.

Поддържат се партньорски отношения и с чуждестранни центрове и институти, организации и дружества в България [[Международна активност на Катедрата по славянска филология](#)], [[Партньорски отношения с Чешки клуб](#)] [Партньори – виж [Център за руски език и култура](#)].

Принос за разширяването на интеграцията на факултета с европейски мрежи и проекти има включването в дейности по набавяне на българско съдържание в Европейската дигитална библиотека „Европеана“, както и в мрежи, които създават условия за използване на езиковите ресурси и технологии при изграждането на нова визия за Европа, обединена от единен дигитален пазар и със споделено информационно пространство.

Резултат от плодотворното сътрудничество с Факултета по език, история и география на Анкарския държавен университет е проведеният [Международен симпозиум „България и Турция на междукултурния кръстопът: език, история, литература – I и II“](#) през октомври 2011 г. в България и през октомври 2012 г. в Турция.

С мащабите на международен конгрес е и проведената под почетния патронаж на вицепрезидента на Република България – г-жа Маргарита Попова, в рамките на ПАИСИЕВИ ЧЕТЕНИЯ 2012 [МЕЖДУНАРОДНА ЮБИЛЕЙНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ „250 ГОДИНИ „ИСТОРИЯ СЛАВЯНОБЪЛГАРСКА“](#). Виж специализиран сайт <http://250.slovo.uni-plovdiv.bg/>.

През май 2012 г. представители на факултета и ректорът участваха в [Международна конференция](#) в Познанския университет (Полша) в рамките на проекта **Културни пространства** (цикъл от интердисциплинарни научни срещи).

4.3.2.1. ИЗГРАДЕНА Е ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ПОДДЪРЖАНЕ И РАЗВИТИЕ НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО С ДРУГИ ВУ И ОРГАНИЗАЦИИ (ПО ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ/СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ)

Факултетът осъществява стратегията за поддържане на междууниверситетска образователна среда за трансфер на хуманитарни знания, поддържайки традиционно добри връзки със СУ, ВТУ, ШУ, ЮЗУ, НБУ, както и с ИБЕ и ИБЛ към БАН. Сътрудничеството се изразява в партньорство в създаването на учебните планове и програми, партньорство по проекти, провеждане на съвместни изследвания, организиране на научни форуми и дискусии, участия в научни журита, рецензиране на научни трудове и проекти и др.

През 2010 – 2011 г. е частично апробирана международна магистърска програма International Balkan studies – съвместен проект на факултета със сродните факултети от университети в Полша, Украйна, Македония и Албания.

Показатели за международното признаване и желание за сътрудничество с Филологическия факултет са:

- участието на преподавателите от факултета в международни образователни и изследователски проекти;
- сключените договори за двустранно сътрудничество;
- чуждестранните учени – гост лектори, които са изнасяли лекции (вкл. и извън програмата „Еразъм“);
- превръщането на ежегодните Паисиеви четения в научни форуми от международен мащаб;
- присъствието на дипломатически фигури в качеството на лектори – посланици, консули, представители на културни институти: китайския посланик, културния аташе, представители на Института Конфуций, турския консул, гръцкия консул, испанския посланик, културния аташе на Испания, първия съветник на Посолството на Русия, съветника по въпросите на културата и образованието при посолството на Руската Федерация.

През отчетния период по инициатива на Филологическия факултет с почетното академично звание „доктор хонорис кауза“ бяха удостоени: ст. н. с. II ст. проф. Радосвет Коларов – БАН, 2010 г., проф. д-р Манфред Трумер – Университет „Карл Францес“ – Грац, Австрия, 2011 г., проф. д-р Алексей Громико – Асоциация за европейски изследвания при РАН, 2012 г.

На факултетно и институционално равнище са създадени необходимата организация и условия за поддържане и разширяване на участието на преподавателите от факултета в международни образователни и изследователски проекти. В резултат в периода 2008 – 2012 г. факултетът е участвал в 48 международни проекта. Относителният дял на броя на международните проекти спрямо общия брой проекти (74) е 55%.

Във факултета е създадена организация за привличане, прием и адаптиране на българските и чуждестранните студенти и докторанти.

В условията на растяща демографска криза, намаляване на броя на завършващите средно образование, възможности за обучение в чужбина, както и силната конкуренция между висшите училища, усилията са насочени към търсене на адекватни, ефективни форми и провеждане на различни активности за привличане на студенти. Наред с публикуване и перманентно актуализиране на информацията за специалностите във факултета и възможностите за професионална реализация дейностите включват и изготвяне и разпространяване на рекламни материали (плакати и листовки), срещи с потенциални кандидат-студенти от Пловдив и страната, участие в кандидатстудентските борси.

Факултетът има изградена организация за привличане на български и чуждестранни студенти. Провеждат се пресконференции във връзка с КСК и рекламни акции в училища, пътуващ семинар. Рекламни материали са разпространени и в университети в съседните Турция, Гърция и Македония. Колеги българисти от партниращи университети запознават студентите с предимството да се обучават във Филологическия факултет на Пловдивския университет [[Привличане на студенти от Масариков университет в Бърно](#)]. Сайтът на факултета за КСК съдържа програма, отчитаща географията на посетителите, която дава информация за интереса към специалностите „отвън“.

Конкурсите за докторанти са публично обявени. Правят се срещи с кандидат-докторантите с деканското ръководство, като на кандидатите се обяснява протичането на изпита, дават се насоки по подготовката, обяснява се протичането на докторантското обучение.

Сключени са нови договори за сътрудничество и академичен обмен с Института „Юнус Емре“ (Турция), с Университета в Одрин (Турция), с Университета в Ескишехир (Турция).

Създадена е организация за привличане, прием и адаптиране на българските и чуждестранните студенти и докторанти.

С промените в ЗРАС факултетът легализира дипломи на кандидатстващи за бакалавърски, магистърски и докторски програми граждани на ЕС. Предлага частично обучение на магистри и докторанти от партньорски университети, изпраща докторанти на специализации на реципрочен принцип.

Деканското ръководство и катедрените колективи работят в посока осигуряване на възможност за национална и международна мобилност на студентите. Разработена е система, осигуряваща пълно признаване на положените в чуждестранните университети изпити, стажове и практики.

Към 2012 г. факултетът има сключени **36 двустранни споразумения** с университетите в Париж (2), Каен, Бордо, Берлин, Дрезден (2), Гьотинген, Виена, Лафбъроу, Гент, Флоренция, Валядолид, Познан, Торун, Влоцлавек, Лодз, Биелско Бяла, Прага, Бърно, Острава, Пардубице, Будапеща, Сегед, Букурещ, Талин, Загреб, Атина, Солун, Янина, Комотини, Истанбул (3), Анкара (2), Одрин.

През периода 2007 – 2012 г. са реализирани общо **217** студентски, **108** преподавателски мобилности с цел преподаване и **25** преподавателски и непреподавателски мобилности с цел обучение, както и 3 практики по програмата ERASMUS, 2 асистентски стажа по програмата „Коменски“, 32 мобилности по програмата CEEPUS с **пълно академично признаване** на активността и положените по време на обучението в университетите партньори изпити (виж [Изходяща мобилност – програма ERASMUS](#)).

Точна представа за конкурентоспособността на факултета дава статистиката на входящата мобилност, като следва да се подчертае фактът, че по-голямата част от пристигащите за едносеместриално обучение по програмата „Еразъм“ чуждестранни студенти продължават престоя си и през втория семестър, като се възползват от клаузите на междуинституционалните договори, или се връщат след години като стажанти в рамките на т. нар. „Еразъм“ практика или докторанти (виж [Входяща мобилност – програма ERASMUS](#))¹.

Впечатляващ е броят на гостуващите чуждестранни преподаватели и лектори през периода 2007 – 2012 г. – **86** (виж [Гостуващи чуждестранни преподаватели и лектори](#)).

Относително най-висок е броят на чуждестранните лектори във Филологическия факултет. За периода 2007 – 2012 г. техният общ брой е 11.

Петима преподаватели от факултета са лектори в чуждестранни университети (виж [Лектори от факултета в други страни](#)). В рамките на филологическия факултет са създадени много добри условия за академична мобилност на студентите по програми *Еразъм*. Подборът на студентите се осъществява чрез изпит по чужд език (на приемащата страна – английски, френски, немски и пр.) и събеседване.

За студентите от специалността „**Френска филология**“ е осигурена мобилност във френски университети в Париж, Сорбона IV (френски език и френска литература), Университета в Каен Бас-Норманди (френски език за чужденци, френска литература).

За периода 2008 – 2012 г. по тази програма общо 6 студенти от специалност „Приложна лингвистика с два чужди езика (първи немски)“ са получили стипендии за четиримесечно обучение в Германия в градовете Дрезден и Гьотинген.

Предвидена е мобилност за студентите от магистърската програма „Славянска филология“ чрез частично обучение в чужбина по програма „Еразъм“².

Освен ежегодните „Еразъм“ обмени студентите от специалност „Балканистика“ осъществяват научноизследователски и обучителни престои в Гърция и по други програми. Такива са:

¹ Френска филология: една мобилност на докторант – Нина Чочева, във Франция, май – юни 2012 г., Париж 8, стипендия от Френския културен институт.

² Приложение [Студенти СФ – мобилности](#).

- ⊙ Десетдневен семинар по гръцки език, организиран от преподаватели от Пловдивския университет (гл. ас. Галина Брусева и гл. ас. Величка Гроздева) всяко лято на о. Парос. В този семинар се включват и възпитаници от останали университети в България и на Балканите, в които се изучава новогръцки език.
- ⊙ Летен курс по новогръцки език за чужденци към Атинския университет (ТИЕСПА) със стипендии.
- ⊙ Летен семинар по новогръцки език, история и литература на IMXA, гр. Солун.

Студентите от специалността „Руска филология“ – редовно и задочно обучение, имат възможност да пътуват по време на следването си в европейските университети, с които има сключени договори по програма „Еразъм“, както и по билатералните договори със следните университети:

Русия

- ⊙ Москва (2 ВУ): Института за руски език „А. С. Пушкин“; МГППУ;
- ⊙ Санктпетербургския държавен университет;
- ⊙ Тулския държавен педагогически университет;
- ⊙ Университета в Брянск;
- ⊙ Университета в Бердянск;

Украйна

- ⊙ Университета в Запорожие

Беларус

- ⊙ Беларуския държавен университет, Минск.

За отчетния период 9 студенти от специалността РФ, редовно обучение, са пътували в други европейски университети по програмата „Еразъм“, при което се забелязва тенденция към увеличаване на броя им.

Създадена е организация за привличане, прием (интервю) и адаптиране (периодично провеждане на информационни срещи за разясняване на условията и процедурите при обучение и практика).

През отчетния период по билатералните договори с университетите в Русия, Украйна и Беларус на езикови курсове са пътували общо 32 студенти от специалността (виж [листата на студенти русисти, пътували по различни програми](#)).

В специалността „Славянска филология“ за отчетния период от 2008 до 2012 г. от България за Полша или Чехия са пътували и осъществили обучение общо 79 студенти, а от Полша или Чехия са осъществили обучение в ПУ „Паисий Хилендарски“ 58 бр. студенти.

Пример за ефикасно използване на обмена по „Еразъм“ е опитът на Катедрата по славянска филология, която осигурява достатъчно места за бохемисти и полонисти, в малка степен и за сърбохърватисти да пребивават в съответните страни и да овладеят качествено избрания славянски език (виж [листата на студенти слависти, пътували по Еразъм за периода 2007 – 2012](#)).

През 2008 година към Филологическия факултет е създадена 10-членна Комисия за международна дейност, в чийто състав влизат представители от всички катедри, осигуряваща масово и успешно участие на студентите от всички филологически специалности в различни международни програми и проекти за студентска мобилност (ERASMUS, CEEPUS и др.).

Комисията подготвя и координира процеса на привличане, прием, подготовка за адаптиране към академичния живот и чужда среда, отчитането и пълното признаване на положените изпити както за текущия, така и за бъдещ период на обучение.

Привличането на студентите към този вид мобилност започва още преди фактическото им постъпване в университета – в началото на всяка година със старта на кандидатстудентската кампания, в **Деня на отворените врати**, в изнесените информационни срещи (традиционно

провеждани в градове като Стара Загора, Казанлък, Ямбол, Сливен, Кърджали и др., училищата на които са основни източници на студенти във факултета). Информация за възможностите за участие в международни програми за студентски обмен е включена в сайтовете на отделните катедри и в рекламните материали на отделните специалности (брошури и видеоклипове).

В деня на откриване на новата академична година при първата среща на първокурсниците по специалности се представят възможностите за обучение, практика и езикови стажове в чуждестранните университети, с които факултетът поддържа партньорски отношения. Предварително се разясняват и правилата, условията и процедурите по селекцията и реализацията на тези мобилности, независимо от факта, че право на участие в тези програми имат студентите, завършили минимум два семестъра от обучението си в съответната специалност. Целта на тази предварителна работа е не само да информира, но и да стимулира сериозната подготовка и постигането на много добър успех от положените изпити не само по съответния чужд език, но и по всички останали предмети.

В началото на учебната година освен общата за университета **Информационна среща за програмата „Еразъм“**, се провежда информационна среща, преназначена само за студентите от Филологическия факултет, на която присъстват координаторите на международната дейност от различните катедри, като и студенти, вече успешно реализирали подобна мобилност. За пореден път се коментират условията, процедурите по прием, селекция и отчитане на мобилността, сроковете и документите, необходими на различните етапи от подготовката, реализацията и отчитането на мобилността. Посочват се източниците на подробна и актуална информация – сайтът на университета, сайтът на факултета и отделните катедри, електронните адреси на съответните „Еразъм“ отдели и координатори на чуждестранните университети, телефоните на координаторите по катедри и на доброволци студенти от факултета, готови да споделят опита си с по-младите си колеги.

Осигурени са индивидуални и групови консултации с координаторите по специалности и факултетния координатор както на предварителния етап на подготовката за кандидатстване, така и след селекцията, по време на подготовката за заминаване, по време на самото обучение (ако е необходима промяна в споразуменията за обучение или при възникнали въпроси и проблеми) и след завръщането на студентите. Обект на обсъждане са конкретни въпроси, свързани с избора на подходящ университет, избора на дисциплините в подготовката на споразумението за обучение, пътуването, настаняването, контактите с представителите на институцията домакин. Акцентира се върху възможността да се посещават лекционни курсове и семинари, предлагани от различни факултети на университета домакин, както и такива, които съответстват на индивидуалните интереси и предпочитания на студентите.

Успоредно с координирането на изходящата мобилност факултетният и катедрените координатори са ангажирани и с посрещането, приема и адаптацията на чуждестранните студенти, които се обучават по различни международни програми и не само във Филологическия факултет.

Факултетът осигурява възможност за обучение по български език за всички чуждестранни студенти от всички факултети на университета, което се провежда от Департамент за езикова и специализирана подготовка на чуждестранни студенти. В посрещането, настаняването и адаптацията на чуждестранните студенти се включват и студенти доброволци от факултета с опит от участие в подобни програми. Ежегодно се провежда информационна среща с новодошлите чуждестранните студенти за запознаване с града, университета, факултета и студентите от различните специалности. Чуждестранните студенти получават информационен пакет, съдържащ карта на града, рекламни материали за университета и факултета, справочник на студента, книжка с учебните планове.

Осигурени са индивидуални и групови консултации с факултетния и катедрените координатори, които подпомагат адаптацията на чуждестранните студенти, запознавайки ги както с режима на работа на факултета, различните административни отдели, инспектори и секретари, така и с възможностите за използване на учебната среда – компютърни зали, лаборатории, библиотеки и възможностите за пълноценно включване в академичния живот на факултета чрез програмите, предлагани от езиковите центрове.

Координаторите ежедневно насочват, подпомагат, коригират, контролират и в края на обучителния период отчитат изпълнението на споразуменията за обучение и изготвят академичните справки, които чуждестранните студенти вземат със себе си преди заминаването си, а не получават впоследствие по пощата.

По време на престоя им в България се организира културна програма, включваща екскурзии, посещения на забележителности, концерти, изложби, театрални постановки, спортни състезания. Традиция е провеждането на вечери на различните езици и култури, вечер на различните националности, на които българските студенти заедно с чуждестранните си колеги представят богата програма – рецитали, музикални изпълнения, организират кулинарни изложби. Чести гости на тези вечери са представители на дипломатически мисии, чуждестранни лектори, университетски преподаватели, поети, писатели, художници и артисти.

Центърът за езици и интеркултурна комуникация на факултета организира тренинги за подготовка и адаптация за заминаващи и пристигащи студенти с участието на български специалисти и чуждестранни експерти. Изключително постижение за отчетния период е успешното изпълнение на европейски проект VOCAL, предоставящ възможности за бърза и лесна адаптация на студенти в чуждоезикова и различна културна среда с възможност за самоподготовка в безплатен онлайн режим.

Доказателство за успешната реализация на тази политика по отношение на чуждестранните студенти е фактът, че през учебната 2010/2011 година се обучават 44 чуждестранни студенти, а през учебната 2012/2013 година във ФФ се обучават 52 чуждестранни студенти. От тях 40 чуждестранни студенти от 10 страни са в специалности от професионалното направление 2.1. Филология. ([Списък на студенти от други страни](#)).

- Освободени са от такси студенти от Украйна и Молдова (по ПМС 103/1993 г.).
- Българска такса за обучение заплащат студентите от Сърбия, Албания (по ПМС 103/1993 г.) и Македония (по ПМС 228/1997 г.).
- Студентите с двойно гражданство заплащат 1/2 такса за обучение.
- Студентите по ПМС 103/1993 г. и ПМС 228/1997 г. получават стипендии при облекчени условия.
- Чуждестранните студенти имат право на общежитие.

През учебната 2012/2013 г. беше приет първият редовен чуждестранен докторант от Чешката република (завършил бакалавърска степен в университета в Пардубице, Чехия).

4.3.3. НАУЧНО ОБСЛУЖВАНЕ НА БИЗНЕСА И ДЪРЖАВАТА

Съдействието на преподавателите от факултета за научното обслужване на държавата се изразява в участие в научни съвети, комисии и президиума на ВАК (до 2010 г.), участие в комисии и експертни групи към НАОА.

Филологическият факултет има експерти, които работят в комисии към МОМН: в експертната комисия по изготвяне на нови ДООИ по български език и литература и в експертната комисия за проверка на държавния зрелостен изпит по български език и литература. Преподавателите от факултета са рецензенти на проекти към Националния фонд „Научни изследвания“ и към Европейските структурни фондове.

Факултетът участва с експерти в инициативи по отношение на държавната и европейската политика в областта на дигитализацията чрез Euroreana – европейския портал за културно наследство. Студентска група от специалността „Лингвистика с ИТ“ участва през 2011 г. в стажантска програма за дигитализиране на фонд „Редки и ценни издания“ в НБ „Иван Вазов“ – Пловдив, със стипендии от представителя на Euroreana за България.

4.3.3.1. ПРОЕКТИ И РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНОТО ОБСЛУЖВАНЕ НА БИЗНЕСА И ДЪРЖАВАТА

По проект РС-ФлФ-057-2009 – фонд „Научни изследвания“ на университета, е създадена платформа за актуализация на българския правопис и е предложена на Института за български език след национално обсъждане на Национална кръгла маса, на Национална научна конференция и след широко обсъждане в медиите.

През 2009 – 2010 г. във Филологическия факултет в партньорство с издателство „Летера“ ЕООД е реализиран проектът „Студенти по пътя на книгата – практически курс по книгоиздаване“ – по схема № BG051PO001-3.3-03.-0083 „Училищни и студентски практики“ на оперативната програма „Развитие на човешките ресурси“ на ЕС, на стойност 99 090,90 лв. В проекта са участвали 52 студенти, избрани с конкурс от 12 специалности, и общо 10 наставници – по пет от факултета и издателството. За участие в проекта студентите са получили стипендии. В резултат на проекта е създадена двустранна връзка между издателството – като представител на средния бизнес, и факултета. От една страна – създадена е нов тип учебна програма по книгоиздаване: съвместно от петима преподаватели от факултета и петима „практици“ от издателството. От друга страна – студентите имат придобит опит в реална работна среда и компетентности за редакторска работа, аотиране, рецензиране, коригиране, превод и др. В края на стажантската програма издателството обяви конкурс за хонорувани сътрудници и нае на почасова работа някои от студентите, участвали в проекта.

Филологическият факултет има предварително експертно участие и заявка за активно предстоящо присъствие (в партньорство с Института за български език при БАН) в работата на:

- **CLARIN** – Е-инфраструктура за интегриране и развитие на електронните езикови ресурси, с уникални бази данни и бази знания за българския език, технологични софтуерни модули и компютърни мрежи. КЛАРИН ще съхрани българското езиково културно наследство и ще предостави широк достъп до езикови ресурси и технологии на всички потенциални потребители от индустрията и изследователските среди до сферата на образованието.
- **META NET** – http://www.meta-net.eu/mission-bg?set_language=bg META-NET е Многоезиковата европейска технологична асоциация (META), която обединява изследователи, създатели на комерсиални продукти, частни и корпоративни потребители на езикови ресурси и технологии и всички други участници в информационното общество. META ще създаде условия за използване на езиковите ресурси и технологии при изграждането на нова визия за Европа, обединена от единен дигитален пазар и със споделено информационно пространство. Присъствието на факултета се осъществява чрез проекта CESAR – [линк към презентацията](#) на проф. д-р Козлуджов, доц. д-р Иванов, доц. д-р Бъркалова.

**Европейски езиков знак за иновативни проекти
в чуждоезиковото обучение**